

T.B.Irving - K. Ahmad - M.M. Ahsan

Kur'an "Temel İlkeler"

بسم الله الرحمن الرحيم

Rahman ve Rahîm Olan Allah'ın Adıyla

İlke Yayınları : 6

Tasarım ve içdüzen : İlke Yayıncılık
Kapak hazırlık : Salkım Ofset
Dizgi : İlke Dizgi
Baskı : Gündoğdu Matbaacılık
1. Basım : Temmuz 1992 / İstanbul

Kur'an

"Temel İlkeler"

T. Ballantine Irving
Khurshid Ahmad
M. Manazir Ahsan

Hazırlayan:
Cemil Polat

İlke Yayınları
Selman-i Pâk cad. No: 162/4
(81130) Üsküdar / İstanbul
Tel: 341 15 88

Yazışma Adresi:
İlke Yayınları P.K. 117 (81130) Üsküdar / İstanbul

Gerçekten bu Kur'an da en doğru yola iletir ve iyi işler yapan mü'minlere, kendileri için büyük bir ecir olduğunu müjdeler. Ahirete inanmayanlara acı bir azab hazırlamışızdır.

İsra 17: 9-10

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adı ile

KUR'AN VE İNSAN

Kur'an gibi ilahi vahyi içeren bir kitabın yüceliği; insan zihnine ait standartlara uygunluğunda veya büyük medeniyetlerin doğmasına sebep olmasında ve benzeri beşeri bir çerçevede aranmasından ziyade, neşet ettiği kaynağında, ilahî oluşunda aranmalıdır. Şüphesiz ki Kur'an Allah'tan insana son elçisi Muhammed (as) eliyle gelen bir mesajdır. Yani yaratıcımız ve sahibimiz, kâinatın mâliki Allah'tan bize bir haber gelmektedir. Bu açıdan ciddiye alınmalıdır ve yüceliği bu özelliğinden kaynaklanmaktadır.

Kur'an'ın muhatabı, yeryüzüne dışardan indirilen ve tekrar oradan çıkartılacak olan insandır. Bu iniş ve çıkarılış arasında, doğumu ile ölümü arasındaki süre içinde, bütün insanlara yürüyebilecekleri iki yol ve bu iki yolda yürüme iradesi verilmiştir. Kur'an, insana; Allah'a ve ahiret yurduna giden doğru yolu tanıtmak, batıl ve şeytanî olan heva ve hevesten kaynaklanan, sonu cehennem ve Allah'ın azabı olan yollardan sakındırmak için Allah tarafından elçisi vasıtası ile gönderilmiştir. İnsanlar ya Kur'an'ın rehberliğindeki yolu seçer,

onun mesajına kulak verip onu anlayıp uymaya çalışırlar, ya da onun dışındaki yollara saparlar.

Kur'an mesajının insanlara iletilmesi, Allah Resulü'nün sorumluluğuna verilmiş, ondan sonra da "hakka davet, iyiliği emretme ve kötülükten nehyetme" misyonu ile İslam ümmetine gene Allah tarafından verilmiş bir vazifedir. Konularına göre derlenmiş ayetlerden oluşan bu kitap da, Kur'an'ın mesajının insanlar tarafından -özellikle batı kültürü içinde yetişmiş insanlar tarafından- anlaşılması için Hurşid Ahmed, Dr. T.B. İrving ve Dr. M.M. İhsan tarafından hazırlanmış ve orjinali İngilizce olan gayretin ürünüdür. Metod olarak belli konulara ait Kur'an ayetleri derlenmiş, Kur'an'ın insan hayatı ile ilgili temel görüşlerinin tanıtılması amaçlanmıştır. Bu yönü ile şüphesiz Kur'an'ın yerini tutacak bir kitap değildir. Bu anlamda Kur'an ayetlerinin taranması, Kur'an'a ait dünya görüşünün Kur'an'a ait usluptan sapmadan ortaya çıkarılmasını sağlayacak yeni çalışmaların yapılması ve bir kitab haline getirilmesi düşüncesine önayak olabilir.

İnsan ile Kur'an arasındaki iletişimi ve insanın Kur'an'ı anlamasını sağlayacak değişik yaklaşımlar olabilir. Bu çalışma ile ilgili bu kısa takdimde, genelde insanın insan dışındaki varlık ve gerçekliklerle iletişim ve etkileşimine, özelde ise insanın Kur'an'ı anlama, idrak etme sürecine değinmek istiyorum.

Anlama ve anlam verme:

Anlama ve anlamlandırma; bilgi elde etme yolu, yani bilgi felsefesini (epistemology) ilgilendiren bir konudur. Bir çok açıdan ele alınabilir. Psikoloji, sosyoloji ve felsefe disiplinlerinin kendi içlerindeki farklı ekolleri; anlama-anlamlandırma ve idrak sorununa değişik yaklaşımlarda bulunurlar. Burada hepsinin verilerini de kendi üslubumuz içinde Kur'an'ı anlama ile ilgisini kurarak vermeye çalışacağım.

İnsanın en önemli kabiliyetlerinden biri, çevresini anlayıp-yorumlayarak dışa karşı kendine has tepkiler geliştirebilmesidir. Dış dünyanın algılanışı ve değerlendirilmesi zihinsel bir süreçtir ve tepki genellikle bu süreci izleyen bir durumdur. Dışımızdaki eşyanın ve olayların objeler olduğunu, objelerin de kendilerine has mutlak görüntü ve gerçekleri olduğunu kabul edersek, bunların insan zihnine intikali ve insan idrakine yansıyan görünümlerinin nasıl şekillendiği sorusu tartışma konumuzdur.

İnsanın algılama vasıtaları olan göz, kulak gibi organlarının belli limitleri olması, zihinsel algılamanın da sınırlı olmasına ve objenin mutlak gerçekliğinin ve görüntüsünün zihinde subjenin algıladığı oranda ve görüntüde şekillenmesine sebep olmaktadır. Yani insan kendi dışındaki dünyayı kendi subjektif şartları içinde algılamakta ve kendi zihninde oluşmuş anlam sistemi çerçevesi içinde dış dünyayı anlamlandırmaktadır. Bu anlam sistemi, insanın geliştirdiği ve insana kazandırılan dünya görüşü ve kültürel çevre ile de sıkı ilişki içindedir.

Görüldüğü gibi insanın eşyayı ve dış dünyayı anlaması ve anlamlandırmasında yoğun bir izafilik sözkonusudur. Yani objeye ait mutlak gerçeklik subjede (insanda) aynı objektif mutlak görüntüsünü alamamaktadır. Dolayısı ile, buradan, insana ait fikrî birikim ve zihinsel faaliyette objenin -her türlü tarihi ve toplumsal olaylar da buna dahildir- mutlak gerçekliğini ve görüntüsünü bulmak zordur.

Bu noktada insanın algılamasını, anlama ve anlamlandırma sürecini neyin belirlediği sorusunu tartışmak gerekir. Bu konuda en belirleyici faktörün insanın kültür çevresi olduğunu söyleyebiliriz. İnsan yetiştiği kültür çevresinden oraya ait belli bir dünya görüşünü, anlam sistemini, bakış açısını kazanır, olayları bu çerçevede değerlendirir ve yorumlar. Kültürel anlam-değer sistemleri statik değildirler. Kendi içinde kısmî değişimler ve yenilenmeler her zaman olur. Bir anlam

değer sisteminin topyekün değişmesi, anlam sisteminin devamını sağlayan ve onu yeniden üreten temellerinin değişmesi ile olur ki, bu da toplumsal değişim ve devrimlere sebep olabilir. Köklü-ani değişimler, kültürel modelleri de etkilediği için, toplumsal krizlere ve "bireye ait anlam sistemi-dünya görüşünün de kültürel modelin değişmesiyle etkilenmesinden dolayı" bireysel krizlere sebep olabilir. Buradan konumuzla ilgili çıkaracağımız sonuç insanın çevresini anlamasını ve anlamlandırmasını şekillendiren kültürel çevre ve modelin zamanla değişebileceği ve bu değişimin de insana ait anlam sistemini değişik şekillerde etkileyebileceği ve yeniden şekillendirebileceğidir.

Diğer önemli bir faktör de; insanın kendisine ait, kendinden kaynaklanan olaylar karşısında tercih yapma kabiliyetidir. Dış faktörler ne kadar etkili olursa olsun, neticede insanın kendi iradesinden kaynaklanan tercihi sözkonusudur. Belli nitelikleri taşıyan insanın, insan karşısında ve Allah karşısında davranışlarından sorumlu olması bu özgür tercih yapma kabiliyetine dayanır. Toplumsal kültür modelleri de toplumsal sorumluluğa tabi tutulabilir. Kur'an'da her iki sorumluluktan da bahsedilir. Yani Allah biz insanları, hem toplu olarak - aynı zaman içinde belli şeyleri paylaşan toplumları- hem birey olarak ayrı ayrı hesaba çekeceğinden bahsetmektedir.

Anlam ve anlamlandırmada insanın kullandığı bir araç olarak eşyayı hiyerarşize etme:

İnsanın çevreyi anlama ve anlamlandırmasında kullandığı en önemli vasıtalardan biri objeyi (dışındaki herşeyi) tasnif etme (sınıflandırma) ve kategoriye sokma eğilimidir. Eşyayı tasnif işinde karşılaştırma, benzerliklerin, zıtlıkların ve farklılıkların birbiriyle kıyaslanması önemli bir metoddur. Eşyanın hiyerarşize edilmesiyle dış dünyayı anlamlandırma ve objenin insan zihnindeki görüntüsünün bu şekilde söyleme geçirilme-

si modern ve klasik bir çok düşünme şeklini kapsar. Özellikle analizci modern düşünce akımları ve onun kaynakları bu eğilimi net olarak ifade eder. İnsandaki bu eğilim bir anlamda kaçınılmazdır. En basit şekliyle düşündüğümüzde insan eşyayı (objeyi) isimlendirerek tanır ve isimleri kullanarak anlar-anlaşır ve düşünür. İsimlendirme de bir tür tasnif ediş ve eşyanın insan zihninde hiyerarşize edilişi, kendine has anlam sistemi-dünya görüşü çerçevesinde bağlı bulunduğu kültür modeli ile ilişkili olarak, düzenlenmesidir.

İnsanın dış dünyasını algılamasına ve tekrar ifade etmesinde eşyanın mutlak gerçekliğinin ve görüntüsünün yansımadığını belirtmiştim. Bunun böyle oluşunun bir sebebi de objenin zihinsel intikali sırasında eşyanın hiyerarşize ve tasnif edilmesidir. Yani tasnif, beraberinde bir tahrifi ve mutlak gerçeklikten uzaklaşmayı da getirmektedir. Farklı kültür modelleri, olayların farklı tasnifi ve hiyerarşize edilişinden, bireyler arası farklı düşüncelerde her bireyin eşyaya, olaylara yaklaşımında kullandığı farklı tasnif ve hiyerarşize edici anlam sistemlerinden kaynaklanmaktadır. Bu açıdan, aynı obje veya olay, farklı kültür modelleri veya bireyler tarafından farklı şekillerde değerlendirilebilmektedir.

Tabiatın ve eşyanın kendine has düzeni ve tasnif edilişi vardır. Ancak insanın hiyerarşize etme anlayışı ile tabiatın kendisini doğal olarak düzenlemesi genellikle çatışma halindedir. insanın yeryüzünü imar edişi, bir anlamda tabiatın düzenine karşı cereyan etmektedir. Tabiatın doğal düzeninin, eşyanın (objenin) kendine has işleyiş tarzının insanın hiyerarşize edici zihinsel sürecine intikali ve zihinsel algılama ve analizden sonra müdahaleye dönüşen insan hareketi, genellikle kendine has işleyişini sınırlama eğilimindedir. Yani insanın objeyi izafi olarak anlaması, kendini aktivite olarak dışa vurduğunda tabiatın kendine has doğal işleyişi ile genellikle ters düşebilmektedir.

İnsandaki hiyerarşize etme eğilimi, anarşizmden kaçın-

ma eğilimi ile de ilgilidir. Yukarıda belirttiğimiz gibi, özellikle kültürel modellerin ve anlam sistemlerinin değişmesi bazı toplumsal ve bireysel krizlere sebep olabilmektedir. Çünkü bu zamanlarda, yeni bir hiyerarşize edici ve düzenleyici kültürel model ve anlam-değer sistemi yerleşinceye kadar anarşizm hakimdir. Toplumlar ve birey olarak insan, hiyerarşize ve tasnif olma ve etme özelliğini öne çıkararak anarşizme karşı tahammülsüzlüğünü göstermektedir. Buradaki anarşimle, devletin (iktidarın) olmaması anlamındaki siyasi açıdan bir anarşizmi kastetmiyoruz. Devletli veya devletsiz insan-doğa, insan-insan ilişkileri örgütlenme ve hiyerarşize olabilmektedir. Bahsettiğimiz anarşizm devletin varolmasında da olabilecek veya devletin olmaması durumunda olmaması düşünülebilecek, bireylerin anlam sistemi-dünya görüşü ve toplumların kültürel modellerinde meydana gelen bir anarşizmdir.

Bütün bu izafiliğe ve hiyerarşize-tasnif edişten kaynaklanan tahrifata rağmen, objenin mutlak görüntüsünü ve gerçekliğini algılamak ve ifadelendirmek mümkün değil midir veya daha değişik ifade ile insanın mutlak doğruya ve hakikata ulaşabilmesi söz konusu mudur? Yukarıdaki anlama ve anlamlandırma tartışmasının ışığında baktığımızda mutlak gerçekliğe ve hakikata ulaşmak imkânsız gibi gözükmektedir. İnsan bu mutlak değere ancak çok yaklaşabilir. Yani insanın eşyayı gereği gibi takdir etmesi imkân dahilindedir fakat nadirdir, o halde kendisini takdir etmesi çok daha zordur. Bu durumda insanı mutlak doğruya ulaştıracak bir rehber gereklidir. Bizim için bu rehber; kâinatın sahibi yaratıcımız Allah'dan bize bizim için seçilen elçi, elçinin bize getirdiği mesaj-haber (Kur'an)dır. Yeryüzünün problemi haline gelen insanın yapması gereken, acziyetini kabul edip yaratıcısı Allah'tan korkmak ve elçiye (Peygamber ve Kitap) itaat etmektir. Yapması gereken en ciddi iş Rabbinden kendisine vahyedilen, inzal olunan kitabı, Kur'an'ı anlamaya çalışmasıdır. Bunun dışındaki bütün yollar çıkmaz sokaktır ve karan-

lıktır. Ancak -önceki kitabları açıklayıcı ve onlar üzerine şahid olarak inzal olunan- Kur'an insanı karanlıklardan aydınlığa, nura çıkarır. Burada, yukarda da belirttiğim gibi, anlama ve anlamlandırma tartışması ile Kur'an'ın anlaşılması arasındaki ilgiyi açıklamak istiyorum.

Mutlak doğru, Kur'an ve Kur'an'ın anlaşılmasında izafilik:

Vahiy kaynaklı bir kitap olan Kur'an da insanın dışında bir objedir. Kur'an'ın anlaşılmasında da yukarıda belirttiğim obje-subje ilişkisi geçerlidir. Yani insan sahib olduğu anlayış düzeyine göre Kur'an'ı anlayabilmektedir. Ayrıca Kur'an'ın ilahî oluşu, kendisinden ayrı ve üstün bir varlıktan gelişi, ilahî olanın beşerî anlama düzeyinde ifade edilmesi de anlaşılabilmesinde ontolojik açıdan bir sorundur. Her ne kadar ilahî olan Kur'an, elçi vasıtası ile beşeri varlık düzeyine intikal etmişse de, ilahî oluşunu korumaktadır. Yani Kur'an hâlâ ilahî bir metindir. Buna rağmen, Kur'an'ın anlaşılması tabiatın, objenin ve sosyal olayların anlaşılması kadar zor değildir. Kur'an da bir obje olarak kendine has mutlak bir gerçekliği (hakikatı) ifade etmektedir. Bu mutlak gerçekliğin beşeri düzeye intikali ve tekrar ifadelendirilişi daha önce bahsettiğimiz obje-subje ilişkisindeki algılama ve idrak etme sürecinden geçmektedir. İzafilik sorunu Kur'an'ın anlaşılması için de sözkonusudur.

Kur'an, üzerinde en fazla yorum yapılan ve anlaşılmaya çalışılan kitaplardan biridir. Anlaşılması ve hayata geçirilerek itaat edilmesi yolunda birçok gayret gösterilmiştir. Bu yolda farklı anlayışlar ve yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. İlahî kitabın kendi kendisini açıklaması ve apaçık bir kitap olmasının yanında, Elçinin (as) hareketleri ve sözlerinin de mutlak gerçekliğine (hakikata) uygun olarak ilahî vahyi açıklayıcı oluşu; beşerin anlayışına uygun bir söyleme ve yazıma geçirilmiş ilahî mesajın ikinci bir aşama olarak beşerin hayatına in

tikali ve somut olarak ifade edilişi anlamına gelir. Yani Resulullah (sav) ve Allah'tan korkup ona tabi olan güzide arkadaşları, yaşadıkları dönem içinde Kur'an'ın insan için öngördüğü aydınlık yolu ve hayat çizgisini bireysel ve toplumsal olarak davranışlarına ve ilişkilerine geçirebilmişlerdir. Kur'an yirmi üç yıl gibi bir zaman içinde tedrici olarak o dönemde yaşayan insanların özel problemlerini çözecek, fakat umumi anlamını da koruyacak bir şekilde nazil olmuştur. Resulullah (sav)'ın hayatı ve yirmi üç yıl boyunca uyguladığı model, Kur'an'ın anlaşılmasında birinci dereceden bir kaynaktır. Adaletin önde olduğu, Allah'tan korkma ve Elçiye (Kitab'a ve Peygambere) itaatın hayatı şekillendirdiği, müslümanların amellerine henüz zulüm karıştırmadıkları, dört halife (Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali) dönemi de Kur'an'ın anlaşılmasında yararlanılabilecek bir kaynaktır.

Bu iki dönemi birbiri ile kıyasladığımızda, spesifik durumlarda farklılaşmaların olmasına rağmen, hayatın Allah'a kulluk ekseni üzerine kurulduğunu, örgütlendiğini görürüz. Yani o dönemdeki müslümanlar Kur'an'ın umumi hükümleri ile kendi özel meselelerini Allah'a kul olma bilinci ve endişesi içerisinde çözebilmişlerdir. Kur'an'ın mutlak olan gerçekliği subjenin kendi şartları içinde izafi görüntüsünü almıştır, fakat temel esaslarda bir değişme olmamıştır.

Dört halifeden sonraki dönemlerde hadiseler çok farklı mecralarda gelişmeye başlamıştır. Siyasi ve toplumsal anlamda, Allah'tan korkma, elçiye itaat etme espirisinden sapmalar olmuştur. Kur'an metni, ilmi düzeyde ilgilenilen ve intikal edilen bir miras olmuştur. Siyasi entrikalara alet edilmeye başlanan Kur'an, hayatın ölçüsü ve kaynağı olmaktan çıkmıştır. İnsanın subjectif şartları ve tahrifci tasnif etme ve hiyerarşize etme özelliği Kur'an'ın mutlak hakikatı ve hükümleri üzerinde insiyatifli olmaya başlamıştır. Kur'an'ı anlama ve yorumlama işinde fikrî ve ilmî düzeyde değişik yaklaşımlar ve ekoller ortaya çıkmıştır. Gene bu dönemde oluşan kelam,

tasavvuf ve selefilik gibi akımlar Kur'an metni üzerinde kendi izafi anlam sistemleri ve bakış açıları çerçevesinde farklı yaklaşımlarda bulunmuşlardır. Bu ekollerin her biri kendilerine has anlayışlar geliştirmişlerdir. Farklı bilgi elde etme yollarına sahib olmaları, farklı yorumlara ve anlam-sistemlerine ulaşmalarına sebep olmuştur. Hepsi de Kur'an'a dayalı olmalarına rağmen, meseleleri Kur'an'ın kendine has kavramlaştırma ve anlam sisteminden farklı bir usul ve uslub içinde ele almışlardır. Fıkhî mezhebler de aynı çerçevede ele alınabilir.

Bunun böyle olmasının sebebi, belli zaman içindeki insanların, anlayış düzeylerinin ve anlam sistemlerinin o döneme ait siyasi ve toplumsal olaylardan etkilenmesidir. Bu durum, insanların ilahî metni anlamalarını da şekillendirir. Beşerin anlayış düzeyinde, belli bir zaman sonra ilahî vahiy canlılığını ve objektifliğini yitirmektedir. İnsanın kendi subjektif şartları içinde ürettiği değerler ve din anlayışı Kur'an'a ve dine bakış açısını şekillendirmektedir. Bunun için Kur'an'ın ve onu anlamamızı kolaylaştıracak Resulullah'ın yirmi üç yıllık hayat modeli ve Hulefa-i Raşidin döneminin bir ölçü olarak tekrar tekrar öne çıkarılması ve yaşayan insanların kendi spesifik sorunlarını Kur'an'ın umumi çerçevesi ve hükümlerine göre Allah'a kul olma, Allah'tan korkma, elçiye itaat etme esasına uygun olarak çözmesi, dinin özünden sapmayı önleyecektir. Yani sorun, çağdaş insanın ilahi metinle kendisi arasında, tarihi birikimi ve müslümanların tecrübelerini de dikkate alarak, iletişim kurabilmesidir. İlahî Kitab'ı anlamaya çalışmak ve bu yolda, Allah'a giden yol üzerinde ilerlemek tek çıkar yoldur. Anlamadan ve ilahî sese kulak vermeden reddetmek, insanın bu dünyada ve ahirette karanlıklara girmesine sebep olmaktadır.

Bütün bu izafi yaklaşımlar içinde belli bir yaklaşımın Kur'an'ın yerini tuttuğu iddiası biraz tutarsızlık olur. Bunun için Kur'an'ın belli esaslar çerçevesinde anlaşılması yolunda mümkün olduğunca müsamahalı olmak zorundayız. Özellikle

mezhebî kriterlerin öne çıkarılması; Kur'an'ın mutlak gerçeklerini anlamada bölünmüşlüğü ve dar bakış açılarını, ayrıca ümmetin bölünmesini beraberinde getirecektir.

Kur'an'ın anlaşılmasında nesillere ve toplumlara göre izafiliğe yirminci yüzyıl İslami diriliş hareketleri de örnek gösterilebilir. Müslümanların yirminci yüzyıldaki spesifik siyasi ve sosyal şartları Kur'an'ın umumi çerçevesi içinde şekillenme eğilimindedir. Ancak subjectif şartların, daha önce asrı saadet döneminden sonraki gelişmelerde görüldüğü gibi, objectif mutlak Kur'anî değerleri insiyatifine alması eğilimi görülmektedir. Özellikle aşırı bir siyasileşme ve Kur'an metninin bu siyasileşme çerçevesinde yeniden ele alınışı, tarihin yeniden çağın siyasileşmiş akımları ve ekollerinin anlam sistemi içinde yorumlanışı buna örnektir. Yirminci yüzyılın Hüseyin'i aşırı derecede devrimcidir. Oysa aynı Hüseyin daha önceki dönemlerde çok pasif ekollere meşruiyyet kaynağı olabilmiştir. Peygamber de aynı derecede devrimcidir. Bu aynı zamanda geçmişin çağdaş müslümanlar tarafından yeniden yazılışı, geçmişin de şimdiyi şekillendirmesidir. Bu görüntü, tarihe mal olmuş, medeniyetleşmiş ve kültürleşmiş İslamî birikim ve İslam tarihi, günümüz insanının siyasi-sosyal şartları ile ilahî metin Kur'an arasındaki karşılıklı etkileşimin bir sonucudur.

Burada bizim yapmamız gereken, Kur'an'ın kendine has üslubunu "Allah'tan korkma ve elçiye itaat etme" espirisi içinde hayatımıza yansıtabilmemizdir. Bunun için çok yönlü çalışmalar yapılabilir. Kur'an'ı anlama yolundaki tarihî İslamî birikimden ve ekollerden yararlanarak kendi subjectif psikososyal ve politik-ekonomik şartlarımızı doğru olarak analiz edip, bütün toplumsal ve bireysel hayatımızı Allah'a kul olma esası üzerine örgütleyebilecek, Kur'an'ı zamanımıza intikal ettirecek bir usul geliştirmeliyiz. İlahi mesajı yeniden hayatlarımızda canlandırmalı ve muhafaza etmeliyiz. Kur'an'la aydınlığa kavuşmalı, Kur'an'la yolumuzu bulmalıyız.

İngilizce olarak hazırlanan elinizdeki bu kitap, Kur'an'ın değişik bir üslupla anlaşılmasını sağlayacak bir çalışmadır. Türkçe hazırlanışında Süleyman Ateş ve Hüseyin Atay tarafından hazırlanmış iki ayrı mealden yararlandık. Ayetlerin belli konular etrafında tasnif edilişi, lafzî anlamların ötesinde belli bir yoruma ve anlayışa göre düzenlenmeyi de beraberinde getirmektedir. Son zamanlarda Kur'an metni üzerinde bu tür çalışmalar artmaktadır. Konularına göre Kur'an fihristleri buna bir örnektir. Bu tür çalışmaların daha da iyileşerek artacağını ümid ediyoruz.

Rabbimizin bu çalışmaları, ilahî kitabın anlaşılmasında vesile kılmasını ve bizleri sırat-ı müstakimden ayırmamasını, müslüman olarak yaşatıp, müslüman olarak öldürmesini dileriz.

Cemil Polat

BİRİNCİ KISIM

KUR'AN'IN TAKDİMİ

1. BÖLÜM

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla,

Hamd, alemlerin Rabbi Allah'adır.
Ki O, Rahman ve Rahimdir.
Din gününün sahibidir.
Ancak sana kulluk eder ve ancak senden yardım dileriz.
Bizi doğru yola ilet!..
Nimetlendirdiğin kimselerin yoluna
Gazaba uğramayanların ve sapmayanların yoluna!..

Fatiha 1: 1-7

MUHAMMED'İN İLK ÇAĞRISI

Yaradan Rabbinin adıyla oku,
Ki o insanı bir kan pıhtısından yaratmıştır!
Oku! Rabb'in en büyük kerem sahibidir.
İnsana kalemle öğreten,
İnsana bilmediğini bildirendir.
Ama insan azgındır.
Kendini müstağni görmüştür.
Dönüş şüphesiz Rabbinedir.

Alâk 96: 1-8

İKİNCİ ÇAĞRI

Ey örtüsüne bürünen!
Kalk ve uyar!
Rabbini yücelt!
Elbiseni temizle!
Kötü şeyleri terke devam et!
Yaptığın iyiliği çok görerek, başa kakma!
Rabbin için sabret!

Müddessir 74: 1-7

EVRENSEL ÇAĞRI

Yüzlerinizi doğudan ve batıdan yana çevirmeniz iyi olmak demek değildir; lâkin iyi olan, Allah'a, ahiret gününe, meleklere, Kitab'a, Peygamberlere inanan, onun sevgisiyle, yakınlarına, yetimlere, düşkünlere, yolculara, yoksullara ve köleler uğrunda mal veren, namaz kılan, zekât veren ve ahitleştiklerinde, ahitlerine vefa gösterenler, zorda, darda ve savaş alanında sabredenlerdir. İşte onlar doğru olanlardır ve sakınanlar ancak onlardır.

Bakara 2: 177

SON ÇAĞRI

Bugün size dininizi kemâle erdirdim, üzerinize olan nimetimi tamamladım. Din olarak sizin için İslam'ı seçtim.

Maide 5: 3

2. BÖLÜM

KİTAP

KİTAB'A DAVET

Bu, doğruluğu şüphe götürmeyen,
Sakınanlara yol gösteren Kitaptır.
Onlar gaybe inanırlar ve namaz kılarlar
Kendilerine verdiğimiz rızıktan infak ederler
Onlar sana indirilen kitaba da
Senden önce indirilenlere de inanırlar
Ahirete yakînen inanırlar.
İşte onlar Rabblerinin doğru yolunda olanlar
Ve saadete erenlerdir.

Bakara 2: 2-5

İLAHİ KAYNAK

Şüphe götürmeyen kitap alemlerin Rabbinin indirdiğidir. "O'nu peygamberin kendisi uydurdu" diyorlar, öyle mi? Hayır; O, senden önce peygamber gönderilmemiş olan bir milleti uyarman için gönderilen bir haktır. Umulur ki doğru yolu bulurlar.

Secde 32: 2-3

Kulumuza indirdiğimiz Kur'an'dan şüphe ediyorsanız, siz de O'nun benzeri bir sure meydana getirin. Eğer doğru sözlüyseniz, Allah'tan başka güvendiklerinizi de yardıma çağırın. Bunu asla yapamazsınız -ki bunu yapamayacaksınız da- o takdirde inkâr edenler için hazırlanan ve yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten sakının.

Bakara 2: 23-24

Onların çoğu zanna uyarlar; gerçekte ise zan, hakikat karşısında birşey ifade etmez. Allah yaptıklarınızı şüphesiz bilir. Bu Kur'an Allah'tandır. Başkası tarafından uydurulmuş değildir. Ancak kendinden öncekini doğrular ve o kitabı açıklar. Alemlerin Rabbinden geldiğinden şüphe yoktur. Senin için "onu uydurdu" mu diyorlar? De ki: "O'nun surelerine benzer bir sure getirin, iddianızda samimi iseniz. Allah'tan başka çağırabileceklerinizi de çağırın." Onlar ilmini kavrayamadıkları ve henüz yorumu kendilerine bildirilmemiş olan şeyi yalanladılar. Onlardan öncekiler de böyle yalanlamışlardı. Zalimlerin sonunun nasıl olduğuna bir bak!

Yunus 10: 36-39

İÇERİK VE MİSYON

Doğrusu bu Kur'an en doğru yola götürür ve yararlı iş yapan mü'minlere büyük ecir olduğunu, ahirete inanmayanlara can yakıcı bir azap hazırladığımızı müjdeler.

İsra 17: 9-10

Ey insanlar! Rabbinizden size bir öğüt ve kalplerde olana bir şifa, inananlara doğruyu gösteren bir rehber ve rahmet gelmiştir.

Yunus 10: 57

Sana da, kendinden önceki Kitab'ı doğrulayıcı ve onu koruyup kollayıcı olarak bu Kitab'ı gerçekle indirdik.

Maide 5: 48

Ey kitap Ehli! Kitaptan gizleyip durduğunuzun çoğunu size açıklayan ve çoğundan da bahsetmeyen elçimiz gelmiştir. Doğrusu size Allah'tan bir nur ve apaçık bir kitap gelmiştir. Allah, rızasını gözetenleri selamet yollarına eriştirir ve onları izniyle karanlıklardan aydınlığa çıkarır, onları doğru yola iletir.

Maide 5: 15-16

Ramazan ayı, insanlara yol gösterici ve doğruyu yanlıştan ayırıcı belgeler olarak Kur'an'ın indirildiği aydır.

Bakara 2: 185

HAK VE BATIL

De ki: "Hak geldi, batıl ortadan kalktı";
Zaten Batıl gelip geçicidir.
Kur'an'dan inananlara
Rahmet ve şifa olan şeyler indiriyoruz.
O, zalimlerin ise sadece kaybını artırır.

İsra 17: 81-82

DAĞA İNDİRİLEN KUR'AN

Eğer Biz Kur'an'ı bir dağa indirmiş olsaydık, sen onun Allah korkusuyla baş eğerek parça parça olduğunu görürdün. Bu misalleri insanlar düşünsünler diye veriyoruz.

Haşr 59: 21

CİN VE KUR'AN

Kur'an'ı dinleyecek cinlerden bir gurubunu sana yöneltmiştir. Onlar Kur'an'ı dinlemeye hazır olunca birbirlerine: "Susun, dinleyin" dediler. O'nun okunması bitince, herbiri birer uyarıcı olarak milletlerine döndüler. Şöyle dediler: "Ey milletimiz! Doğrusu biz, Musa'dan sonra indirilen, kendinden

öncekileri doğrulayan, gerçeği ve doğru yolu gösteren bir kitap dinledik. Ey milletimiz! Allah'a çağıran Muhammed'e uyun ve O'na inanın da Allah da sizin günahlarınızı bağışlasın ve sizi can yakıcı azabtan korusun. Allah'ın çağrısına uymayan bilsin ki, Allah'ı yeryüzünde aciz bırakamaz; onların başka dostları da bulunmaz; İşte onlar apaçık sapıklıktadırlar.

Ahkâf 46: 29-32

KUR'AN'A KULAK VERMEK

Kur'an okunduğu zaman ona kulak verin, dinleyinki merhamet olunasınız. Rabbini gönülden ve korkarak içinde hafif bir sesle sabah, akşam an, gafillerden olma. Doğrusu Rabbinin katında olanlar, O'na kulluk etmekten büyüklenmezler, O'nu tenzih ederler ve yalnız ona secde ederler.

A'raf 7: 204-206

Kur'an okunduğu zaman senin ile, âhirete inanmayan kimseler arasına görünmeyen bir perde çekeriz. Kur'an'ı anlarlar diye kalblerine örtüler, kulaklarına da ağırlıklar koyduk. Kur'an'da Rabbinin tekliğini andığın zaman, onlar ürkerek ardlarına dönerler.

Seni dinledikleri zaman neye kulak verdiklerini ve gizli toplantılarında zalimlerin: "Siz sadece büyülenmiş bir adama uyuyor musunuz" dediklerini biz çok iyi biliriz. Sana nasıl misaller verdiklerine bir bak! Bu yüzden sapmışlardır, artık bir yol bulamamaktadırlar.

İsra 17: 45-48

Doğrusu biz Kur'an'ı Kadir gecesinde indirdik.
Sen bilir misin
Kadir Gecesinin ne olduğunu?
Kadir Gecesi bin aydan hayırlıdır.
Melekler ve Cebrail o gecede Rablerinin izniyle,
Her türlü iş için inerler.

O gece tan ağarmasına kadar
Bir esenliktir.

Kadir 97: 1-5

KUR'AN'IN NASIL OKUNACAĞI

Kur'an okuyacağın zaman kovulmuş şeytandan Allah'a sığın. Doğrusu şeytanın, inananlar ve yalnız Rabblerine güvenenler üzerinde bir nüfuzu yoktur. Onun nüfuzu sadece onu dost edinenler ve Allah'a ortak koşanlar üzerindedir.

Nahl 16: 98-100

Hayır, yıldızların yerleri üzerine yemin ederim ki -bunun ne büyük yemin olduğunu bir bilseniz- doğrusu bu kitap sadece arınmış olanların dokunabileceği, saklı bir Kitap'ta mevcutken alemlerin Rabbi tarafından indirilmiş bir Kur'an-ı Kerim'dir.

Vakıa 56: 75-80

Kur'an'ı ancak hak olarak indirdik ve o da indiği gibi hak olarak kaldı. Seni de yalnız müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. Kur'an'ı insanlara ağır ağır okuman için, bölüm bölüm indirdik ve O'nu gerektikçe indirdik. De ki: "Kur'an'a ister inanın, ister inanmayın, ondan önce kendilerine ilim verilenler o okunduğu zaman yüzleri üzerine secdeye varırlar" ve "Rabbimiz münezzehtir. Rabbimizin sözü şüphesiz yerine gelecektir" derler. Ağlayarak yüz üstü yere kapanırlar; bu, onların gönüllerindeki saygıyı artırır.

İsra 17: 105-109

Kur'an sana vahyedilirken, vahiy bitmezden önce unutmamak için tekrarda acele edip durma. De ki: "Rabbim, ilmimi artır."

Tâ-Hâ 20: 114

Cebrail sana Kur'an okurken, unutmamak için acele edip, onunla beraber söyleme; yalnız dinle! Doğrusu o vahyolunanı kalbine yerleştirmek ve o'nu sana okutturmak bize düşer. Biz onu Cebrail'e okuttuğumuz zaman onu dinle!

Kıyamet 75: 16-19

KUR'AN AYETLERİNİ DÜŞÜNMEK

Sana indirdiğimiz bu Kitap mübarektir. Ayetlerini düşünsünler, aklı olanlar da öğüt alsınlar.

Sad 38: 29

Kur'an'ı durup düşünmüyorlar mı? Eğer o Allah'tan başkasından gelseydi, onda çok çelişkiler bulurlardı.

Nisa 4: 82

KİTAB'A İTAAT

Bu indirdiğimiz, Kutsal Kitap'tır. Öyleyse ona uyunuz ve sakınınız ki merhamet olunasınız.

En'am 6: 155

İKİNCİ KISIM

İLAHİ PRENSİPLER

3. BÖLÜM

ALLAH FİKRİ

Kalpler ancak Allah'ı anmak ile huzura kavuşur.

Ra'd 13: 28

ALLAH'IN TEKLİĞİ

De ki: Allah tekdir!
Allah herşeyden müstağni ve herşey O'na muhtaçtır.
O doğurmamış ve doğrulmamıştır.
Ve hiçbir şey O'na denk değildir.

İhlas 112: 1-4

Ey inanmış kullarım,
Benim yarattığım yeryüzü geniştir.
O halde, yalnızca bana ibadet edin.
Her can ölümü tadacaktır.
Sonra bize döndürüleceksiniz.

Ankebut 29: 56-57

Nice canlılar vardır ki rızıklarını kendileri elde edemezler. Sizin de, onların da rızkını Allah verir. O işitir ve bilir.

Ankebut 29: 60

Rabbin dilediğini yaratır ve seçer; Onlar için seçim hakkı yoktur. Allah onların koştukları ortaklarından yüce ve münezzehtir. Rabbin gönüllerin gizlediklerini ve açığa vurduklarını bilir. Allah O'dur. O'ndan başka ilâh yoktur. Hamd dünyada ve ahirette O'nun içindir. Hüküm de O'nundur. Yalnız O'na döndürüleceksiniz.

Kasas 28: 68-70

Allah O'ndan başka ilâh olmayan,
Kendisini uyku ve uyuklama tutmayan,
Diri, her an yarattıklarını gözetleyip durandır.
Yerde ve gökte ne varsa, O'nundur.
O'nun izni olmadan katında şefaat edecek kimdir?
Onların işlediklerini ve işleyeceklerini bilir.
Dilediğinden başka
İlminden hiçbirşey kavrayamazlar.
Hükümranlığı yeri ve göğü kaplamıştır.
Onların gözetilmesi, O'na ağır gelmez
O yücedir, büyüktür.

Bakara 2: 255

YARATICI OLAN ALLAH

Taneyi ve çekirdeği yaratan şüphesiz Allah'tır;
Ölüden diriyi, diriden ölüyü çıkarır.
İşte Allah budur, nasıl yüz çevirirsiniz?
Tan yerini ağartan, geceyi dinlenme zamanı,
Güneşi ve ayı vakit ölçüsü kılandır.
Bu, Güçlü olanın, bilenin nizamıdır.

O, kara ve denizin karanlıklarında yol bulasınız diye yıldızları sizin için var edendir. Bilen millet için ayetleri uzun uzadıya açıkladık.

O, sizi bir tek nefisten, babaların sulbünde kararlaşmış ve anaların rahminde kararlaşmakta olarak yaratandır. Anlayan millet için ayetleri uzun uzadıya açıkladık.

O, gökten su indirendir. Her bitkiyi onunla bitirdik, ondan bitirdiğimiz yeşilden, birbirine benzeyen ve benzemeyen yığın yığın taneler, hurmaların tomurcuklarından sarkan salkımlar, üzüm bağları, zeytin ve nar çıkartır. Ürün verdiklerinde ürünlerine, olgunlaşmalarına bir bakın. Bunlarda inananlar için şüphesiz deliller vardır.

Cinleri -O yaratmışken- kâfirler Allah'a ortak koştular. Körü körüne O'na oğullar ve kızlar uydurdular. Hâşâ, O, onların vasıflandırmalarından münezzehtir. O, gökleri ve yeri yoktan yaratandır. Zevcesi olmadan nasıl çocuğu olabilir? Oysa herşeyi O yaratmıştır, her şeyi bilir. İşte Rabbiniz, Allah budur. O'ndan başka tanrı yoktur, her şeyin yaratıcısıdır. Öyleyse O'na kulluk edin; O herşeye de vekildir. Gözler onu görmez, O bütün gözleri görür. O, latiftir, haberdardır. Doğrusu size Rabbinizden açık belgeler gelmiştir, kim görürse kendi lehine ve kim körlük ederse kendi aleyhinedir. Ben sizin bekçiniz değilim.

En'am 6: 95-104

Gökleri ve yeri yaratan, gökten size su indirip onunla, bir ağacını bile bitirmeye gücünüzün yetmediği güzel güzel bahçeler meydana getiren kim? Allah'la birlikte başka bir ilah mı? Hayır; onlar taptıklarını Allah'a eş tutan bir millettir.

Yeri oturmaya elverişli kılan, ve aralarında ırmaklar meydana getiren, yeryüzüne sabit dağlar yerleştiren, iki deniz arasına engel koyan kim? Allah'la birlikte başka bir ilah mı?

Kendisine yakardığında darda kalana cevap veren, ve sizi yeryüzünün sahipleri yapan kim? Allah'la birlikte başka bir ilah mı? Ne kadar az düşünüyorsunuz.

Karanın ve denizin karanlıklarında size yol bulduran, rüzgarları rahmetinin önünde müjdeci yapan kim? Allah'la birlikte başka bir ilah mı? Allah, koştukları eşlerden münezzehtir. Önce yaratan, sonra da yaratmayı tekrar edecek olan; size gökten ve yerden rızık veren kim? Allah'la birlikte başka bir ilah mı? De ki: Eğer doğru sözlülerden iseniz açık delilinizi

getirin." De ki: "Göklerde ve yerde Allah'tan başka bilen yoktur" Ne zaman diriltileceklerini de bilmezler.

Neml 27: 60-65

TEK OLAN ALLAH

Göklerde ve yerlerde ne varsa O'nundur. Katında olanlar ona kulluk etmekten çekinmez ve usanmazlar. Gece gündüz bıkmadan tesbih ederler. Yeryüzünde edindikleri tanrılar mı ölüleri diriltecekler? Eğer yerle gökte Allah'tan başka ilahlar olsaydı, ikisi de bozulurdu. Arşın Rabbi olan Allah, onların vasıflandırdıklarından münezzehtir O, yaptığından sorumlu değildir, onlar ise sorumlu tutulacaklardır. O'nu bırakıp tanrılar mı edindiler? De ki: "Kesin delilinizi getirin. İşte benim ve ümmetimin kitabı ve benden öncekilerin kitapları." Hayır; onların çoğu gerçeği bilmez de yüz çevirirler. Senden önce gönderdiğimiz her peygambere: "Benden başka ilah yoktur, Bana kulluk edin" diye vahyetmişizdir.

"Rahman çocuk edindi" dediler. Haşa; hayır; melekler şerefli kılınmış kullardır. Allah'tan önce söz söyleyemezler, ancak onun emri üzerine iş işlerler. Allah onların yaptıklarını ve yapmakta olduklarını bilir. Onlar Allah'ın hoşnud olduğu kimseden başkasına şefaat edemezler; O'nun korkusundan titrerler. Bunlar içinde kim "Ben Allah'tan başka bir ilahım" derse, işte onu cehennemle cezalandırırız. Zulmedenlerin cezasını böyle veririz.

Enbiya 21: 19-29

ALLAH'IN BİRLİĞİ

Oysa sizin için kulaklar, gözler ve kalpler vazeden O'dur. Pek az şükrediyorsunuz! Sizi yaratıp yeryüzüne dağıtan O'dur ve O'nun huzurunda toplanacaksınız. Dirilten de, öldüren de O'dur. Gece ile gündüzün birbiri ardından gitmesi de O'nun emrine bağlıdır. Akletmez misiniz? Hayır; yine de öncekilerin dediklerini derler. Öncekiler: "Ölüp toprak ve bir yığın kemik

olduğumuzda mı diriltileceğiz? Andolsun ki biz ve daha önce de babalarımız tehdit edilmişti; bu, öncekilerin masallarından başka birşey değildir." demişlerdi.

De ki: "Biliyorsanız söyleyin, yer ve onda bulunanlar kimindir?" "Allah'ındır" diyecekler, "Öyleyse ders almaz mısınız?" de. "Yedi göğün de Rabbi, Yüce arşın da Rabbi kimdir?" de. "Allah'tır" diyecekler. "Öyleyse O'na karşı gelmekten sakınmaz mısınız?" de. "Biliyorsanız söyleyin herşeyin hükümranlığı elinde olan, barındıran fakat himayeye muhtaç olmayan kimdir?" de. "Allah'tır" diyecekler; "Öyleyse nasıl aldanıyorsunuz?" de.

Hayır; biz onlara gerçeği getirdik ama onlar yalancıdırlar. Allah çocuk edinmemiştir; O'nun yanında hiçbir ilah yoktur, olsaydı her tanrı yarattığı ile beraber gider ve birbirlerinden üstün olmaya çalışırlardı. Allah onların vasıflandırdıklarından münezzehtir. O, görülmeyeni de görüleni de bilir. Koştukları ortaklardan yücedir.

Mü'minûn 23: 78-92

ALLAH'IN EGEMENLİĞİ

De ki: Mülkün maliki ve egemeni olan Allah'ım!
Mülkü dilediğine verirsin,
Dilediğinden çekip alırsın,
Dilediğini aziz kılar,
Dilediğini alçaltırsın.
İyilik elindedir.
Doğrusu sen herşeye kadirsin.
"Geceyi gündüze, gündüzü geceye geçirirsin;
Ölüden diri, diriden ölü çıkarırsın;
Dilediğini hesapsız rızıklandırırsın."

Al-i İmran 3: 26-27

Rabbinin gölgeyi nasıl uzattığını görmez misin? İsteseydi onu durdururdu. Sonra Biz güneşi ona delil kılıp yavaş yavaş

kendimize çekmişizdir. Size geceyi örtü, uykuyu rahatlık kılan, gündüzü çalışma zamanı yapan Allah'tır. Rüzgarları rahmetinin önünde müjdeci gönderen O'dur.

Ölü bir yeri diriltmek ve yarattığımız nice hayvan ve insanları sulamak için, gökten tertemiz su indirmişizdir. Andolsun ki öğüt almaları için ülkeler arasında yer yer türlü türlü yağmur yağdırmışızdır! Buna rağmen insanların çoğu nankörlükte direnmiştir.

Furkan 25: 45-50

Demek onlar Allah'tan başka dostlar edindiler? Oysa dost ancak Allah'tır. O ölüleri diriltir, herşeye kadirdir.

Ayrılığa düştüğünüz herhangi birşeyde hüküm vermek Allah'a aittir. İşte bu Allah benim Rabbimdir. O'na güvenirim ve O'na yönelirim.

Göklerin ve yerin yaratanı, size içinizden eşler, çift çift hayvanlar varetmiştir.

Bu suretle çağalmanızı sağlamıştır. O'nun benzeri hiçbirşey yoktur. Göklerin ve yerin kilitleri O'nundur. Dilediğine rızkı yayar ve isterse kısar, bir ölçüye göre verir.

O, herşeyi bilendir. Allah Nuh'a buyurduğu şeyleri size de din olarak buyurmuştur. Sana vahyettik; İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya da buyurduk ki: "Dine bağlı kalın, o'nda ayrılığa düşmeyin"

Putperestleri çağırdığın şey onların gözünde büyümektedir. Allah dilediğini kendine seçer, kendisine yöneleni de doğru yola eriştirir.

Şura 42: 9-13

ALLAH'IN HERYERDE OLMASI

Doğu da, Batı da Allah'ındır.
Nereye dönerseniz, Allah'ın yönü orasıdır;
Doğrusu Allah her yeri kaplar ve herşeyi bilir.

Bakara 2: 115

RAHİM OLAN ALLAH

Rabbinizden mağfiret dileyin;
O'na tevbe edin,
Doğrusu Rabbin merhamet eder ve sever.

Hud 11: 90

Allah kullarına lütufkârdır.
Dilediğini rızıklandırır.
Kuvvetli olan da güçlü olan da O'dur.

Şura 42: 19

Rabbin merhamet ve mağfiret sahibidir.
Eğer onları yaptıklarından dolayı
Hemen hesaba çekmek isteseydi
Onlara olacak olan azabı hızlandırırdı.
Ama onların bir vadesi vardır.
Ondan kaçıp sığınacak yer bulamazlar.

Kehf 18: 58

O, kullarının tevbesini kabul eden,
Günahlarını affedendir.
O, yaptığınız herşeyi bilendir.

Şura 42: 25

Kim kötülük işler veya kendine yazık eder de sonra Allah'tan bağışlanma dilerse, Allah'ı mağfiret ve merhamet sahibi olarak bulur. Kim günah işlerse bunu ancak kendi aleyhine yapmış olur. Allah bilendir, hakimdir.

Nisa 4: 110-111

"Bu dünyada ve ahirette bizim için güzel olanı yaz; Biz sana yöneldik" dedi. Allah: "Azabıma dilediğim kimseyi uğratırım, rahmetim herşeyi kaplamıştır; bunu Allah'a karşı gelmekten sakınanlara, zekat verenlere, ayetlerimize inananlara yazacağız" dedi.

A'raf 7: 156

De ki: "Ey kendilerine kötülük edip aşırı giden Allah'ın kulları! Allah'ın rahmetinden umudunuzu kesmeyin. Doğrusu Allah günahların hepsini bağışlar. Çünkü O, bağışlayandır, merhametlidir. Rabbinize yönelin. Azab size gelmeden O'na teslim olun. Sonra yardım olunmazsınız."

Zümer 39: 53-54

Ayetlerimize inananlar sana gelince: "Size selam olsun" de. Rabbiniz, sizden kim bilmeyerek fenalık işler de arkasından tevbe eder ve nefsini düzeltirse ona rahmet etmeyi kendi üzerine almıştır. O, bağışlar ve merhamet eder.

En'am 6: 54

ALLAH'IN NURU

Allah göklerin ve yerin nurudur.
O'nun nuru, içinde ışık bulunan bir kandile benzer.
O ışık bir cam içindedir.
Cam ise sanki bir inci gibi parlayan bir yıldızdır,
Bu, ne yalnız doğuda ve ne de batıda bulunan
Bereketli zeytin ağacından yakılır.
Ateş değmese bile, nerdeyse yağın kendisi aydınlatacak.
Nur üstüne nurdur.
Allah dilediğini nuruna kavuşturur.
Allah insanlara misaller verir, O herşeyi bilir.

Allah'ın yükseltilmesine ve içlerinde adının anılmasına izin verdiği evlerde, insanlar sabah akşam onu tesbih ederler. Bu kimseleri ne ticaret, ne de alışveriş Allah'ı anmaktan, namaz kılmaktan, zekat vermekten alıkoyar. Bunlar gönüllerin ve gözlerin döneceği günden korkarlar. Allah, onları işlediklerinin en güzeli ile mükâfatlandırır. Ve lütfundan onlara fazlası ile verir. Allah dilediğini hesapsız şekilde rızıklandırır.

İnkâr edenlerin işleri engin çöllerdeki serap gibidir.
Susayan kişi onu su zanneder.
Fakat oraya vardığında hiçbir şey bulamaz.

Orada Allah'ı bulur ve O da hesabını görür.
Allah hesabı çabuk görendir.
Veya engin denizin karanlıklarına benzer.
Onu üstüste dalgalar
Ve dalgaların üstünde de bulutlar örter;
Karanlıklar üstünde karanlıklar;
İnsan elini uzattığı zaman, nerdeyse onu bile göremez.
Allah'ın nur vermediği kimsenin nuru olmaz.
Göklerde ve yerde olan kimselerin,
Sıra sıra uçan kuşların,
Allah'ı tesbih ettiğini görmez misin?
Herbiri kendi niyaz ve tesbihini bilir.
Allah onların yaptıklarını bilendir.
Göklerin ve yerin egemenliği Allah'ındır.
Dönüş Allah'adır.

Bilmezmisin ki, Allah bulutları sürer, sonra onları biraraya getirip üst üste yığar, sen de onların arasından yağmur yağdığını görürsün. Gökten, içinde dolu bulunan dağlar gibi bulutlar indirir, dilediğini ona uğratır, dilediğinden de uzak tutar. Bu bulutların şimşeğinin parıltısı nerdeyse gözleri alır.

Allah geceyi gündüze, gündüzü geceye çevirir.
Doğrusu görebilenler için bunda ibretler vardır.
Allah bütün canlıları sudan yaratmıştır.
Kimi karnı üzerinde sürünür, kimi iki ayakla yürür,
Kimi dört ayakla yürür.
Allah dilediğini yaratır. Allah şüphesiz herşeye kadirdir.

Nur 24: 35-45

De ki: "Söyler misiniz? Eğer Allah geceyi üzerinize kıyamete kadar uzatsaydı, Allah'tan başka hangi tanrı size bir ışık getirebilir?"

De ki: "Söyleyin: Eğer Allah gündüzü üzerinize kıyamete kadar uzatsaydı, Allah'tan başka hangi tanrı, içinde istirahat edeceğiniz geceyi size getirebilir? Görmez misiniz?

Allah dinlenmeniz için geceyi ve lütfedip verdiği rızkı

aramanız için gündüzü meydana getirdi. Bunlar onun rahmetinden ötürüdür. Belki artık şükredersiniz.

Kasas 28: 71-73

ALLAH'IN AYETLERİ

Sizi topraktan yaratması O'nun ayetlerindendir.
Sonra hemen birer insan olarak yeryüzüne dağılırsınız.
İçinizden kendileri ile huzura kavuşacağınız eşler yaratıp;
Aranızda muhabbet ve rahmet var etmesi,
O'nun ayetlerindendir. (Varlığının belgelerindendir.)
Bunlarda düşünen millet için dersler vardır.
Gökleri ve yeri yaratması,
Dillerinizin ve renklerinizin değişik olması,
O'nun ayetlerindendir.
Doğrusu bunlarda, bilenler için dersler vardır.

Geceleyin uyumanız, gündüz de lütfundan rızık aramanız O'nun ayetlerindendir. Bunlarda kulak veren millet için dersler vardır. Size korku ve ümit veren şimşeği göstermesi, gökten su indirip ölümünden sonra yeri onunla diriltmesi, O'nun ayetlerindendir. Bunlarda düşünen millet için ibretler vardır. Göğün ve yerin O'nun buyruğu ile ayakta durması O'nun ayetlerindendir. Sonra sizi kabirlerinizden bir çağırmaya görsün, hemen çıkıverirsiniz. Göklerde ve yerde olanlar O'nundur, hepsi O'na boyun eğmiştir. Önce yaratan, ölümünden sonra tekrar dirilten O'dur. Bu O'nun için daha kolaydır. Göklerde ve yerde en üstün sıfatlar O'nundur. O, güçlüdür, hakimdir.

Rum 30: 20-27

Size, geceyi dinlenesiniz diye karanlık ve gündüzü (çalışasınız) diye aydınlık yaratan Allah'tır. Doğrusu Allah insanlara karşı lütufkârdır, ama insanların çoğu şükretmezler.

İşte herşeyin yaratıcısı olan Allah budur.
O'ndan başka tanrı yoktur.

Nasıl aldatılıp döndürülürsünüz.
Allah'ın ayetlerini bile bile inkar edenler
Böylece döndürülüyorlardı.
Sizin için yeri durak, göğü bina eden,
Size şekil verip de şeklinizi güzel yapan,
Sizi temiz şeylerle rızıklandıran Allah'tır.
İşte Rabbiniz olan Allah budur.
Alemlerin Rabbi Allah ne yücedir.
O diridir, O'ndan başka ilah yoktur.
Dini yalnız O'na has kılarak O'na yalvarın.
Övgü, alemlerin Rabbi Allah içindir.

De ki: "Sizin, Allah'ı bırakıp da kulluk ettiklerinize kulluk etmek bana yasak kılınmıştır. Zira bana Rabbimden ayetler (belgeler) gelmiştir. Ben, kendimi alemlerin Rabbine vermekle emrolundum."

Sizi topraktan, sonra nutfeden, sonra kan pıhtısından yaratan; sonra erginlik çağına ulaşmanız, sonra da yaşlanmanız için sizi bebek olarak dünyaya çıkaran O'dur. Kiminiz daha önce öldürülür, kiminiz de belirtilmiş süreye ulaşırsınız. Umulur ki akledersiniz. Dirilten, öldüren O'dur. Bir şeye karar verirse "Ol" der, o da oluverir.

Mü'min 40: 61-68

İNSAN-ALLAH İLİŞKİSİNİN TEMELLERİ:

a) Allah sevgisi

İnsanlar arasında, Allah'ı bırakıp, O'na koştukları ortakları tanrı olarak benimseyenler ve onları Allah'ı severcesine sevenler vardır. Mü'minlerin Allah'ı sevmesi ise hepsinden kuvvetlidir.

Zalimler azabı gördüklerinde bütün kuvvetin Allah'a ait olacağını ve Allah'ın azabının şiddetli olduğunu keşke bilselerdi.

Bakara 2: 165

b) Şükür

Ey inananlar! Sizi rızıklandırdığımızın temizlerinden yiyin; yalnız Allah'a kulluk ediyorsanız, O'na şükredin.

Bakara 2: 172

c) İhtiyatlı olmak

Allah'ın buyruğu gelecektir; acele gelmesini istemeyin, Allah ortak koştukları şeylerden münezzehtir, yücedir.

Allah kullarından dilediğine buyruğunu bildirmek için melekleri vahiyle indirerek şöyle der: "İnsanları uyarın ki, Benden başka tanrı yoktur, benden sakının."

Nahl 16: 1-2

d) Kulluk

Ey putperestler! Siz Allah'ı bırakıp sadece birtakım putlara tapıyor, asıl olmayan sözler uyduruyorsunuz. Doğrusu Allah'tan başka taptıklarınızın size rızık vermeye güçleri yetmez.

Artık rızkı Allah katında arayın. O'na kulluk edin, O'na şükredin. Siz O'na döneceksiniz.

Ankebut 29: 17

e) Zikretmek

"Ben seni seçtim; artık vahyolunanları dinle."
Şüphesiz ben Allah'ım.
Benden başka ilah yoktur.
Bana kulluk et.
Beni anmak için namaz kıl.
Herkes işlediğinin karşılığını görsün diye,
Zamanını gizli tuttuğum kıyamet mutlaka gelecektir.

Ta-Ha 20: 13-15

f) İtaat-teslimiyet

Her ümmet için, Allah'ın kendilerine rızık olarak verdiği kurbanlık hayvanların üzerine O'nun adını anarak kurban kesmeyi meşru kıldık.

Sizin ilâhınız tek bir ilahtır. O'na teslim olun, Allah anıldığı zaman kalpleri titreyen, başlarına gelene sabreden, namaz kılan, kendilerine verdiğimiz rızıktan infak eden ve Allah'a gönül vermiş kimselere müjdele.

Hacc 22: 34-35

Rabbinizden size indirilen kitaba uyun. Ondan başka dostlar edinerek, onlara uymayın. Pek az öğüt dinliyorsunuz.

A'raf 7: 3

Onlar Allah'ı bırakıp hahamlarını, papazlarını ve Meryemoğlu Mesih'i rableri olarak kabul ettiler. Oysa tek İlahtan başkasına kulluk etmemekle emrolunmuşlardı. Ondan başka ilah yoktur. Allah koştukları eşlerden münezzehtir.

Tevbe 9: 31

g) O'ndan yardım istemek

Ancak sana ibadet eder ve ancak senden yardım dileriz.

Fatiha 1: 4

Allah size yardım ederse sizi yenecek yoktur. Eğer sizi yardımsız bırakırsa, O'ndan başka size yardım edecek kimdir? İnananlar yalnız Allah'a güvensinler.

Al-i İmran 3: 160

Musa: "Ey milletim, Allah'a inanıyorsanız ve teslim olmuşsanız O'na güvenin" dedi. "Allah'a güvendik; Ey Rabbimiz, zalim bir milletle bizi sınama, rahmetinle bizi kâfirlerden kurtar" dediler. Musa ve kardeşine: "Mısır'da milletinize evler

hazırlayın; evlerinizi namazgâh edinin, namaz kılın" diye vahyettik. "İnananlara müjdele."

Yunus 10: 84-87

" Rabbimiz, sen bunu boşuna yaratmadın. Sen münezzehsin! Bizi ateşin azabından koru" derler. "Rabbimiz, sen ateşe kimi sokarsan, onu şüphesiz rezil etmiş olursun, zulmedenlerin hiç yardımcıları yoktur."

"Rabbimiz, doğrusu biz; "Rabbinize inanın" diye inanmaya çağıran bir çağırıcıyı işittik de iman ettik. Rabbimiz, günahlarımızı bize bağışla, kötülüklerimizi ört. Canımızı iyilerle beraber al! Rabbimiz, peygamberlerine vaad ettiklerini bize ver! Kıyamet günü bizi rezil etme! Sen şüphesiz vaadinden dönmezsin."

Al-i İmran 3: 191-194

h) Tam teslimiyet-vakfetme

"Şüphesiz Rabbim beni doğru yola, gerçek dine, doğruya yönelen ve puta tapanlardan olmayan İbrahim'in dinine iletmiştir" de.

De ki: "Benim namazım, hayatım, ölümüm, ibadetlerim alemlerin Rabbi Allah içindir." O'nun hiçbir ortağı yoktur; böyle emrolunan müslümanların ilkiyim.

En'am 6: 162-163

4. BÖLÜM

GAYB

Göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir.
Bütün işler O'na döndürülür.
Öyleyse O'na kulluk et, O'na güven.
Rabbin, yaptıklarınızdan habersiz değildir.

Hud 11: 123

Göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir.
Kıyamet saatinin kopuşu bir göz kırpması,
Veya daha çabuk bir zaman içinde olur.
Şüphesiz Allah herşeye kadirdir.

Nahl 16: 77

GAYBIN ANAHTARLARI

Gaybın anahtarları O'nun katındadır.
Onları ancak O bilir.
Karada ve denizde olanı bilir.
Düşen yaprağı, yerin karanlıklarında olan taneyi,
Yaşı, kuruyu -ki apaçık kitaptadır- ancak O bilir.
Geceleyin sizi ölü gibi uyutan,
Gündüzün yaptıklarınızı bilen,

Mukadder olan hayat süreniz doluncaya kadar,
Gündüzleri sizi tekrar kaldıran O'dur.
Sonra dönüşünüz O'nadır.
İşlediklerinizi size bildirecektir.
O, kulların üstünde yegane hakimdir.
Size koruyucular gönderir.
Artık birinize ölüm gelince
Elçilerimiz bir eksiklik yapmaksızın onun canını alırlar,
Sonra gerçek mevlalarına döndürülürler.
Haberiniz olsun hüküm O'nundur.
O, hesap görenlerin en süratlisidir.

En'am 6: 59-62

Allah her dişinin rahminde taşıdığını, rahimlerin düşürdüğünü ve alıkoyduğunu bilir. O'nun katında herşey bir ölçüye göredir.

Görüleni de görülmeyeni de bilen, yücelerin yücesi Büyük Allah'a göre aranızdan sözü gizleyen ile, açığa vuran ve geceye bürünerek gizlenip, gündüz ortaya çıkan arasında fark yoktur. Ardında ve önünde insanoğlunu takibedenler vardır. Allah'ın emriyle onu gözetirler.

Bir millet kendini bozmadıkça Allah onların durumunu değiştirmez. Allah bir milletin fenalığını dileyince artık onun önüne geçilmez. Onlar için Allah'tan başka hâmî de bulunmaz.

Ra'd 13: 8-11

ALLAH'IN HERŞEYİ BİLMESİ

Kıyamet saatini bilmek ancak Allah'a mahsustur.
Yağmuru O indirir, rahimlerde olanı O bilir,
Kimse yarın ne kazanacağını bilmez.
Ve hiç kimse nerde öleceğini bilmez.
Allah şüphesiz bilendir, herşeyden haberdardır.

Lokman 31: 34

O, görüleni de, görülmeyeni de bilen,
Kendisinden başka ilah olmayan Allah'tır.

O, Rahman'dır, Rahim'dir. O, kendisinden başka ilah olmayan, hükümran, çok kutsal, esenlik veren, güvenlik veren, görüp gözeten, buyruğunu herşeye geçiren, ulu olan Allah'tır.

Allah putperestlerin koştukları eşlerden münezzehtir. O, vareden, güzel yaratan, yarattıklarına şekil veren, en güzel adlar kendisinin olan Allah'tır. Göklerde ve yerde olanlar O'nu tesbih ederler. O, güçlüdür, hakimdir.

Haşr 59: 22-24

ALLAH'IN EMANETİ

Doğrusu Biz, emaneti göklere, yere, dağlara sunmuşuzdur da onlar bunu yüklenmekten çekinmişler, ve ondan korkup titremişlerdir. Pek zalim ve çok cahil olan insan ise onu yüklenmiştir.

Ahzab 33: 72

ALLAH'IN KELİMELERİ

De ki:
"Rabbimin sözlerini yazmak için denizler mürekkep olsa,
Ve bir o kadarını da katsak,
Rabbimin sözleri tükenmeden denizler tükenirdi."
De ki: "Ben de ancak sizin gibi bir insanım,
Ancak bana ilahınızın tek bir ilah olduğu vahyolunuyor.
Rabbine kavuşmayı uman kimse yararlı iş işlesin.
Ve Rabbine kullukta hiç ortak koşmasın."

Kehf 18: 109-110

Eğer yeryüzündeki ağaçlar kalem olsa,
Denizler mürekkep olsa,
Ve yedi misli deniz de yedekde bulunup yazılsa,
Yine de Allah'ın sözleri bitmezdi.

Doğrusu Allah güçlüdür, hakimdir.
Ey insanlar! Sizin yaratılmanız ve tekrar dirilmeniz
Tek bir nefsin yaratılması ve tekrar dirilmesi gibidir.
Şüphesiz Allah işitendir, görendir.
Allah'ın geceyi gündüze, gündüzü geceye kattığını,
Herbiri belirli bir süreye kadar hareket edecek olan
Güneşi ve ayı buyruk altında tuttuğunu;
Allah'ın yaptıklarınızdan haberdar olduğunu,
Bilmez misin?
Bu, Allah'ın hak olmasından
Ve O'ndan başka taptıkları şeylerin batıl olmasındandır.
Doğrusu Allah yücedir, büyüktür.

Lokman 31: 27-30

5. BÖLÜM

YARADILIŞ HİKAYESİ

Gökleri, gördüğünüz gibi direksiz yükselten,
Sonra arşa hükmeden,
Herbiri belli bir süreye kadar hareket edecek olan
Güneş ve ayı buyruğu altına alan,
İşleri yürüten, ayetleri uzun uzun açıklayan Allah'tır;
Ola ki Rabbinize kavuşacağınıza kesin olarak inanırsınız.
Yeri düzenleyen, orada dağlar, nehirler var eden,
Her türlü üründen çift çift yetiştiren,
Gündüzü geceyle bürüyen de O'dur.
Doğrusu düşünen kimseler için bunlarda ibretler vardır.

Ra'd 13: 2-3

TATLI VE TUZLU SU

İki deniz bir değildir.
Birinin suyu tatlı ve kolay içimlidir;
Diğeri tuzlu ve acıdır. Herbirinden taze balık eti yersiniz;
Takındığınız süsler çıkarırsınız;
Allah'ın lütfu ile rızık aramanız için
Gemilerin onu yararak gittiğini görürsün.
Belki artık şükredersiniz.

Fatır 35: 12

ARILAR VE BAL

Rabbin bal arısına: "Dağlarda, ağaçlarda ve hazırlanmış kovanlarda yuva edin; sonra her çeşit üründen ye; sonra da Rabbinin işlemen için gösterdiği yollardan yürü" diye vahyetti. Karınlarından insanlara şifa olan çeşitli renklerde bal çıkar. Düşünen bir millet için bunda ibret vardır.

Nahl 16: 68-69

SİNEK

Ey insanlar! Bir misal verilmektedir, şimdi onu dinleyin: Sizlerin Allah'ı bırakıp taptıklarınız bir araya gelseler, bir sinek bile yaratamayacaklardır. Sinek onlardan bir şey kapsa, onu kurtaramazlar; isteyen de istenen de aciz!

Hacc 22: 73

İNSANIN YARATILIŞI

Gökleri, yeri ve ikisinin arasında bulunanları altı günde yaratan, sonra arşa hükmeden Allah'tır. O'ndan başka bir dostunuz ve şefaatçınız yoktur. Düşünmüyor musunuz? Gökten yere kadar bütün işleri Allah düzenler. Sonra sizin hesabınıza göre bin yıl kadar tutan işler birgün içinde O'na yükselir. O, görülmeyeni de görüleni de bilendir, güçlüdür, merhametlidir. Yarattığı herşeyi güzel yaratan, insanı başlangıçta çamurdan yaratan, sonra onun soyunu bayağı bir suyun özünden yapan, sonra onu şekillendirip ruhundan ona üfleyen Allah'tır. Size kulaklar, gözler, kalbler verilmiştir. Öyleyken pek az şükrediyorsunuz.

Secde 32: 4-9

O, insanı pişmiş çamur gibi kuru balçıktan yaratmıştır. Cinleri de yalın bir alevden yaratmıştır. Öyleyken, Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlarsınız?

Rahman 55: 14-16

And olsun ki, insanı süzme çamurdan yarattık; sonra onu nutfe halinde sağlam bir yere yerleştirdik, sonra nutfeyi kan pıhtısına çevirdik, kan pıhtısını bir çiğnemlik et yaptık, bir çiğnemlik etten kemikler yarattık, kemiklere de et giydirdik. Sonra onu başka bir yaratık yaptık. Yaratanların en güzeli Allah ne yücedir.

Mü'minun 23: 12-14

Sizi bir nefisten yaratan ve gönlünün huzura kavuşacağı eşini de ondan var eden Allah'tır. Eşine yaklaşınca, eşi hafif bir yük yüklendi ve bu halde bir müddet taşıdı. Hamileliği ağırlaşınca, karı-koca, Rableri olan Allah'a: "Bize kusursuz bir çocuk verirsen, and olsun ki şükredenlerden oluruz" diye yalvardılar. Allah onlara kusursuz bir çocuk verince, kendilerine verdiği şey hakkında Allah'a ortaklar koştular. Allah onların ortak koştukları şeylerden yücedir. Kendileri yaratılmışken, bir şey yaratamayan putları mı ortak koşuyorlar? Oysa putlar ne onlara yardım edebilir ve ne de kendilerine yardımları olur. Onları doğru yola çağırırsanız, size uymazlar; çağırmanız da susmanız da onlar için birdir. Allah'tan başka taptığınız putlar da, sizin gibi yaratıklardır. Eğer doğru sözlü iseniz, onları çağırın da size cevap versinler bakalım. Onların yürüyecek ayakları mı var, yoksa tutacak elleri mi var. Ya da görecek gözleri mi var, veya işitecek kulakları mı var? De ki: "Ortaklarınızı çağırın, elinizden gelirse bana tuzak kurun, göz açtırmayın."

A'raf 7: 189-195

İNSAN: ALLAH'IN YERYÜZÜNDEKİ HALİFESİ

Bir zamanlar Rabbin meleklere: "Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım" demişti. (Melekler): "Orada bozgunculuk yapacak, kan dökecek birisini mi yaratacaksın? Oysa biz seni överek tesbih ediyor ve takdis ediyoruz" dediler. (Rabbin): "Ben sizin bilmediklerinizi bilirim" dedi.

Adem'e isimlerin tümünü öğretti, sonra onları meleklere sunup: "Haydi, doğru iseniz onların isimlerini bana söyleyin" dedi. Dediler ki: "Sen yücesin, bizim senin bize öğrettiğinden başka bir bilgimiz yoktur. Şüphesiz sen bilensin, hakimsin."

Allah dedi ki: "Ey Adem, bunlara onların isimlerini haber ver." (Adem) onlara isimleri haber verince (Allah): "Ben size, ben göklerin ve yerin gayblarını bilirim, sizin açıkladığınızı ve gizlemekte olduğunuzu bilirim dememiş miydim?" dedi.

Bakara 2: 30-33

Sizi yarattık, sonra size biçim verdik, sonra da meleklere: "Adem'e secde edin" dedik; hepsi secde ettiler, yalnız İblis etmedi, O, secde edenlerden olmadı.

(Allah) buyurdu: "Sana emrettiğim zaman seni secde etmekten alıkoyan nedir?" (İblis): "Ben, dedi, ondan hayırlıyım. Beni ateşten yarattın, onu çamurdan yarattın."

(Allah) buyurdu: "Öyle ise oradan in, orada büyüklük taslamak senin haddin değildir. Çık! çünkü sen aşağılıklardansın."

(İblis) dedi: "(Bari) bana, (insanların) tekrar dirilecekleri güne kadar mühlet ver."

(Allah) buyurdu: "Haydi sen mühlet verilmişlerdensin."

"Öyle ise" dedi, "beni azdırmana karşılık, and içerim ki ben de onları (saptırmak) için senin doğru yolunun üstüne oturacağım. Sonra onların önlerinden, arkalarından, sağlarından, sollarından, onlara sokulacağım ve çoklarını şükredenlerden bulmayacaksın."

(Allah) buyurdu: "Haydi, sen, yerilmiş ve kovulmuş olarak oradan çık. Andolsun ki onlardan kim sana uyarsa, sizinle cehennemi dolduracağım."

(Sonra Allah, Adem'e hitab etti): "Ey Adem, sen ve eşin cennette durun, dilediğiniz yerden yiyin, fakat şu ağaca yaklaşmayın, yoksa zalimlerden olursunuz."

Derken şeytan onların, kendilerinden gizli kalan yerlerini kendilerine göstermek için onlara fısıldadı. "Rabbiniz, başka

bir sebepten dolayı değil, sırf ikiniz de birer melek ya da ebedi kalıcılardan olursunuz diye sizi şu ağaçtan menetti." dedi.

Ve onlara: "Elbette ben size öğüt verenlerdenim" diye yemin etti. Böylece onları aldatarak onları (mevkilerinden) indirdi. Ağacın (meyvesini) tadınca çirkin yerleri kendilerine göründü ve cennet yapraklarını üst üste yamayıp üzerlerine örtmeye başladılar.

Rableri onlara nida etti: "Ben sizi o ağaçtan men etmedim mi? Ve şeytan size apaçık düşmandı, demedim mi?"

Dediler: "Rabbimiz, biz kendimize zulmettik, eğer bizi bağışlamaz ve bize acımazsan, muhakkak ziyana uğrayanlardan oluruz."

(Allah) buyurdu: "Birbirinize düşman olarak inin, sizin yeryüzünde bir süreye kadar kalıp, geçinmeniz gerekmektedir. Orada yaşayacaksınız, orada öleceksiniz ve yine oradan çıkarılacaksınız" dedi.

Ey Adem oğulları! Size çirkin yerlerinizi örtecek giysi, süslenecek elbise indirdik. Hayırlı olan korunma elbisesidir. İşte bunlar Allah'ın ayetlerindendir. Umulur ki düşünüp öğüt alırlar.

A'raf 7: 11-26

ŞEYTANIN KOVULMASI, AŞAĞILANMASI

Rabbin meleklere demişti ki: "Ben çamurdan bir insan yaratacağım. Onu biçimlendirip ona ruhumdan üflediğim zaman derhal secdeye kapanın." Meleklerin hepsi tüm olarak secde ettiler. Yalnız İblis etmedi, büyüklük tasladı ve kâfirlerden oldu. (Rabbin ona) dedi ki:

"Ey İblis! İki elimle yarattığıma secde etmekten seni alıkoyan nedir?"

Dedi ki: "Ben ondan iyiyim, beni ateşten yarattın, onu çamurdan yarattın."

Buyurdu ki: "Haydi çık oradan, sen kovuldun. Tâ ceza gününe kadar lanetim üzerindedir."

"Rabbim" dedi, "Öyleyse yeniden dirilecekleri güne kadar beni(m canımı almayı) ertele."

Buyurdu: "Haydi sen ertelenlerdensin, o vakti belli güne kadar."

(İblis) dedi: "Senin izzet ve şerefine and olsun ki, onların tümünü azdıracağım. Yalnız onlardan halis kulların hariç." Buyurdu ki: "Hak benim ve benim söylediğim Hak'tır. Senden ve onlar içinde sana uyan kimselerden cehennemi dolduracağım."

Sad 38: 71-85

Andolsun biz, önceden Adem'e (o ağaçtan yememesini) tavsiye etmiştik, (bizim tavsiyemizi) unuttu. Biz onda bir azim bulmadık. Meleklere: "Adem'e secde edin" demiştik, secde ettiler, yalnız İblis diretti.

Dedik ki: "Ey Adem, bu senin ve eşinin düşmanıdır. Sakın sizi cennetten çıkarmasın, sonra yorulursun. Şimdi burada acıkmayacaksın, çıplak kalmayacaksın."

Nihayet şeytan ona fısıldayıp:

"Ey Adem sana ebedilik ağacını ve yok olmayacak bir hükümranlığı göstereyim mi?" dedi. O ağaçtan yediler. Böylece kendilerine kötü yerleri göründü. Üstlerini cennet yaprağı ile örtmeğe başladılar.

Adem Rabbinin buyruğuna karşı geldi de şaşırdı. Sonra Rabbi onu seçti, tevbesini kabul etti, doğru yola iletti.

Dedi ki: "Hepiniz oradan inin, birbirinize düşmansınız, imdi benden bir hidayet geldiği zaman kim benim hidayetime uyarsa o, sapmaz ve sıkıntıya düşmez. Ama kim beni anmaktan yüz çevirirse, onun için de dar bir geçim vardır. Kıyamet günü onu kör olarak haşrederiz.

"Rabbim" der, "Niçin beni kör haşrettin, oysa ben görür idim?" (Allah) buyurur ki: "İşte böyle, sana da bizim ayetlerimiz geldi, sen onları unuttun. Bugün de sen öyle unutulursun."

Ta-Ha 20: 115-126

İNSAN'IN TABİATI

Allah sizden (ağır teklifleri) hafifletmek istiyor.
Çünkü insan zayıf yaratılmıştır.

Nisa 4: 28

İnsan aceleci yaratılmıştır.
Size ayetlerimi göstereceğim. Benden acele istemeyin.

Enbiya 21: 37

Doğrusu insan hırslı yaratılmıştır.
Kendisine kötülük dokundu mu sızlanır.
Kendisine hayır dokundu mu yardım etmez.
Ancak namaz kılanlar bunun dışındadır.
Onlar ki namazlarını sürekli kılarlar.
Mallarında belli bir hisse vardır.
İsteyene ve (iffetinden dolayı istemeyip) mahrum kalana
Ceza gününü tasdik ederler,
Rabblerinin azabından korkarlar,
Çünkü Rabblerinin azabından emin olunmaz.

Irzlarını korurlar. Yalnız eşlerine ya da ellerinin altında bulunan (cariyeleri)ne karşı onlar kınanmazlar. Ama kim bundan ötesini ararsa onlar (sınırı) aşanlardır. Şahitliklerini yaparlar. İşte onlar cennetlerde ağırlanırlar.

Mearic70: 19-35

Ne sadaka verdi, ne de namaz kıldı.
Fakat yalanladı, döndü.
Sonra çalım satarak ailesine gitti.
Yazık sana yazık!
Yine yazık sana yazık!
İnsan, başı boş bırakılacağını mı sanır?
Kendisi dökülen meniden bir nutfe değil mi idi?
Sonra kan pıhtısı oldu da (Rabbi onu) yarattı.
Ona şekil verdi.
Ondan iki çifti: erkeği ve dişiyi varetti.

Şimdi bunları (yaratan Allah)ın ölüleri yaratmağa gücü yetmez mi?

Kıyamet 75: 31-40

Andolsun insanı biz yarattık ve nefsinin ona ne fısıldadığını biliriz, çünkü biz ona şah damarından daha yakınız. Onun sağında ve solunda iki alıcı kaydetmektedir. (İnsan) hiçbir söz söylemez ki yanında (onu) gözetleyen, dediklerini zapteden (bir melek) hazır bulunmasın.

Kaf 50: 16-18

6. BÖLÜM

DÜNYA VE AHİRET

İnsanlardan kimi de "Rabbimiz, bize dünyada da ahirette de güzellik ver, bizi ateşin azabından koru" der.

Bakara 2: 201

Dünya hayatı, tıpkı gökten indirdiğimiz bir suya benzer. İnsanların ve hayvanların yediği arz bitkisi o su ile birbirine karıştı. Nihayet yer ziynetini takınıp süslendiği ve halkı da ona kadir olduklarını zannettikleri sırada birden emrimiz ona gece veya gündüz geldi; sanki dün o hiç şenlenmemiş gibi, onu biçilmiş yaptık.

İşte biz, düşünen bir toplum için ayetleri böyle geniş geniş açıklıyoruz.

Yunus 10: 24

DÜNYA HAYATI

Onların dünya hayatında harcadıkları malların durumu, nefislerine zulmeden bir topluluğun ekinine vurup onu mahveden dondurucu bir rüzgar(ın tahribatına) benzer.

Allah onlara zulmetmedi, fakat onlar kendi kendilerine zulmediyorlardı.

A'li İmran 3: 117

Kim acele olanı (dünyayı) isterse, orada ona, istediğimiz kimseye hemen çabucak dilediğimiz kadar veririz; ama sonra yerini cehennem yaparız. Kınanmış ve kovulmuş olarak oraya girer.

Kim de ahireti ister ve inanarak ona yaraşır biçimde çalışırsa, öylelerinin çalışmalarının karşılığı verilir. Onların hepsine (dünyayı da, ahireti de isteyenlere) Rabbinin vergisinden uzatırız. Rabbinin vergisi kesilmez.

İsra 17: 18-20

Onlara dünya hayatının, tıpkı şöyle olduğunu anlat: Gökten bir su indirdik, yerin bitkisi onunla karıştı ve (sonunda bitkiler) rüzgarların savurduğu çöp kırıntıları haline geliverdi. Allah, herşeye kadirdir. Mal ve oğullar dünya hayatının süsüdür. Kalıcı olan güzel işler ise Rabbi'nin katında sevapça daha hayırlıdır, umutça da hayırlıdır.

(Kalıcı işlerin yarar sağlayacağı) o gün dağları yürütürüz, yeri çırıl çıplak görürsün; üzerini örten ne dağ kalmış, ne bitki; yer cascavlak ortaya çıkmıştır; (onları hep bir yere) toplamışız, hiçbirini bırakmamışızdır. Ve hepsi sıra sıra senin Rabbi'ne sunulmuşlardır.

"Andolsun, sizi ilk defa yarattığımız gibi (çırıl çıplak) bize geldiniz. Oysa siz, size (yaptıklarınızdan hesap sorulacak) bir zaman tayin etmeyeceğimizi sanmıştınız değil mi?" Kitap (ortaya) konulmuştur. Suçluların onun içindekilerden korkarak: "Vah bize, bu kitab da ne oluyor, ne küçük ne de büyük hiçbir şey bırakmıyor, herşeyi sayıp döküyor" dediklerini görürsün. Yaptıklarını hazır bulmuşlardır. Rabbin kimseye zulmetmez.

Kehf 18: 45-49

KÖLE, EFENDİ VE DİLSİZ ADAM

Allah'ı başka şeylerle kıyaslamaya kalkmayın. Allah bilir, siz bilmezsiniz. Allah hiçbir şeye gücü yetmeyen ve baş-

kasının malı olan bir köle ile; kendisine güzel rızık verdiğimiz, o rızıktan gizli ve açık harcayan kimseyi misal olarak anlattı. Hiç bunlar bir olurlar mı? Hamd Allah'a mahsustur, fakat çokları bilmezler. Ve Allah şu iki adamı da misal olarak anlattı. Birisi dilsizdir, hiçbir şey yapamaz, efendisinin üzerine bir yüktür. (Efendisi) onu nereye gönderse bir hayır getirmez. Şimdi bu, doğru yolda giderek adaleti emreden kimse gibi olur mu?

Nahl 16: 74-76

Çoğaltma yarışı sizi oyaladı
Nihayet kabirleri ziyaret ettiniz
Hayır, yakında bileceksiniz
Yine hayır, yakında bileceksiniz
Hayır kesin bilgi ile bilseydiniz
Mutlaka cehennemi görür idiniz
Sonra onu yakîn gözü ile de göreceksiniz
Sonra o gün her nimetten sorulacaksınız.

Tekasür 102: 1-8

Gök yarıldığı zaman
Yıldızlar saçıldığı zaman
Denizler akıltıldığı zaman
Kabirlerin içi dışa getirildiği zaman
Her can, ne öne sürdüğünü ve ne geride bıraktığını bilir.

İnfitar 82: 1-5

Andolsun Tur'a,
Satır satır yazılmış Kitab'a;
Yayılmış ince deri üzerine,
Ma'mur eve (Kâbe),
Yükseltilmiş tavana,
Kaynatılmış denize,
Rabbi'nin azabı mutlaka vuku bulacaktır.
Ona engel olacak birşey yoktur.

O gün gök, çalkalanır,
Dağlar yürütülür.

Tur 52: 1-10

Ölüm sarhoşluğu gerçekten geldi.
İşte bu senin öteden beri kaçtığın şeydir.
Sur'a üflendi. İşte bu, o tehdit günüdür.
Her can, yanında bir sürücü ve bir şahitle geldi.

(Allah ona): "Andolsun, sen bundan gaflet içinde idin. Biz senden perdeni açtık; bugün artık gözün keskindir." (dedi.) Yanındaki arkadaşı: "İşte yanımdaki hazır" dedi.

(Allah, sürücü ve şahide buyurdu ki): "Haydi ikiniz, atın cehenneme her inatçı nankörü, hayra engel olan, saldırgan şüpheciyi. O ki Allah ile beraber başka tanrılar edindi, bundan dolayı onu çetin bir azaba atın."

Yanındaki arkadaşı dedi ki: "Rabbimiz, ben onu azdırmadım, zaten o kendisi büyük bir sapıklık içinde idi."

(Yüce Allah) buyurdu ki: "Huzurumda çekişmeyin. Ben size daha önce uyarı göndermiştim. Benim huzurumda söz değiştirilmez ve ben kullara zulmedici değilim."

Kaf 50: 19-29

Andolsun birbiri ardınca gönderilenlere,
Rüzgar gibi esip savuranlara,
Yaydıkça yayanlara,
Ayırdıkça ayıranlara,
Öğüt bırakanlara;
Özür yahut uyarmak için
Ki size vadedilen mutlaka olacaktır.
Yıldızlar silindiği zaman,
Gök yarıldığı zaman,
Dağlar ufalanıp savrulduğu zaman,
Elçilere vakit belirlendiği zaman;
Ertelenmiş oldukları gün için,
Yani hüküm günü için.

Hüküm gününün ne olduğunu sen nereden bileceksin?
(Hakkı) yalanlayanların vay haline o gün.

Murselat 77: 1-15

BORU İLE İLAN EDİLEN SON

Muhakkak ki hüküm günü belirlenmiş bir vakittir.
O gün sura üflenir, bölük bölük gelirsiniz.
Gök açılmış, kapı kapı olmuştur.
Dağlar yürütülmüş, bir serab olmuştur.

Nebe 78: 17-20

KORUNMA-TAKVA

Rabbimizden bir bağışa ve genişliğe; göklerle yer arası kadar olan, korunanlar için hazırlanmış bulunan cennete koşun. Onlar bollukta ve darlıkta Allah için harcarlar, öfkelerini yutkunurlar, insanları affederler. Allah da güzel davrananları sever.

Ve onlar bir kötülük yaptıkları, ya da nefislerine zulmettikleri zaman, Allah'ı hatırlayarak hemen günahlarının bağışlanmasını dilerler. Günahları da Allah'tan başka kim bağışlayabilir?

Ve onlar, yaptıklarında bile bile ısrar etmezler. İşte onların mükafatı Rabları tarafından bağışlanma ve altından ırmaklar akan, içinde sürekli kalacakları cennetlerdir. Çalışanların ecri ne güzeldir.

Al-i İmran 3: 133-136

CENNET

Korunanlara va'dedilen cennetin durumu şöyledir. Altından ırmaklar akar; yemişi de süreklidir, gölgesi de. İşte korunanların sonu budur. İnkar edenlerin sonu da ateş

Rad 13: 35

CENNETTE NEHİRLER

Korunanlara söz verilen cennetin durumu şudur: İçinde bozulmayan sudan ırmaklar, tadı değişmeyen sütten ırmaklar, içenlere lezzet veren şaraptan ırmaklar ve süzme baldan ırmaklar vardır ve onlar için orada her çeşit meyve, Rabb'lerinden de bağışlanma vardır. Bunlar, ateşte ebedi kalan ve barsaklarını parça parça kesen sıcak suyun içirildiği kimseler gibi olur mu?

Muhammed 47: 15

CENNET VE CEHENNEM

İnkâr edenler, bölük bölük cehenneme sürüldüler. Oraya geldikleri zaman, cehennemin kapıları açıldı, cehennemin bekçileri onlara şöyle dedi: "Kendi aranızdan, Rabbinizin ayetlerini size okuyan ve sizi bu gününüzle karşılaşacağınız hakkında uyaran elçiler gelmedi mi?" "Evet geldi" dediler, ama kâfirlere azab sözü hak oldu. "O halde içinde ebedi kalmak üzere cehennemin kapılarından girin. Kibirlenenlerin yeri ne kötüymüş" denildi. Rablerinin (azabından) korunanlar da bölük bölük cennete sevk edildiler. Kapıları daha önce açılmış bulunan cennete vardıklarında onun bekçileri onlara: "selam size, hoşsunuz, ebedi kalmak üzere buraya girin" dediler. (Cennettekiler) de: "Bize verdiği sözü yerine getiren ve bizi, dilediğimiz yerde oturacağımız bu cennet yurduna varis kılan Allah'a hamdolsun. (Allah için) çalışanların ücreti ne güzelmiş" dediler.

Meleklerin de arşın çevresinde dönerek Rablerini övgü ile andıklarını görürsün. İnsanlar arasında hak ile hükmedilir ve: "Hamd alemlerin Rabbine mahsustur" denilir.

Zümer 39: 71-75

Zakkum ağacı günahkârların yemeğidir. Pota gibi karınlarında kaynar. Sıcak suyun kaynaması gibi. (Allah zebanile-

re emreder): "Tutun onu, cehennemin ortasına sürükleyin." "Sonra başının üstüne kaynar su azabından dökü. Tat, zira sen kendince üstündün, şerefliydin."

İşte o kuşkulanıp durduğunuz şey budur. Korunanlar ise güvenilir bir makamdadır. Bahçelerde ve çeşme başlarında. İnce ipekten ve parlak atlastan giysiler giyerek karşılıklı otururlar. Ayrıca onları, iri gözlü hurilerle de evlendirmişizdir. Orada, güven içinde, her meyveyi isterler. Orada ilk ölümden başka ölüm tatmazlar. Ve (Allah) onları cehennem ateşinden korumuştur. Rabbinden bir lütuf olarak (bu nimetler kendilerine verilmiştir) İşte o, büyük başarı budur.

Duhan 44: 43-57

O gün dilleri, elleri ve ayakları yaptıklarına şahitlik edecektir. O gün Allah, onlara hak ettikleri cezalarını tam verir ve onlar da bilirler ki, Allah, apaçık Hak'tır.

Nur 24: 24-25

Allah düşmanları, ateşe sürüldükleri gün toplanıp bir araya getirilirler. Nihayet oraya vardıklarında kulakları, gözleri ve derileri, yaptıkları hakkında onların aleyhine şahitlik ettiler. Derilerine dediler ki: "Niçin aleyhimize şahitlik ettiniz?" (Derileri): "Her şeyi konuşturan Allah bizi konuşturdu. İlk defa sizi o yaratmıştı, işte ona döndürülüyorsunuz." "Siz (günahları işlerken) kulaklarınızın, gözlerinizin ve dillerinizin, aleyhinize şahitlik etmesinden gizlenmiyordunuz, yaptıklarınızdan çoğunu Allah'ın bilmeyeceğini sanıyordunuz. İşte Rabbinize karşı beslediğiniz bu zannınız, sizi helak etti, ziyana uğrayanlar olup çıktınız."

Fussilet 41: 19-23

AZAB (CEZA)

Eğer yeryüzünde bulunanların tümü, ve onun bir misli daha zulmedenlerin olsaydı, kıyamet günü o kötü azabtan

(kurtulmak için) onu mutlaka fidye verirlerdi. (Çünkü) hiç hesabetmedikleri şeyler, Allah'tan karşılarına çıkarılmıştır."

Zümer 39: 47-48

İYİLİĞİN VE KÖTÜLÜĞÜN MÜKAFATI

Yer o yaman sarsıntı ile sarsıldığı,
Yer ağırlıklarını çıkardığı,
Ve insan: "Ona ne oluyor?" dediği zaman.
İşte o gün (yer) haberlerini söyler.
Çünkü Rabb'in ona vahyetmiştir.
O gün insanlar, ayrı ayrı guruplar halinde çıkarlar ki,
Yaptıkları işler kendilerine gösterilsin.
Artık kim zerre ağırlığınca hayır yapmışsa onu görür.
Ve kim zerre ağırlığınca şer yapmışsa onu görür.

Zelzele 99: 1-8

ÜÇÜNCÜ KISIM

PEYGAMBERLER

7. BÖLÜM

PEYGAMBERLİK

Andolsun biz, her millet içinde: "Allah'a kulluk edin, şeytan'a (tapınmaktan) kaçının" diye bir elçi gönderdik.

Nahl 16: 36

HER MİLLET İÇİN ELÇİLER

Her ümmetin bir peygamberi vardır. Peygamberleri onlara gelince aralarında adaletle hükmolunur, hiç zulmedilmez. "Doğru iseniz bu azab ne zaman" diyorlar. De ki: "Ben kendime dahi, Allah'ın dilediğinden başka, ne bir zarar, ne de bir yarar verme gücüne sahib değilim. Her ümmetin bir süresi vardır, süreleri gelince ne bir an geri kalırlar, ne de ileri giderler."

Yunus 10: 47-49

Her millet içinde mutlaka bir uyarıcı geçmiştir.

Fatır 35: 24

Daha önce sana anlattığımız elçilere ve sana anlatmadığımız elçilere de (vahyetmiştik). Ve Allah, Musa ile de konuştu. (Bunları) müjdeleyici ve uyarıcı elçiler olarak (gönderdik)

ki, elçiler geldikten sonra insanların Allah'a karşı bahaneleri kalmasın. Allah üstündür, hüküm ve hikmet sahibidir.

Nisa 4: 164-165

Andolsun biz, senden önce de elçiler gönderdik. Onlardan kimini sana anlattık, kimini de anlatmadık.

Hiçbir elçi, Allah'ın izni olmadan bir mucize getiremez. Allah'ın emri geldiği zaman hak yerine getirilir ve işte o zaman (Allah'ın ayetlerini) boşa çıkarmaya uğraşanlar, hüsrana uğrarlar.

Mü'min 40: 78

UYARICI VE MÜJDECİLER

İnsanlar bir tek ümmet idi. Allah peygamberleri, müjdeciler ve uyarıcılar olarak gönderdi. Onlarla beraber, anlaşmazlığa düştükleri konularda insanlar arasında hükmetmek üzere, içinde gerçekleri taşıyan kitabı indirdi. Oysa kendilerine kitap verilmiş olanlar, kendilerine açık deliller geldikten sonra, sırf aralarındaki kıskançlıktan ötürü (Kitab hakkında) anlaşmazlığa düştüler. Bunun üzerine Allah, kendi izni ile inananları, onların üzerinde ihtilaf ettikleri gerçeğe iletti. Allah, dilediğini doğru yola iletir.

Bakara 2: 213

Elif Lam, Ra. (Bu), Rabb'lerinin izniyle insanları karanlıklardan aydınlığa çıkarıp, güçlü ve övgüye layık (Allah)ın yoluna iletmen için sana indirdiğimiz bir kitabdır.

İbrahim 14: 1

REHBERLER VE İMAMLAR

Andolsun ki, Allah, mü'minlere büyük lütufta bulundu. Zira daha önce açık bir sapıklık içinde bulunuyorlarken onlara, kendi içlerinden, kendilerine Allah'ın ayetlerini okuyan,

kendilerini yücelten ve kendilerine kitab ve hikmeti öğreten bir elçi gönderdi.

Al-i İmran 3: 164

O elçisini, hidayet ve hak din ile gönderdi ki müşrikler hoşlanmasa da onu, bütün dinlere üstün getirsin.

Saf 61: 9

ADALETİ AYAKTA TUTANLAR

Andolsun biz elçilerimizi açık delillerle gönderdik ve onlarla beraber Kitab'ı ve (adalet) ölçü(sün)ü indirdik ki, insanlar adaleti yerine getirsinler.

Hadid 57: 25

Elçilerimiz onlara dediler ki: "Biz de sizin gibi insandan başka birşey değiliz. Fakat Allah, kullarından dilediğine nimetini lutfeder."

İbrahim 14: 11

PEYGAMBERLERE İTAAT

Biz hiçbir elçiyi, Allah'ın izniyle itaat edilmekten başka bir amaçla göndermedik.

Nisa 4: 64

Kim Resul'e itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur.

Nisa 4: 80

Elçi size ne verdi ise onu alın, size neyi yasakladı ise ondan sakının ve Allah'tan korkun. Çünkü Allah'ın azabı şiddetlidir.

Haşır 59: 7

De ki: "Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da

sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah bağışlayan, esirgeyendir."

Al-i İmran 3: 31

Hayır, Rabbin hakkı için onlar aralarında çıkan çekişmeli işlerde seni hakem yapıp, sonra da senin verdiğin hükme karşı içlerinde bir burukluk duymadan tam anlamıyla teslim olmadıkça inanmış olmazlar.

Nisa 4: 65

Ey iman edenler, Allah'a ve elçisine itaat edin, işittiğiniz halde ondan dönmeyin.

Enfal 8: 20

8. BÖLÜM

BAZI ÖNEMLİ PEYGAMBERLER

a) İbrahim (a.s.)

İbrahim ne yahudi, ne de hıristiyandı; dosdoğru bir müslümandı. Müşrıklerden de değildi.

Al-i İmran 3: 67

İBRAHİM VE PUTLAR

Andolsun biz, daha önceden İbrahim'e doğru yolu bulma yeteneğini vermiştik. Zaten biz onu biliyorduk. Babasına ve kavmine demişti ki: "Sizin şu karşısında durup taptığınız heykeller nedir?" "Babalarımızı onlara tapar bulduk" dediler. "Doğrusu siz de, babalarınız da açık bir sapıklık içine düşmüşsünüz" dedi. Dediler ki: "Sen bize gerçeği mi getirdin. Yoksa şaka yapanlardan mısın?" "Hayır" dedi "Rabbiniz göklerin ve yerin Rabbidir ki, onları yaratmıştır. Ben de buna şahitlik edenlerdenim."

"Allah'a and olsun ki siz dönüp gittikten sonra putlarınıza bir tuzak kuracağım." Nihayet (İbrahim) onları parça parça etti, yalnız onların büyüğünü bıraktı; belki ona müracaat ederler diye. (Döndükleri zaman): "Bunu tanrılarımıza kim yaptı? Muhakkak o zalimlerden biridir" dediler. "Onu insanla-

rın gözü önüne getirin de (ona ne biçim bir ceza verdiğimize) tanık olsunlar" dediler.

(İbrahim'i getirdiler) dediler ki: "İbrahim, tanrılarımıza sen mi yaptın bunu?" "Hayır, dedi, (büyük putu göstererek) İşte şu büyükleri yapmış, onlara sorun, eğer konuşurlarsa (!)" Kendi vicdanlarına baş vurup (içlerinden): "Hakikaten sizler haksızsınız" dediler. Sonra yine eski kafalarına döndürüldüler. "Sen de bilirsin ki bunlar konuşmazlar." dediler. "Peki, dedi, Siz Allah'ı bırakıp da size hiç bir fayda ve zarar vermeyen şeylere mi tapıyorsunuz? Yuh size ve Allah'tan başka taptıklarınıza. Aklınızı kullanmıyor musunuz siz?"

Dediler: "Onu yakın, tanrılarınıza yardım edin, eğer bir iş yapacaksanız." Biz de: "Ey ateş, İbrahim'e serin ve esenlik ol!" dedik.

Ona bir tuzak kurmak istediler. Biz de, asıl kendilerini hüsrana uğrattık. Onu ve Lut'u kurtarıp, alemlere bereketli kıldığımız bir yere getirdik. Ona İshak'ı hediye ettik, üstelik (torun) Yakub'u da (verdik). Hepsini de salih insanlar yaptık. Onları, emrimizle doğru yolu gösteren önderler yaptık ve onlara hayırlı işler yapmayı, namaz kılmayı ve zekat vermeyi vahyettik. Onlar bize kulluk edenlerdi.

Enbiya 21: 51-73

İBRAHİM'İN DUASI

"Rabbim! bana hüküm ver ve beni salihler arasına kat,
Sonra gelenler arasında
Bana, bir doğruluk dili nasib eyle.
Beni, nimeti bol cennetin varislerinden kıl.
Babamı da bağışla, çünkü o, sapıklardandır.
Kulların diriltilecekleri gün, beni utandırma.
O gün ki, ne mal, ne de oğullar fayda verir.
Ancak;
Allah'a sağlam ve temiz kalb getiren (fayda görür)"

Şuara 26: 83-89

ALLAH'I ARAYIŞ

İbrahim, babası Azer'e demişti ki: "Sen putları tanrı mı ediniyorsun? Doğrusu ben seni ve kavmini açık bir sapıklık içinde görüyorum." Böylece biz İbrahim'e göklerin ve yerin melekûtunu (büyük ve hârikulâde muhteşem varlıklarını) gösteriyorduk ki kesin inananlardan olsun. Üzerine gece basınca (İbrahim) bir yıldız gördü. "Budur Rabbim" dedi. Yıldız batınca "Batanları sevmem" dedi. Ay'ı doğarken görünce "Budur Rabbim" dedi. O da batınca "Rabbim bana doğru yolu göstermeseydi, elbette sapan topluluktan olurdum" dedi. Güneşi doğarken görünce "Budur Rabbim, bu daha büyük" dedi. (O da) batınca dedi ki: "Ey kavmim, ben sizin (Allah'a) ortak koştuğunuz şeylerden uzağım. Ben yüzümü tamamen, gökleri ve yeri yoktan var edene çevirdim ve artık ben O(na) ortak koşanlardan değilim." Kimi onunla tartışmaya girişti. (O onlara) dedi ki: "Beni doğru yola iletmişken Allah hakkında benimle tartışıyor musunuz? Ben, sizin O'na ortak koştuğunuz şeylerden korkmam, ancak Rabbimin dilediği olur. Rabbim bilgice herşeyi kuşatmıştır. Hâlâ öğüt almıyor musunuz? Hem siz, Allah'ın size hakkında hiçbir delil indirmediği şeyleri O'na ortak koşmaktan korkmuyorsunuz da, ben nasıl sizin ortak koştuğunuz şeylerden korkarım? Şimdi biliyorsanız (söyleyin) iki topluluktan hangisi (tek Allah'a inananlar mı, yoksa Allah'a ortak koşanlar mı?) güvende olmaya daha layıktır?" İnananlar ve imanlarına zulüm karıştırmayanlar... İşte güven onlarındır ve doğru yolu bulanlar da onlardır.

En'am 6: 74-82

MEKKE'DE

Bir zaman Rabbi İbrahim'i birtakım kelimelerle sınamış, o da onları tamamlayınca: "Ben seni insanlara önder yapacağım." demişti. "Soyumdan da (önderler yap ya Rabbi)" dedi. (Rabbi): "Zalimlere ahdim ermez (onlar için söz vermedim)"

buyurdu. Biz Beyti insanlara sevab kazanılacak bir toplantı ve güven yeri yaptık. Siz de İbrahim'in makamında bir namaz yeri edinin. İbrahim ve İsmail'e: "Tavaf edenler, ibadete kapananlar, rükû ve secde edenler için Evimi temizleyin" diye emretmiştik. İbrahim demişti ki: "Rabbim, bu şehri güvenli bir şehir yap, halkından Allah'a ve ahiret gününe inananları çeşitli ürünlerle besle." (Rabbi) buyurdu ki: "İnkar edeni dahi az bir süre geçindirir, sonra onu cehennem azabına (girmeye) zorlarım, ne kötü varılacak yerdir orası." İbrahim, İsmail'le beraber Ev'in temellerini yükseltiyor: "Rabbimiz, bizden kabul buyur, şüphesiz sen işitensin, bilensin." "Rabbimiz, bizi sana teslim olanlar yap, neslimizden de sana teslim olan bir ümmet çıkar; bize ibadet yerlerimizi göster, tevbemizi kabul et; zira tevbeleri kabul eden, çok merhametli olan ancak sensin, sen." "Rabbimiz, onlara kendi içlerinden, senin ayetlerini kendilerine okuyacak, onlara kitab ve hikmeti öğretecek, onları temizleyecek bir elçi gönder. Her zaman üstün gelen, herşeyi yerli yerince yapan yalnız Sensin, sen."

Bakara 2: 124-129

BAŞKA BİR DUASI

Bir zaman İbrahim şöyle demişti: "Rabbim, bu şehri güvenli kıl, beni ve oğullarımı putlara tapmaktan uzak tut." "Rabbim, onlar (putlar), insanlardan birçoğunu şaşırttılar. Artık bundan böyle kim bana uyarsa o bendendir, kim bana karşı gelirse, şüphesiz sen bağışlayan, esirgeyensin." "Rabbimiz, ben çocuklarımından bazısını, senin Beyt-i Haram'ının yanında, ekinsiz bir vadiye yerleştirdim. Rabbimiz, namaz kılsınlar diye (böyle yaptım). Artık sen de insanlardan bir takım gönülleri onları sever yap ve onları çeşitli meyvalarla besle ki şükretsinler. Rabbimiz, sen bizim gizlediğimizi ve açığa vurduğumuzu hep bilirsin. Ne yerde, ne de gökte hiçbirşey Allah'a gizli kalmaz. İhtiyarlık çağımda bana İsmail ve İshak'ı lutfeden Allah'a hamdolsun. Şüphesiz Rabbim duayı işiten

(kabul buyuran)dır. Rabbim, beni ve zürriyetimden bir kısmını namaz kılan yap; Rabbimiz, duamı kabul buyur. Rabbimiz, hesabın görüleceği gün, beni, anamı-babamı ve mü'minleri bağışla."

İbrahim 14: 35-41

b) Musa (as)

MUSA'NIN HİKAYESİ

Musa'nın annesine: "O (çocuğu)nu emzir, başına birşey gelmesinden korkuyorsan (bir sandık içinde) onu denize (Nil'e) bırak, korkma, üzülme, biz onu tekrar sana geri vereceğiz ve onu elçilerden yapacağız." diye vahyettik. Nihayet onu Firavun ailesi aldı ki, kendilerine bir düşman ve başlarına dert olsun. Gerçekten Firavun, Haman ve askerleri yanılıyorlardı. Firavun'un karısı (çocuğu sandıktan çıkarınca): "Bana da, sana da göz bebeği (olacak, çok sevimli bir çocuk.) O'nu öldürmeyin, belki bize faydası dokunur, ya da onu evlat ediniriz." dedi. (Onu almakla hata ettiklerini) anlamıyorlardı. Musa'nın annesinin gönlü bomboş sabahladı (meraktan çıldıracak oldu). Eğer biz; (va'dimize) inananlardan olması için onun kalbini iyice pekiştirmemiş olsaydık, nerdeyse işi açığa vuracaktı. (Musa'nın) kızkardeşine: "onun izini takip et" dedi. O da onlar farkına varmadan onu uzaktan gözetledi. Biz daha önce ona, süt verenlerin sütünü emmeyi haram etmiştik. (Hiç bir kadının sütünü emmiyordu.) (Kız kardeşi uzaktan durumu görünce sokuldu): "Sizin için onun bakımını üstlenecek ve ona öğüt verecek bir aileyi göstereyim mi?" dedi. Böylece biz onu, annesine geri verdik ki gözü aydın olsun, üzülmesin ve Allah'ın va'dinin gerçek olduğunu bilsin. Fakat çokları bilmezler. (Musa) güçlü çağına erip, olgunlaşınca biz ona hüküm ve ilim verdik. İşte güzel davrananları böyle mükafatlandırırız. Halkının (kendisinden) habersiz olduğu bir sırada şehre girdi. Orada biri kendi taraftar-

larından, öbürü de düşmanlardan olan iki adamın dövüştüklerini gördü. Kendi taraftarlarından olan, düşmanlarından olana karşı Musa'dan yardım istedi. Musa'da ötekine bir yumruk indirip onun işini bitirdi. (Sonra): "Bu, şeytanın işindendir. O, gerçekten apaçık saptırıcı bir düşmandır. Rabbim, ben nefsime zulmettim, beni bağışla" dedi. (Allah) onu bağışladı. Çünkü O, çok bağışlayan, çok esirgeyendir. "Rabbim, dedi. Bana lutfettiğin nimetler hakkı için artık bir daha suçlulara arka çıkmayacağım." Şehirde korku içinde gözetleyerek sabahladı. Bir de baktı ki dün kendisinden yardım isteyen (İsrail oğlu) yine kendisine feryad edip (yardım) istiyor. Musa, ona: "Belli ki sen bir azgınsın" dedi. Nihayet (Musa) ikisinin de (kendisinin ve yardım isteyenin) düşmanı olan adamı yakalamak isteyince o dedi ki: "Ey Musa, dün bir canı öldürdüğün gibi şimdi de beni mi öldürmek istiyorsun? Sen yeryüzünde bir zorba olmak istiyorsun (arayı) düzeltenlerden olmak istemiyorsun." Şehrin öbür ucundan bir adam koşarak geldi: "Ey Musa dedi, ileri gelenler seni öldürmek için aralarında konuşuyorlar. Sen (buradan) çık (git), ben sana öğüt verenlerdenim." (Musa etrafı) kollayarak, korka, korka oradan çıktı: "Rabbim, beni zalim kavimden kurtar" dedi.

Kasas 28: 7-21

MUSA MEDYEN'DE

Medyen'e doğru yönelince: "Umarım ki Rabbim beni doğru yola iletir" dedi.

Medyen suyuna varınca onun başında birçok insanların (hayvanlarını) suladıklarını gördü. Onların gerisinde de, (diğerlerinin hayvanlarına karışmasın diye hayvanlarını) sudan meneden iki kız buldu. (Musa onlara): "İşiniz nedir, (niçin hayvanları suya bırakmıyorsunuz?)" dedi. Dediler ki: "Çobanlar sulayıp çekilmeden biz (onların içine sokulup hayvanlarımızı) sulamayız. Babamız da büyük bir ihtiyardır. (O gelemez)" Musa hemen onlarınkini de suladı, sonra gölgeye çe-

kildi. "Rabbim, dedi, doğrusu bana indireceğin her hayra muhtacım. (azıcık azık indir de şu karnımı doyur) derken o iki kızdan biri utana utana yürüyerek ona geldi. "Babam seni çağırıyor, bizim için (hayvanları) sulamanın ücretini verecek" dedi. (Musa) o (kızların babaları)na gelip (başından geçen) hikayeyi anlatınca o: "Korkma, o zalim kavimden kurtuldun" dedi. O (kız)lardan biri: "Babacığım, dedi, bunu (çoban) tut işte, çünkü ücretle tuttuklarının en hayırlısı budur, hem de güçlü ve güvenilirdir." O zat, (Musa'ya) dedi ki: "(Bak), bana sekiz yıl hizmet etmen şartı ile şu iki kızımdan birini sana nikâhlamak istiyorum. Eğer (bu süreyi) on (yıl)a tamamlarsan artık o senin tarafından (bir iyilik)dir. Ben sana zahmet vermek istemem. İnşallah beni iyilerden bulacaksın." (Musa) dedi: "Bu, seninle benim aramızda (bir sözleşme)dir. Demek hangi süreyi yerine getirsem, bana düşmanlık yok. Allah dediğimize vekildir." Musa, süreyi bitirip ailesi ile yola çıkınca Tur'un sağ yanına bir ateş gördü. Ailesine dedi ki: "Siz durun, ben bir ateş gördüm, belki ondan size bir haber getiririm, yahut bir ateş koru (getiririm) de ısınırsınız."

Kasas 28: 22-29

PARLAYAN ATEŞ

Oraya* gelince o mübarek yerdeki vadinin sağ kıyısındaki ağaçtan kendisine şöyle seslenildi:

"Ey Musa, muhakkak alemlerin Rabbi benim, ben! Asanı at!" (Musa attığı kocaman) asasının küçük bir yılan gibi titreşip (hareket ettiğini) görünce (korkudan) öyle dönüp kaçtı (ki) arkasına bile bakmadı: "Ey Musa, dön, korkma, sen güvende olanlardansın." "Elini koynuna sok, kusursuz olarak bembeyaz çıksın. Ve kanadını korkudan kendine çek. İşte bunlar, Firavun'a ve onun adamlarına (göstermek için) Rabbinden sana verilen iki delildir. Çünkü onlar yoldan çıkan bir kavim olmuşlardır." "Rabbim, dedi. Ben onlardan bir kişi öldürmüştüm, beni öldüreceklerinden korkuyorum, kardeşim

Harun, o, dil bakımından benden daha güzel konuşur. Onu da benimle beraber, beni doğrulayan bir yardımcı olarak gönder. Zira ben, beni yalanlayacaklarından korkuyorum." (Allah) dedi: "Senin pazunu kardeşinle kuvvetlendireceğiz ve size öyle bir yetki vereceğiz ki, ayetlerimiz sayesinde onlar size asla erişemeyecekler. İkiniz ve size uyanlar üstün geleceksiniz."

Kasas 28: 30-35

DİĞER BİR KISSA

Musa'nın haberi sana geldi mi?

Hani (o) bir ateş görmüştü de ailesine:"Siz durun, ben bir ateş gördüm, belki ondan size bir kor getiririm, yahut ateşin yanından bir yol gösteren bulurum," demişti.

(Musa), o (ateşin yanı)na gelince: "Ey Musa" diye seslenildi. "Ben, (evet) Ben senin Rabb'inim, papuçlarını çıkar. Çünkü sen, kutsal vadi Tuva'dasın. Ben seni seçtim, (sana) vahyolunanı dinle. Muhakkak ben, (evet) ben Allah'ım, benden başka tanrı yoktur. (Yalnız) bana kulluk et ve beni anmak için namaz kıl. (Kıyamet) saati mutlaka gelecektir. Herkes peşinde koştuğu ile cezalansın diye nerdeyse onu gizleyeceğim (geleceğini söylemeyeceğim). Ona inanmayıp (nefsin) arzularına uyan kimse, seni on(a inanmak)dan alıkoymasın, sonra helak olursun. Sağ elindeki nedir ey Musa?" (Musa) dedi: "O, asamdır. Ona dayanıyorum ve onunla davarıma yaprak silkeliyorum ve onda benim daha birçok ihtiyaçlarım var." (Allah) buyurdu: "At onu ey Musa!" (Musa) attı, bir de ne görsün o (küçük bir yılan gibi süratle) koşan kocaman bir yılan! Allah: "Al onu, dedi, korkma biz onu yine ilk durumuna sokacağız. Elini (sol) yanına sok; bir hastalık olmadan ayrı bir mucize olarak bembeyaz bir durumda çıksın. Ki sana en büyük mucizelerimizden bazılarını göstermiş olalım.

İmdi sen Firavun'a git. Çünkü o azdı."

Ta-ha 20: 9-24

MUSA'NIN DUASI

(Musa) dedi ki:

"Rabbim, benim göğsümü aç, bana işimi kolaylaştır, dilimden düğümü çöz ki sözümü anlasınlar. Bana ailemden bir vezir ver. Kardeşim Harun'u. Onunla arkamı kuvvetlendir. Onu da işime ortak yap. Ki seni çok tesbih edelim. Ve seni çok analım. Şüphesiz sen, bizi görmektesin."

(Allah) buyurdu: "Ey Musa, istediğin sana verildi.. Zaten biz sana bir kere daha lütufta bulunmuştuk. (Sen doğduğun zaman) annene vahyedileni vahyetmiştik. Onu sandığa koy, suya at, su onu sahile bıraksın, onu benim de düşmanım, onun da düşmanı biri alacaktır. (Ey Musa), gözümün önünde büyüyesin diye senin üzerine benden bir sevgi koydum. Kız kardeşin gidip ona bakacak birini size göstereyim mi? diyordu. Böylece seni annene geri verdik ki gözü aydın olsun, üzülmesin.

Sen bir adam öldürmüştün. O zaman da seni tasadan kurtarmış ve seni iyice denemiştik. Medyen halkı arasında yıllarca kaldın. Sonra (senin için) takdir ettiğimiz bir vakitte bize geldin

Ey Musa! Seni kendim için seçtim. Sen ve kardeşin, ayetlerimi götürün, beni anmakta gevşeklik etmeyin. Firavun'a gidin, çünkü o azdı, ona yumuşak söz söyleyin, belki öğüt alır veya korkar."

Dediler ki: "Rabbimiz, onun bize taşkınlık etmesinden, yahut iyice azmasından korkuyoruz."

"Korkmayın, dedi, ben sizinle beraberim, işitir ve görürüm. Haydi, varın ona deyin ki:

Biz senin Rabbinin elçileriyiz; İsrailoğullarını bizimle gönder, onlara azab etme.

Biz Rabbinden sana bir ayet getirdik. Esenlik, hidayete uyanlaradır. Bize, yalanlayıp yüz çevirenin azaba uğrayacağı vahyolundu."

Ta-Ha 20: 25-48

c) Davud ve Süleyman (as)

DAVUD'UN HÜKMÜ

Sana davacıların haberi geldi mi? Hani odasının duvarına tırmanmışlardı. Davud'un yanına girmişlerdi de (Davud) onlardan korkmuştu. "Korkma dediler, bizi iki davacıyız: Birimiz ötekinin hakkına saldırdı. Şimdi sen aramızda hak ile hükmet, zulmetme. Bizi yolun ortasına (adalete) götür." "Bu kardeşimin doksan dokuz koyunu var. Benimse bir tek koyunum var. Böyle iken 'onu da bana ver' dedi. Ve konuşmada bana ağır bastı. (Onunla baş edemedim)" (Davud) dedi ki: "Andolsun (o) senin, koyununu kendi koyunlarına katmayı istemekle sana zulmetmiştir. Zaten (mallarını birbirine) karıştıran (ortak)ların çoğu birbirine zulmederler. Yalnız inanıp iyi işler yapanlar bunun dışındadır ki, onlar da ne kadar azdır." Davud, (bu hükümle) kendisini denediğimizi (kendisine bir bela vereceğimizi) sandı da Rabbinden mağfiret diledi, eğilerek secdeye kapandı ve tövbe edip (bize) döndü. Biz de ondan bunu affettik. Yanımızda onun bir yakınlığı ve güzel bir geleceği vardır. "Ey Davud biz seni yeryüzünde (senden öncekilerin yerine) hükümdar yaptık. İnsanlar arasında adaletle hükmet; keyf(in)e uyma, sonra seni Allah'ın yolundan saptırır. Allah'ın yolundan sapanlara, hesap gününü unuttuklarından dolayı, onlara çetin azab vardır."

Sad 38: 21-26

DAVUD VE SÜLEYMAN

Andolsun, Davud'a tarafımızdan bir üstünlük verdik: "Ey dağlar, (onun yaptığı tesbihi) onunla beraber yankılayın. Ve ey kuşlar (siz de onun tesbihine katılın)" ve ona demiri yumuşattık: "Geniş zırhlar yap, dokumasını ölçülü yap ve (hepiniz) iyi işler yapın. Çünkü ben yaptıklarınızı görmekteyim" diye (vahyettik). Süleyman'a da, sabah gidişi bir ay(lık me-

safe), akşam dönüşü bir ay(lık mesafe) olan rüzgarı boyun eğdirdik. Ve onun için katran kaynağını da akıttık. Rabbinin izni ile cinlerin bir kısmı, onun önünde çalışırdı. Onlardan kim buyruğumuzdan sapsa, ona alevli azabı tattırırdık. Ona dilediği gibi kaleler, heykeller, havuzlar kadar (geniş) leğenler, sabit kazanlar yaparlardı. "Ey Davud ailesi, şükredin." Kullarımdan şükreden azdır. (Süleyman'ın) ölümüne hükmettiğimiz zaman, onun öldüğünü, ancak değneğini yiyen bir ağaç kurdu gösterdi. Anlaşıldı ki, eğer cinler gaybı bilselerdi, o küçük düşürücü azab içinde kalmazlardı.

Seb'a 34: 10-14

SÜLEYMAN VE SEB'A KRALİÇESİ

Andolsun biz, Davud'a ve Süleyman'a bir ilim verdik ve onlar: "Bizi inanan kullarından birçoğuna üstün kılan Allah'a hamdolsun" dediler. Süleyman, Davud'a mirasçı oldu. Dedi ki: "Ey insanlar, bize kuşların dili öğretildi. Ve bize herşeyden bir pay verildi. İşte bu, açık bir lütuftur." Süleyman'a cinlerden, insanlardan ve kuşlardan orduları toplandı, hepsi bir arada düzenli olarak sevk ediliyordu. Karınca vadisine geldikleri zaman bir karınca: "Ey karıncalar dedi, yuvalarınıza girin ki Süleyman ve orduları, farkında olmayarak sizi ezmesinler." (Süleyman) onun sözüne gülümseyerek dedi: "Rabbim, bana ve anama, babama lutfettiğin nimete şürketmede, hoşnud olacağın işi yapmakta beni muvafık kıl ve rahmetinle beni iyi kullarının arasına sok." Kuşları teftiş etti, dedi ki: "Neden hüdhüdü göremiyorum, yoksa kayıplardan mı oldu? Ona çetin bir azabedeceğim, ya da onu keseceğim. Yahud da bana açık bir delil getirecek." Çok geçmeden (hüdhüd) geldi: "Ben, dedi, senin görmediğin bir şey gördüm ve Seba'dan sana gerçek bir haber getirdim. Ben onlara hükümdarlık eden bir kadın buldum, kendisine herşey verilmiş ve büyük bir tahtı var. Onun ve kavminin Allah'ı bırakıp güneşe secde ettilerini gördüm. Şeytan onlara işlerini süslemiş de

onları doğru yoldan çevirmiş, bu yüzden yola gelemiyorlar. Göklerde ve yerde gizleneni açığa çıkaran ve gizlediklerini, açığa vurduklarını bilen Allah'a secde etmeleri gerekmez miydi? Allah ki O'ndan başka ilah yoktur, büyük arşın sahibidir." (Süleyman): "Bakalım dedi, doğru mu söyledin, yoksa yalancılardan mısın?. Bu mektubumu götür, onlara at, sonra onlardan biraz öteye çekil de bak, neye başvuruyorlar." (Hüdhüd mektubu götürüp attıktan sonra Seba melikesi Belkıs) danışmanlarına dedi ki: "Ey ileri gelenler, bana çok önemli bir mektup bırakıldı. O Süleyman'dan (geliyor) Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla (başlamakta)dır. Bana karşı büyüklük taslamayın ve bana teslim olarak gelin (diye yazıyor). Ey ileri gelenler dedi, bu işimde bana bir fikir verin, (bilirsiniz ki) ben, siz olmadıkça hiçbir işi (kendi başıma) kesip atmam." Dediler ki: "Biz kuvvetliyiz, yaman savaşçılarız, ama emir senindir. Bak (düşün), ne buyurursan öyle yaparız." Dedi ki: "Hükümdarlar bir ülkeye girdiler mi, orayı bozarlar, halkının şereflilerini zelil ederler. (Evet) böyle yaparlar. Ben onlara bir hediye göndereyim de bakayım elçiler ne ile dönecekler." (Elçi hediyelerle) Süleyman'a gelince (Süleyman) dedi ki: "Siz bana mal ile yardım mı etmek istiyorsunuz? Allah'ın bana verdiği, size verdiğinden daha iyidir. Hediyenizle ancak siz sevinirsiniz. (Ey elçi), onlara dön (söyle), kendilerinin asla karşı koyamayacakları ordularla gelirim ve onları hor ve hakir bir durumda oradan sürüp çıkarırım." (Elçi gittikten sonra Süleyman, müşavirlerini topladı): "Ey ileri gelenler dedi. Onların bana teslim olarak gelmelerinden önce hanginiz onun tahtını bana getirebilir?" Cinlerden bir ifrit (kötü bir cin): "Sen makamından kalkmadan önce ben onu sana getiririm. Bunu yapmaya gücüm yeter ve benim sözüme güvenilir." dedi. Yanında Kitab'dan bir ilim bulunan kimse de: "Sen gözünü açıp yummadan ben onu sana getirebilirim" dedi. (Süleyman) tahtı yanına yerleşmiş görünce dedi: "Bu, Rabbimin lutfundandır. (Kendisine) şükür mü edeceğim, yoksa nankörlük mü edeceğim diye beni sınamak istiyor.

Şükreden kendisi için şükretmiş olur, nankörlük edene gelince Rabbim müstağnidir, çok kerem sahibidir." (Ve) dedi ki: "Onun tahtını tanınmaz hale getirin, bakayım tanıyabilecek mi, yoksa tanıyamayacak mı?" Melike gelince (ona): Senin tahtın da böyle mi? dedi: "Tıpkı o dedi, zaten daha önce bize bilgi verilmişti. (Allah'ın kudretini ve senin peygamber olduğunu anlamış) ve biz müslüman olmuştuk." Onu, Allah'tan başka taptığı şeyler, (bu zamana dek tevhid dinine girmekten) alıkoymuştu. Çünkü kendisi inkâr eden bir kavimdendi. Ona: "Köşke gir" dendi. Köşkü görünce zemini su sandı ve bacaklarını sıvadı. (Süleyman) "O, sırçadan yapılmış cilalı şeffaf (bir zemin)dir." dedi.

Neml 27: 15-44

d) Meryem'in oğlu İsa

Meryem oğlu, bir misal olarak anlatılınca hemen kavmin, ondan ötürü yaygarayı bastılar: "Bizim tanrılarımız mı hayırlı, yoksa o mu?" dediler. Bunu sadece tartışma için sana misal verdiler. Doğrusu onlar, kavgacı bir toplumdur. O, sadece kendisine nimet verdiğimiz ve İsrailoğullarına örnek kıldığımız bir kuldur.

Zuhruf 43: 57-59

ALLAH'IN ÇOCUĞA İHTİYACI YOKTUR

"Rahman çocuk edindi" dediler.

Andolsun ki, "siz pek kötü bir cür'ette bulundunuz" Nerdeyse o (sözün dehşeti)nden gökler çatlayacak, yer yarılacak ve dağlar yıkılıp dağılacaktır! Rahman için çocuk iddia ettiklerinden ötürü. Çocuk edinmek Rahman'a yakışmaz. Göklerde ve yerde bulunan herkes Rahman'a kul olarak gelecektir. Onların hepsini kuşatmış ve onları saymıştır. Onların hepsi, kıyamet günü O'na tek başına gelecektir.

İnanıp faydalı işler yapanlar için Rahman, bir sevgi yara-

tacaktır. Biz onu (Kur'an'ı) senin dilinle (indirerek) kolaylaştırdık ki, onunla korunanları müjdeleyesin ve inatçı bir kavmi onunla uyarasın.

Biz onlardan önce nice nesilleri helak ettik. Şimdi onlardan hiçbirini duyuyor musun, yahut onların gizli bir sesini işitiyor musun?

Meryem 19: 88-98

De ki: "Eğer Rahman'ın çocuğu olsaydı (O'na) tapanların ilki ben olurdum."

Göklerin ve yerin Rabbi, Arş'ın Rabbi onların nitelendirmelerinden münezzehtir. Bırak onları, kendilerine söylenen günlerine kavuşuncaya kadar dalsın, oynasınlar. Gökte de, yerde de ilah olan (yalnız) O'dur. O, hakimdir, bilendir. Göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunan herşeyin mülkü kendisine ait olan (Allah) ne yücedir.

(Kıyametin kopacağı) saati bilmek te O'nun yanındadır ve siz O'na döndürülüp götürüleceksiniz.

Zuhruf 43: 81-85

İSA, RABBİNİN HUZURUNDA

Ve yine Allah demişti ki:

"Ey Meryem oğlu İsa, sen mi insanlara: Beni ve annemi, Allah'tan başka iki tanrı edinin dedin?"

"Haşa, dedi, sen yücesin, benim için gerçek olmayan birşeyi söylemek bana yakışmaz. Eğer demiş olsam, sen bunu bilirsin. Sen benim nefsimde olanı bilirsin, ben senin nefsinde olanı bilmem, çünkü gaybları bilen yalnız sensin, sen. Ben onlara benim ve sizin Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin diye, senin bana emretmiş olduğundan başka bir şey söylemedim. Ben onların içinde olduğum sürece onları kolladım, fakat sen beni vefat ettirince onları gözetleyen (yalnız) sen oldun. Sen herşeyi görensin."

Maide 5: 116-117

MERYEM

O Irzını korumuş olan (Meryem)i de an; ona ruhumuzdan bir çocuk üfledik, onu ve oğlunu alemlere bir ibret yaptık.

Enbiya 21: 91

Kitab'da Meryem'i de an; Bir zaman o ailesinden ayrılıp doğu yönünde bir yere çekilmişti. Onlarla kendi arasına bir perde çekmişti. Biz de ruhumuzu (Cebrail'i) ona gönderdik. (O) ona düzgün bir insan şeklinde göründü. (Meryem) dedi ki: "Ben senden, çok esirgeyen (Allah'a) sığınırım. Eğer (Allah'tan) korkuyorsan (bana dokunma)" (Ruh, yani Cebrail) "Ben, dedi, sadece Rabbinin elçisiyim. Sana tertemiz bir erkek çocuğu hediye edeyim diye (geldim)." "Benim nasıl oğlum olur, dedi. Bana bir insan dokunmadı ve ben bir kahpe de değilim." (Ruh): "Öyledir, dedi. Rabbin: "O, bana kolaydır. Onu insanlara bir mucize ve bizden bir rahmet kılmak için (bunu yapacağız)" dedi. Ve iş olup bitti. (Meryem) ona gebe kaldı. Onunla uzak bir yere çekildi. Doğum sancısı onu, bir hurma dalı(nın altı)na getirdi. "Keşke dedi, bundan önce ölseydim, unutulup gitseydim" Altından (Ruh) ona şöyle seslendi: "Üzülme, Rabb'in alt tarafında bir su arkı varetti. Hurma dalını sana doğru silkele, üzerine olmuş taze hurma dökülsün. Ye, iç, gözün aydın olsun. Eğer insanlardan birini görürsen: 'Ben Rahman için (susma) oruc(u) adadım, bu gün hiçbir insanla konuşmayacağım' de." (Meryem) onu taşıyarak kavmine getirdi. "Ey Meryem dediler, sen tuhaf bir iş yaptın. Ey Harun'un kızkardeşi, baban kötü bir adam değildi, annen de fahişe değildi (sen ne yaptın böyle?)" (Meryem, konuşmaları için) onu gösterdi. Dediler ki: "Beşikteki çocukla nasıl konuşuruz?" (Çocuk): "Ben Allah'ın kuluyum, dedi. (O) bana kitab verdi. Beni peygamber yaptı. Beni bulunduğum her yerde insanlara yararlı kıldı. Sağ olduğum sürece bana namaz kılmayı, zekat vermeyi emretti. (Beni) anneme

iyilik eder (kıldı) beni baş kaldıran bir zorba yapmadı. Doğduğum gün de, öleceğim gün de ve diri olarak kaldırılacağım gün de (Allah'tan) bana esenlik verilmiştir. İşte Meryem oğlu İsa. Şüphe edip ayrılığa düştükleri şey, "gerçek söz"e göre budur. Çocuk edinmek Allah'a yakışmaz. O, yücedir. Bir işi yapmak istedi mi ona sadece "ol" der, (o da) olur. Şüphesiz, Allah benim de Rabbim, sizin de Rabbinizdir, ona kulluk edin." İşte doğru yol budur. Kendi aralarından hizibler ayrılığa düştüler. Artık büyük bir günü görmekten ötürü vay kâfirlerin haline!

Meryem 19: 16-37

ÜÇLEME

Ey kitab ehli, dininizde taşkınlık etmeyin ve Allah hakkında gerçek olmayan şeyleri söylemeyin. Meryem oğlu İsa Mesih, sadece Allah'ın elçisi, O'nun Meryem'e attığı kelimesi ve O'ndan bir ruhtur. Allah'a ve elçisine inanın, (Allah) "üçtür" demeyin. Kendi yararınıza olarak buna son verin. Çünkü Allah, yalnız bir tek tanrıdır. Haşa O, çocuk sahibi olmaktan münezzehtir. Göklerde ve yerde olanların hepsi onundur. Vekil olarak Allah yeter.

Nisa 4: 171

İnkârlarından ötürü Allah o kalblerin üzerini mühürlemiştir. Artık pek az inanırlar. Küfürlerinden ve Meryem'e büyük bir iftira atmalarından ve "Biz, Allah'ın elçisi, Meryem oğlu İsa Mesih'i öldürdük" demelerinden ötürü. Oysa onu öldürmediler ve asmadılar; fakat (öldürdükleri) onlara, (İsa'ya) benzer gösterildi.

Nisa 4: 155-157

Onların ardından, yanlarındaki Tevratı doğrulayıcı olarak Meryem oğlu İsa'yı gönderdik ve ona, içinde yol gösterme ve nur bulunan, önündeki Tevrat'ı doğrulayan ve korunanlar için

yol gösterici ve öğüt olan İncil'i verdik. İncil sahipleri Allah'ın onda indirdiği ile hükmetsinler. Kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar yoldan çıkmışlardır.

Maide 5: 46-47

Andolsun, "Allah, ancak Meryem oğlu Mesih'tir" diyenler elbette kâfir olmuşlardır. Halbuki Mesih demişti ki: "Ey İsrailoğulları, benim Rabbim ve sizin Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin. Zira kim Allah'a ortak koşarsa muhakkak ki, Allah ona cenneti haram etmiştir ve onun varacağı yer ateştir; zalimlerin yardımcıları yoktur." "Allah üçün üçüncüsüdür" diyenler elbette kâfir olmuşlardır. Oysa yalnız bir tanrı vardır, başka tanrı yoktur. Bu dediklerinden vaz geçmezlerse elbette onlardan inkâr edenlere acı bir azab dokunacaktır. Hâlâ Allah'a tevbe edip O'ndan af dilemiyorlar mı? Allah bağışlayan, esirgeyendir. Meryem oğlu Mesih, bir elçiden başka bir şey değildir. Ondan önce de elçiler gelip geçmiştir. Annesi de dosdoğruydu. İkisi de (öteki insanlar gibi) yemek yerlerdi. (Yaşamak için yemeye muhtaç olan nasıl tanrı olabilir?) Bak, onlara nasıl ayetleri açıklıyoruz, sonra bak nasıl (haktan) çevriliyorlar?

Maide 5: 72-75

HIRİSTİYANLAR VE MÜSLÜMANLAR

İnsanlar içerisinde, inananlara en yaman düşman olarak yahudileri ve (Allah'a) ortak koşanları bulursun. İnananlara sevgice en yakın olanları da "Biz Hıristiyanız" diyenleri bulursun. Çünkü onların içlerinde keşifler ve rahibler vardır; ve onlar büyüklük taslamazlar.

Maide 5: 82

9. BÖLÜM

SON PEYGAMBER MUHAMMED

Sana gelen her iyilik Allah'tandır, sana gelen her kötülük de kendi (işlediğin günah yüzü)ndendir. Seni insanlara elçi gönderdik. (Buna) Şahit olarak Allah yeter. Kim Resul'e itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur. Kim de yüz çevirirse, biz seni onların üzerine bekçi göndermedik.

Nisa 4: 79-80

Biz Nuh'a ve ondan sonra gelen peygamberlere vahyettiğimiz gibi, sana da vahyettik.

Nisa 4: 163

De ki: "Ben elçilerden bir türedi değilim. (peygamberliği ilk defa ortaya ben atmadım, ya da önceki peygamberlerin hiç söylemediği bir şeyi söyleyen, ortaya bid'atler atan bir peygamber değilim) Bana ve size ne yapılacağını da bilmem. Ben sadece bana vahyedilene uyuyorum ve ben apaçık uyarıcıdan başka birşey değilim."

Ahkaf 46: 9

Muhammed sadece bir elçidir. Ondan önce de elçiler gelip geçmiştir. Şimdi o ölür veya öldürülürse siz ökçeleriniz üzerinde geriye mi döneceksiniz ? Kim ökçesi üzerine geriye

dönerse, Allah'a hiçbir ziyan veremez. Allah şükredenleri mükâfatlandıracaktır.

A'li İmran 3: 144

Ey peygamber, biz seni şahid, müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. Ve izniyle, Allah'a davetçi ve aydınlatıcı bir lamba olarak (gönderdik).

Ahzab 33: 45-46

Biz seni ancak bütün insanlara müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik; fakat insanların çoğu bilmezler.

Seb'a 34: 28

Muhammed, sizin erkeklerinizden birinin babası değil, fakat Allah'ın elçisi ve peygamberlerin sonuncusudur. Allah her şeyi bilendir.

Ahzab 33: 40

MUHAMMED (A.S) HAKKINDA ÖNCEDEN VERİLEN BİR HABER

Meryem oğlu İsa da : "Ey israiloğulları, ben Allah'ın elçisiyim, benden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı, ve benden sonra gelecek olan Ahmed adında bir elçiyi müjdeleyici olarak (geldim)" demişti. Fakat (İsa'nın müjdelediği elçi) onlara apaçık delilller getirince : "Bu, apaçık bir büyüdür" dediler.

Saf 61: 6

İNSAN ve MİSYONU

Kuşluk vaktine andolsun, durgunlaşan geceye andolsun ki, Rabb'in seni bırakmadı ve sana darılmadı. Elbette senin sonun, ilkinden iyidir. Rabbin sana verecek ve sen razı olacaksın. O seni yetim bulup barındırmadı mı ? Seni şaşırmış bulup yola iletmedi mi ? Seni fakir bulup zengin etmedi mi ?

Öyleyse sakın öksüzü ezme, dilenciyi azarlama, ve Rabb'inin nimetini anlat.

Duha 93: 1-11

Ey örtüsüne bürünen, geceleyin kalk (namaz kıl); yalnız gecenin birazında (uyu). Gecenin yarısında (kalk) yahut bundan biraz eksilt. Veya bunu artır ve ağır ağır Kur'an oku. Doğrusu biz, senin üzerine ağır bir söz bırakacağız. Gerçekten gece kalkıp (ibadet etmek) daha oturaklı ve (geceleyin) söz (dua) daha etkilidir. Çünkü gündüz, senin uzun süre uğraşacağın şeyler vardır. Rabbinin adını an ve bütün gücünle O'na yönel. (O), doğunun ve batının Rabbidir. O'ndan başka tanrı yoktur. Yalnız O'nu vekil tut. Onların dediklerine sabret ve güzelce onlardan ayrıl. Beni ve nimet sahibi yalancıları yalnız bırak ve onlara biraz mühlet ver. Doğrusu bizim yanımızda bukağılar ve cehhennem var. (Dikenli) boğazı tırmalayan bir yiyecek ve acı veren bir azab var. O gün yer ve dağlar sarsılır ve dağlar dağılan kum yığınları olur. (Ey insanlar) doğrusu biz size, üzerinize şahitlik edecek bir elçi gönderdik; nasıl ki Firavun'a da bir elçi göndermiştik. Firavun, elçiye karşı geldi. Biz de onu ağır bir yakalayışla yakaladık. Peki inkar ederseniz, çocukları ihtiyarlatan o günden kendinizi nasıl kurtaracaksınız? Gök bile onun dehşetinden yarılır. Allah'ın va'di mutlaka yapılmıştır. Bu bir öğüttür. Dileyen, Rabbine varan bir yol tutar. Rabbin seni gecenin üçte ikisinden daha azında, yarısında ve üçte birinde kalk(ıp namaz kıl)dığını; seninle beraber bulunanlardan bir topluluğun da böyle yaptığını biliyor. Geceyi ve gündüzü takdir eden Allah, sizin onu sayamayacağınızı (zamanı hesab edip gecenin belli saatlerinde kalkamayacağınızı) bildiği için sizi affetti. Artık (belli bir saat gözetmeden) Kur'an'dan kolayınıza geleni okuyun. Allah, içinizden hastalar, yeryüzünde gezip Allah'ın lütfunu arayan başka kimseler ve Allah yolunda savaşan daha başka insanlar bulunacağını bilmiştir. Onun için Kur'an'dan kolayınıza geldiği kadar okuyun. Namazı kılın, zekatı verin ve Allah'a

güzel bir borç verin. Kendiniz için verdiğiniz hayırları, Allah katında verdiğinizden daha hayırlı ve mükâfatça daha büyük bulacaksınız. Allah'tan mağfiret dileyin. Şüphesiz Allah, çok bağışlayan, çok esirgeyendir.

Müzzemmil 73: 1-20

Biz senin göğsünü açmadık mı? Ve atmadık mı senin üzerinden yükünü? Ki sırtını çatırdatmıştı. Senin şanını yükseltmedik mi? Muhakkak her güçlükle beraber bir kolaylık vardır. Evet her güçlükle beraber bir kolaylık vardır. O halde boşaldığın zaman dur ve Rabbine niyâz et, yalvar.

İnşirah 94: 1-8

Onlar ki yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı buldukları o elçiye, o ümmi peygambere uyarlar. O ki, kendilerine iyiliği emreder, kendilerini kötülükten meneder; onlara güzel şeyleri helal, çirkin şeyleri haram kılar, üzerlerindeki ağırlıkları, sırtlarındaki zincirleri kırıp atar. Ona inanan, destekleyerek ona saygı gösteren, ona yardım eden ve onunla beraber indirilen nura uyanlar, işte felah'a erenler onlardır.

De ki: "Ey insanlar, ben sizin hepinize, göklerin ve yerin sahibi olan, kendisinden başka tanrı bulunmayan, yaşatan, öldüren Allah'ın elçisiyim. Gelin Allah'a ve onun ümmi peygamberi olan elçisine inanın -ki o (peygamber) de Allah'a ve O'nun sözlerine inanmaktadır- O'na uyun ki doğru yolu bulasınız."

A'raf 7: 157-158

PEYGAMBERİN MİRACI

Eksiklikten uzaktır O (Allah) ki geceleyin kulunu Mescid-i Haram'dan çevresini bereketli kıldığımız Mescid-i Aksa'ya yürüttü. O'na ayetlerimizden bir kısmını gösterelim diye (böyle yaptık.) Gerçekten O, işiten görendir.

İsra 17: 1

İnmekte olan yıldıza andolsun ki arkadaşınız sapmadı, azmadı. O, hevadan konuşmaz. O(nun okuduğu Kur'an) kendisine vahyedilen vahiyden başka birşey değildir. Onu müthiş kuvvetleri olan biri öğretti. Üstün akıl sahibi (melek.) Doğruldu (gerçek meleklik şeklinde göründü). Kendisi yüksek ufukta iken. Sonra yaklaştı, (yere değin) sarktı (Muhammed ile aralarındaki mesafe) iki yay uzunluğu kadar, yahut daha az kaldı. Kuluna vahyettiğini vahyetti. Gönül gördüğünde yanılmadı. Onun gördüğünden kuşku mu duyuyorsunuz? Andolsun onu bir inişinde daha görmüştü. Sidretül Münteha'nın yanında, ki onun yanında oturulacak bahçe vardır. Sidre'yi kaplayan kaplıyordu. Muhammed'in gözü şaşmadı ve sınırı aşmadı. Andolsun Rabbinin büyük ayetlerinden bazılarını gördü.

Necm 53: 1-18

ŞAHSİYET VE KARAKTER

(Ey Muhammed) Sen hatırlat, öğüt ver. Rabbinin nimeti sayesinde sen ne kâhinsin, ne de mecnun. Yoksa onlar (senin hakkında): "Bir şairdir, zamanın felaketlerine çarpılmasını gözetliyoruz" mu diyorlar? De ki: "Gözetleyin, ben de sizinle beraber gözetleyenlerdenim. (Bakalım hangimiz felaketlere çarpılacağız?)

Tur 52: 29-31

Biz ona (Muhammed'e) şiir öğretmedik. (Şiir) ona yakışmaz da. O(na vahyedilen) sadece bir öğüt ve apaçık bir Kur'an'dır.

Yasin 36: 69

De ki: "Ben de ancak sizin gibi bir insanım. Bana tanrınızın bir tanrı olduğu vahyediliyor. O'na yönelin, ondan mağfiret dileyin. (O'na) ortak koşanların vay haline!"

Fussilet 41: 6

Senden önce de şehirler halkından, yalnız kendilerine vahyettiğimiz erkeklerden başka (elçi) göndermedik. Yeryüzünde hiç gezmediler mi ki kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğunu görsünler. Korunanlar için ahiret yurdu daha iyidir. Aklınızı kullanmıyorsunuz.

Yusuf 12: 109

Andolsun, içinizden size öyle bir elçi geldi ki sıkıntıya uğramanız ona ağır gelir; size düşkün, mü'minlere şefkatli, merhametlidir.

Tevbe 9: 128

Herhalde sen, onlar bu söze inanmıyorlar diye üzüntüden kendini helak edeceksin.

Kehf 18: 6

Ve sen büyük bir ahlak üzerindesin.

Kalem 68: 4

(Ey Muhammed) biz seni ancak alemlere rahmet için gönderdik.

Enbiya 21: 107

MUHAMMED (AS) VE İNANANLAR

Muhammed Allah'ın elçisidir. Onun yanında bulunanlar, kâfirlere karşı şiddetli, kendi aralarında merhametlidirler. Onların, rükû ve secde ederek Allah'ın lütuf ve rızasını aradıklarını görürsün. Yüzlerinde secdelerin izinden nişanları vardır. Onların Tevrat'taki vasıfları ve İncil'deki vasıfları da şudur: Bir ekin gibidirler ki, filizini çıkardı, onu güçlendirdi, kalınlaştı, derken gövdesinin üstüne dikildi, ekincilerin hoşuna gider, onlara karşı kafirleri de öfkelendirir bir duruma geldi. Allah onlardan inanıp iyi işler yapanlara mağfiret ve büyük mükâfat va'detmiştir.

Fetih 48: 29

PEYGAMBERE NASIL DAVRANILACAĞINA DAİR

Ey inananlar, Allah'ın ve elçisinin önüne geçmeyin, Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah işitendir, bilendir. Ey inananlar, seslerinizi peygamberin sesinin üstüne çıkarmayın, birbirinizle yüksek sesle konuştuğunuz gibi onunla da öyle yüksek sesle konuşmayın, yoksa siz farkında olmadan amelleriniz boşa gider.

Hucurat 49: 1-2

Andolsun Allah'ın elçisinde sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmaya inanan ve Allah'ı çok anan kimseler için (uyulacak) en güzel bir örnek vardır.

Ahzab 33: 21

Allah ve melekleri peygambere salat etmektedir. Ey inananlar, siz de ona salat edin, (onun şanını yüceltmeğe özen gösterin); içtenlikle selam edin. (Ona esenlik dileyin) Allah ve elçisini incitenler var ya, işte Allah onlara dünyada ve ahirette lanet etmiş ve onlar için alçaltıcı bir azab hazırlamıştır.

Ahzab 33: 56-57

Ey kitab verilenler, biz bazı yüzleri silip arkalarına döndürmeden, ya da cumartesi adamlarını lanetlediğimiz gibi onları da lanetlemeden önce, yanınızdakini doğrulayıcı olarak indirdiğimiz (Kur'an)a inanın. Allah'ın buyruğu yerine getirilir.

Nisa 4: 47

DÖRDÜNCÜ KISIM

İNANÇ VE AMEL

10. BÖLÜM

AKİDE VE GEREKLERİ

İMANIN BEYANI

Tanrınız bir tek Tanrıdır.

Bakara 2: 163

Muhammed Allah'ın elçisidir.

Fetih 48: 29

De ki: "Allah'a, bize indirilene, İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve sıbtlara, (Yakub oğullarından türeyen kabilelere) indirilene, Musa'ya, İsa'ya ve peygamberlere Rableri tarafından verilene inandık; onlar arasında bir ayırım yapmayız, biz O'na teslim olanlarız."

Al-i İmran 3: 84

Elçi, Rabbinden kendisine indirilene inandı, müminler de. Hepsi Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberine inandı. "O'nun elçilerinden hiçbirini diğerinden ayırmayız" (dediler). Ve dediler ki: "İşittik, itaat ettik! Rabbimiz, (bizi) bağışlamanı dileriz. Dönüşümüz sanadır." Allah kimseye gücünün üstünde bir şey teklif etmez. Herkesin kazandığı iyilik

kendi yararına, kötülük de kendi zararınadır. "Rabbimiz, unutur ya da yanılırsak, bizi sorumlu tutma. Rabbimiz, bize bizden öncekiler gibi ağır yük yükleme. Rabbimiz, bize gücümüzün yetmediği şeyleri yükleme. Bizi affet, bizi bağışla, bize acı. Sen bizim mevlamızsın. Kafirler toplumuna karşı bize yardım eyle."

Bakara 2: 285-286

Ey peygamber, inanmış kadınlar sana gelip Allah'a hiçbirşeyi ortak koşmamaları, hırsızlık etmemeleri, zina etmemeleri, çocuklarını öldürmemeleri, elleri ile ayakları arasında bir iftira uydurup getirmemeleri, iyi bir işte sana karşı gelmemeleri hususunda sana biat ederlerse onların biatlarını al ve onlar için Allah'tan mağfiret dile. Şüphesiz Allah çok bağışlayan, çok esirgeyendir.

Mümtehine 60: 12

ÖNEMLİ EMİRLER

De ki:
"Gelin, Rabbinizin size haram kıldığını okuyayım."
1) O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın,
2) Ana babaya iyilik edin.
3) Fakirlik korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin;
Sizi de onları da biz besliyoruz.
4) Kötülüklerin açığına da, kapalısına da yaklaşmayın.
5) Haksız yere Allah'ın yasakladığı cana kıymayın.
Düşünesiniz diye Allah size bunları tavsiye etti.
6) Yetimin malına yaklaşmayın.
Yalnız erginlik çağına erişinceye kadar
(onun malına) en güzel biçimde (yaklaşabilir,
onu uygun tarzda sarfedebilirsiniz);
7) Ölçü ve tartıyı tam adaletle yapın.
Biz kişiye gücünün yettiğinden fazlasını teklif etmeyiz.
8) Söylediğiniz zaman, akrabanız da olsa adalet yapın.

9) Ve Allah'a verdiğiniz sözü tutun. Hatırlayıp öğüt alasınız diye (Allah) bunları size tavsiye etti.

10)İşte benim doğru yolum budur. Ona uyun, (başka) yollara uymayın ki, sizi onun yolundan ayırmasın. (Azabımdan korunmanız için Allah size böyle tavsiye etti.)

En'am 6: 151-153

Allah ile beraber başka bir tanrı edinme, yoksa kınanmış ve yalnız başına bırakılmış olarak oturup kalırsın. Rabbin, yalnız kendisine tapmanızı ve ana babaya iyilik etmenizi emretti. İkisinden birisi, yahut her ikisi, senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa sakın onlara "öf" deme, onları azarlama! Onlara güzel söz söyle. Onlara acımadan dolayı, küçülme kanadını indir, (onlara karşı alçak gönüllü ol) Ve: "Ey (her varlığı yetiştirip terbiye eden) Rabbim! Bunlar, beni küçükken nasıl (acıyıp) yetiştirdilerse sen de bunlara (öyle) acı" de. Rabbiniz içlerinizdekini daha iyi bilir. Eğer siz iyi kişiler olursanız şüphesiz ki, O tevbe edenleri bağışlayandır. Akrabaya yoksula ve yolcuya hakkını ver fakat saçıp savurma. Çünkü saçıp savuranlar, şeytanların kardeşleri olmuşlardır. Şeytan ise Rabbine karşı çok nankördür. Eğer (elin dar olduğu için) Rabbinden umduğun bir rahmeti bekleyerek onlardan yüz çevirecek, (onlara birşey vermeyecek) olursan, bâri onlara yumuşak söz söyle. Ellerini boynuna bağlanmış yapma, tamamen de açma, sonra kınanır, hasret içinde kalırsın. Rabbin dilediğine rızkı açar, (dilediğine) kısar. Çünkü O, kulları(nın hali)ni haber alır, görür. Fakirlik korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin. Onları da sizi de biz besliyoruz. Onları öldürmek büyük günahtır. Zinaya yaklaşmayın, çünkü O, açık bir kötülüktür, çok kötü bir yoldur. Allah'ın haram kıldığı canı haksız yere öldürmeyin. Kim zulmen öldürülürse, onun velisine yetki vermişizdir. (Öldürülenin hakkını arar. Ancak o da) öldürmede aşırı gitmesin. (Katil yerine) katilin akrabasını veya katille beraber bir başkasını öldürmesin). Çünkü kendisine yardım edilmiş (yetki verilmiş)tir. Yetimin malına yaklaşmayın, an-

cak erginlik çağına erişinceye kadar en güzel bir tarzda (onun malını kullanıp geliştirebilirsiniz). Ahdi de yerine getirin. Çünkü (insana) ahd(in)den sorulacaktır. Ölçtüğünüz zaman ölçüyü tam yapın, doğru terazi ile tartın. Bu daha iyidir, sonu da daha güzeldir. Bilmediğin birşeyin ardına düşme, çünkü kulak, göz ve gönül bunların hepsi o (yaptığından) sorumludur.

İsra 17: 22-39

11. BÖLÜM

MÜSLÜMAN KİMDİR?

Asra yemin olsun ki,
İnsan zarardadır
Ancak inananlar
Salih amel işleyenler
Hakkı ve sabrı tavsiye edenler müstesna.

Asr 103: 1-3

ALLAH'IN KULLARI

Rahman'ın kulları ki yeryüzünde mütevazi olarak yürürler. Cahiller kendilerine laf atarlarsa "selam" derler. Gecelerini Rablerine secde ederek onun divanında durarak geçirirler: "Rabbimiz, cehennemin azabını bizden uzaklaştır, doğrusu onun azabı (insana sarılıp bir daha ayrılmayan) sürekli bir azabtır." derler. "Orası ne kötü bir karargâh ve ne kötü bir makamdır." Ve harcadıkları zaman, ne israf ederler ne de cimrilik ederler, harcamaları bu ikisinin arasında dengeli olur. Ve onlar Allah ile beraber başka bir tanrıya yalvarmazlar. Allah'ın haram ettiği canı haksız yere öldürmezler ve zina etmezler. Kim bunları yaparsa cezasını bulur.

Furkan 25: 63-68

Kim tevbe eder ve faydalı iş yaparsa o, makbûl bir kimse olarak Allah'a döner. Onlar yalan ve boş sözün yanında bulunmazlar, boş lâf (konuşanlar)a rastladıklarında vekar ile (oradan) geçip giderler. Ve kendilerine Rabb'lerinin âyetleri hatırlatıldığı zaman onlara karşı sağır ve kör davranmazlar. Ve: "Rabbimiz, bize gözler sevinci (gönüller açan) eşler ve çocuklar lütfeyle ve bizi (senin azabından) korunanlara önder yap." derler.

Furkan 25: 71-74

De ki: "Ey inanan kullarım, Rabbinizden korkun. Bu dünya hayatında güzel davrananlara güzellik var. Allah'ın yeri geniştir. Ancak sabredenlere mükâfatları hesapsız ödenecektir. De ki: "Bana dini yalnız Allah'a halis kılarak, O'na kulluk etmem emrolundu. Ve bana müslümanların ilki olmam emrolundu."

Zümer 39: 10-12

GERÇEK MÜSLÜMANLIK

Ey inananlar, Allah'tan, O'na yaraşır biçimde korkun ve ancak müslümanlar olarak ölün. Ve topluca Allah'ın ipine yapışın, ayrılmayın; Allah'ın size olan nimetini hatırlayın. Hani siz birbirinize düşman idiniz. (Allah) kalblerinizi uzlaştırdı. O'nun nimeti ile kardeşler haline geldiniz. Siz ateşten bir çukurun kenarında bulunuyordunuz. (Allah) sizi ondan kurtardı. Allah size ayetlerini böyle açıklıyor ki, yola gelesiniz. İçinizden hayra çağıran, iyiliği buyurup kötülükten men'eden bir topluluk olsun; işte onlar kurtuluşa erenlerdir. Kendilerine açık deliller geldikten sonra ayrılığa düşüp ihtilaf edenler gibi olmayın. İşte onlar (evet) onlar için büyük bir azab vardır.

Al-i İmran 3: 102-105

Size verilen şeyler, dünya hayatının geçimidir. İnanıp Rablerine dayananlar için Allah'ın yanında bulunanlar ise da-

ha hayırlı ve daha kalıcıdır. Onlar büyük günahlardan ve çirkin işlerden kaçınırlar; kızdıkları zaman onlar, affederler. Rablerinin çağrısına gelirler, namazı kılarlar. İşleri aralarında danışma iledir. Kendilerine verdiğimiz rızıktan hayır için harcarlar. Bir zulüm ve saldırıya uğradıkları zaman kendilerini savunurlar. Kötülüğün cezası, yine onun gibi bir kötülüktür. Kim affeder, barışırsa, onun mükâfatı Allah'a aittir. Doğrusu O, zalimleri sevmez. Kim zulme uğradıktan sonra kendini savunursa öylelerin aleyhine bir yol yoktur. Ancak şunlar aleyhine yol vardır ki, insanlara zulmederler ve yeryüzünde haksız yere saldırırlar. Böylelerine acı bir azab vardır. Fakat kim sabreder, affederse, şüphesiz bu çok önemli işlerdendir.

Şura 42: 36-43

ŞÜKREDEN VE NANKÖR ÇİFTÇİLER

Onlara şu iki adamı misal olarak anlat: İkisinden birine iki üzüm bağı vermiş, onların etrafını hurmalarla çevirmiş, ortalarında da ekin bitirmiştik. Her iki bağ da yemişini vermiş, ondan hiçbirşeyi eksik etmemişti. Aralarında bir de ırmak akıtmıştık. O (adam)ın (başka) ürünü de vardı. Arkadaşı ile konuşurken ona: "Ben malca senden zenginim, adamca da senden güçlüyüm." dedi. (Böylece) kendisine zulmederek bağına girdi. "Bunun hiç yok olacağını sanmam" dedi. "Kıyametin kopacağını da sanmıyorum. Şayet Rabbime döndürülsem bile (orada) bundan (daha güzel bir yer) bulurum." Kendisiyle konuşan arkadaşı ona dedi ki: "Seni topraktan, sonra nutfeden yaratan, sonra da seni bir adam biçimine koyan Rabbine nankörlük mü ettin? Fakat Allah benim Rabbimdir, ben Rabbime hiç kimseyi ortak koşmam. Bağına girdiğin zaman 'maşallah (Allah dilemiş de olmuş) kuvvet, yalnız Allah iledir' demen gerekmez miydi? Gerçi sen beni malca ve evlatça senden az görüyorsun ama, Rabbim bana senin bağından daha iyisini verebilir. Ve o (senin bağı)nın üzerine de gökten yıldırımlar gönderir de, bağın kupkuru bir toprak kesi-

lir. Yahut suyu (yerin) dibine çekilir de artık bir daha arayıp bulamazsın." Derken (o inkarcı kişinin bütün) ürünü yok edildi, çardakları üzerine yıkılmış olan (bağ)ın (karşısında) ona sarfettiklerine (içi yanarak) ellerini uğuşturmaya başladı. "Ah ne olaydı, ben Rabbime kimseyi ortak koşmamış olaydım" diyordu. Allah'tan başka, kendisine yardım eden bir topluluğu da olmadı, kendi kendini de kurtaramadı. İşte o durumda velilik (koruyuculuk), yalnız hak olan Allah'a mahsustur. Onun vereceği sevap da daha hayırlıdır, sonuç da daha hayırlıdır.

Kehf 18: 32-44

İYİ VE KÖTÜ KADINLAR

Allah inkar edenler hakkında Nuh'un karısı ile Lut'un karısını misal verdi. Bu ikisi, kullarımızdan iki salih kulun (nikâhı) altında idiler, onlara hiyanet ettiler. Kocaları (Allah'tan) gelen hiçbir şeyi onlardan savamadı. (Onlara): "Haydi girenlerle beraber siz de ateşe girin" denildi. Allah inananlar hakkında da Firavun'un karısını misal verdi. O şöyle demişti: "Rabbim, bana katında, cennetin içinde bir ev yap, beni Firavun'dan ve onun (kötü) işinden kurtar. Ve beni şu zalimler topluluğundan kurtar." (Yine Allah inananlara) İmran'ın kızı Meryem'i de (misal verdi) O, ırzını korudu, biz de O(nun rahmine) ruhumuzdan üfledik. O, Rabbinin kelimelerini ve kitablarını doğruladı. Ve gönülden itaat edenlerden oldu.

Tahrim 66: 10-12

Felaha ulaştı o mü'minler. Ki onlar namazlarında saygılıdırlar. Onlar boş şeylerden yüz çevirirler. Onlar zekatı verirler. Ve onlar ırzlarını korurlar; ancak eşleri, yahut ellerinin sahib olduğu (cariye) hariç. (Bunlarla ilişkilerinden dolayı da) onlar kınanmazlar. Ama bunun ötesine gitmek isteyen olursa, işte onlar haddi aşanlardır. Ve o (mü'mi)nler emanetleri-

ne ve ahidlerine riayet ederler. Onlar namazlarını (vakitlerinde kılarak) korurlar. İşte varis olacak onlardır.

Mü'minun 23: 1-11

Allah, mü'minlerden canlarını ve mallarını cennet kendilerinin olmak üzere satın almıştır. Allah yolunda savaşırlar, öldürürler ve öldürülürler. Bu (söz) Allah'ın üzerine bir borçtur. (Allah) Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da (mü'minlere böyle söz vermiştir.) Kim Allah'tan daha çok sözünde durabilir? O halde O'nunla yaptığınız bu alışverişten ötürü sevinin, gerçekten bu büyük başarıdır.

Tevbe 9: 111-112

HUZURA KAVUŞAN NEFİS

Ey huzura eren nefis!
Razı edici ve razı edilmiş olarak Rabbine dön.
(İyi) kullarım arasına gir.
Cennetime gir.

Fecr 89: 27-30

12. BÖLÜM

İBADET

ALLAH'IN HİDAYETİ

De ki: "Allah'tan başka bize ne yarar, ne zarar vermeyen şeylere mi yalvaralım? Ve Allah bizi doğru yola ilettikten sonra, ökçelerimiz üzerine (eski durumumuza) döndürülüp, şeytanların ayartarak şaşkın bir halde çölde, arkadaşlarının ise "Bize gel" diye doğru yola çağırdıkları kimse gibi (şaşkın bir duruma) mı düşelim?" De ki: " Yol gösterme, ancak Allah'ın yol göstermesidir. Bize alemlerin Rabbine teslim olmamız emredildi. Namazı kılın ve O'ndan korkun." Varıp huzuruna toplanacağınız O'dur.

En'am 6: 71-72

Muhakkak ben (evet) ben Allah'ım, benden başka tanrı yoktur. (Yalnız) bana kulluk et, beni anmak için namaz kıl."

Ta-ha 20: 14

Allah'ın yardımı ve fetih geldiği, ve insanların dalga dalga Allah'ın dinine girdiklerini gördüğün zaman, Rabbini överek tesbih et, O'ndan mağfiret dile. Çünkü O, tevbeleri kabul edendir.

Nasr 110: 1-3

Hiçbirşey için "Bunu yarın yapacağım" deme.

Ancak "Allah dilerse (yapacağım)" (de). Unuttuğun zaman Rabbini an ve "Rabbimin beni bundan daha doğru bir bilgiye ulaştıracağını umarım" de.

Kehf 18: 23-24

Öyle ise akşama girdiğiniz zaman da, sabaha erdiğiniz zaman da tesbih Allah'ın'dır. Göklerde ve yerde, günün sonunda da, öğleye erdiğinizde de hamd, O'na mahsustur. (Allah), ölüden diri çıkarır, diriden ölü çıkarır, yeri ölümünden sonra diriltir. İşte siz de (kabirlerden) böyle (diriltilip) çıkarılacaksınız.

Rum 30: 17-19

İBADETİN ŞARTLARI

a) Namazdan önce temizlenme, abdest

Ey iman edenler, namaza kalktığınızda yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi yıkayın, başlarınızı meshedin ve ayaklarınızı da topuklara kadar...

Maide 5: 6

b) Gusl

Eğer cünüp iseniz tam temizlenin. Hasta, yahut yolcu iseniz, yahut biriniz tuvaletten gelmişse, ya da kadınlara dokunmuş, ya da su bulamamışsanız temiz toprağa teyemmüm edin, ondan yüzlerinize ve ellerinize sürün. Allah size güçlük çıkarmak istemiyor, fakat sizi temizlemek ve size olan nimetini tamamlamak istiyor ki, şükredesiniz.

Maide 5: 6

Ey inananlar, şarhoşken namaza yaklaşmayın ki ne dediğinizi bilesiniz. Yoldan geçici olmanız dışında, cünüp iken

de yıkanıncaya kadar, (namaza yaklaşmayın). Eğer hasta yahut yolculukta iseniz, yahut biriniz tuvaletten gelmişse, yahut da kadınlara dokunmuşsanız (bu durumlarda) su bulamadığınız takdirde temiz toprağa teyemmüm edin. Toprağı yüzlerinize ve ellerinize sürün. Şüphesiz Allah çok affeden, çok bağışlayandır.

Nisa 4: 43

c) Elbiselerin temizliği

Ey Ademoğulları, her mescide (gidişinizde) süs(lü, güzel elbiseler)inizi (üzerinize) alın; yeyin için, fakat israf etmeyin; çünkü O, israf edenleri sevmez.

A'raf 7: 31

... Elbiseni temizle, pislikten kaçın.

Müddessir 74: 4-5

d) Namaz kılanın yönü

Nereden çıkarsan yüzünü mescid-i Haram'a çevir, nerede olursanız yüzünüzü o yana çevirin ki, insanların aleyhinizde bir delili olmasın.

Bakara 2: 150

e) Namazın vakitleri

Namaz mü'minlere vakitli olarak farz kılınmıştır.

Nisa 4: 103

Gündüzün iki tarafında (sabah, akşam) ve geceye yakın saatlerinde namaz kıl; çünkü iyilikler, kötülükleri giderir. Bu, ibret alanlara bir öğüttür.

Hud 11: 14

Güneşin sarkmasından, gecenin kararmasına kadar namaz kıl ve sabahın Kur'an'ını (uzunca Kur'an okunan sabah namazını) da (unutma). Çünkü sabah Kur'an (okuması) görülecek şeydir. Gecenin bir kısmında, sana mahsus bir nafile namazı kılmak üzere uyan; belki böylece Rabbin seni övülmüş bir makama ulaştırır. De ki: "Rabbim, beni doğruluk girdirişiyle girdir, beni doğruluk çıkarışı ile çıkar. Bana katından yardım eden bir delil ver."

İsra 17: 78-80

Onların dediklerine sabret, güneşin doğmasından ve batmasından önce Rabbini överek tesbih et, gece saatlerinden bir kısmında ve gündüzün taraflarında (O'nu) tesbih et ki memnun olasın. Onlardan bazı zümrelere kendilerini denemek için verdiğimiz dünya hayatının süsüne gözlerini dikme. Rabbinin rızkı daha hayırlı ve daha süreklidir. Ailene namazı emret, kendin de o(nun güçlükleri)ne dayan. Biz senden rızık istemiyoruz. Seni biz besliyoruz. Sonuç takva (sahipleri)nindir.

Ta-Ha 20: 130-132

f) Namazı topluca kılma

Sen de içlerinde bulunup onlara kaamet okuyarak namazı başlattığın zaman onlardan bir bölük seninle beraber namaza dursun...

Nisa 4: 102

Namazı kılın, zekatı verin, rükû edenlerle beraber eğilin.

Bakara 2: 43

g) Namaz için diğer şartlar

De ki: "İster Allah diye çağırın, ister Rahman diye çağırın. Hangisi ile çağırırsanız en güzel isimler O'nundur." Na-

mazında pek bağırma, pek de sesini gizleme, bu ikisinin arasında bir yol tut.

İsra 17: 110

O kitabdan sana vahyedileni oku ve namazı da kıl. Çünkü namaz, kötü ve iğrenç şeylerden meneder. Elbette Allah'ı anmak, en büyük (ibadet)tir. Allah, ne yaptığınızı bilir.

Ankebut 29: 45

... Veya onu artır ve ağır ağır Kur'an oku.

Müzzemmil 73: 4

CUMA NAMAZI

Ey inananlar, cuma günü namaz için çağrıldığınız zaman, Allah'ı anmaya koşun, alış verişi (işi gücü) bırakın. Eğer bilirseniz bu, sizin için daha hayırlıdır.

Namaz kıldıktan sonra yeryüzüne dağılın ve Allah'ın lütfundan (nasibinizi) arayın.

Allah'ı çok anın ki başarıya eresiniz. Bir ticaret veya eğlence gördükleri zaman hemen dağılıp ona giderler ve seni ayakta bırakırlar.

De ki: "Allah'ın yanında bulunan, eğlenceden de, ticaretten de hayırlıdır. Allah, rızık verenlerin en hayırlısıdır."

Cuma 62: 9-11

İBADETİN ÖZÜ

Öyle ise beni anın ki, ben de sizi anayım; bana şükredin, bana nankörlük etmeyin.

Ey inananlar, sabır ve namazla (Allah'tan) yardım isteyin, muhakkak ki Allah, sabredenlerle beraberdir.

Felaha ulaştı o mü'minler ki, onlar namazlarında saygılıdırlar.

Bakara 2: 152-153

Felâha ulaştı o mü'minler ki, onlar, namazlarında saygılıdırlar.

Mü'minun 23: 1-2

Hayır, ona boyun eğme, (Rabbine) secde et ve yaklaş.

A'lak 96: 19

Sabırla, namazla (Allah'tan) yardım dileyin, şüphesiz bu, (Allah'a) saygı gösterenlerden başkasına ağır gelir.

Bakara 2: 45

... Ancak namaz kılanlar bunun dışındadır. Onlar ki namazlarını sürekli kılarlar (aksatmazlar).

Mearic 70: 22-23

Şu namaz kılanların vay haline, ki onlar namazlarından gaflet ederler, onlar gösteriş yaparlar.

Maun 107: 4-6

13. BÖLÜM

BAZI ÖNEMLİ GÖREVLER

ORUÇ

Ey inananlar, sizden öncekilere yazıldığı gibi korunmanız için sizin üzerinize de oruç yazıldı. Sayılı günler olarak sizden kim hasta veya seferde olursa tutamadığı günler sayısınca başka günlerde (tutar). Oruca güç dayananların fidye vermesi, bir yoksulu doyurması lazımdır.

Bununla beraber gönül isteği ile kim bir iyilik yaparsa o, kendisi için iyidir. Bilirseniz oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır.

Ramazan ayı -ki insanlara yol gösterici, hidayeti, doğruyu ve yanlışı ayırd edip açıklayıcı olarak Kur'an o ayda indirilmiştir- içinizden kim o aya yetişirse oruç tutsun.

Kim hasta olur, yahut seferde bulunursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde oruç tutsun.

Allah sizin için kolaylık ister, güçlük istemez. Sayıyı tamamlamanızı, size doğru yolu gösterdiğinden dolayı Allah'ı tekbir etmenizi ister. Şükredersiniz diye (size bu kolaylığı gösterir).

Bakara 2: 183-185

ALLAH'IN SINIRLARI

Kullarım, sana benden sorar(lar)sa (söyle): Ben onlara yakınım. Dua eden bana dua ettiği zaman onun duasına karşılık veririm. O halde onlar da bana karşılık versinler, bana inansınlar ki, doğru yolu bulalar. Oruç gecesi, kadınlarınıza yaklaşmak, size helal kılındı. Onlar sizin elbisenizdir, siz de onların elbisesisiniz. Allah, sizin kendinize yazık etmekte olduğunuzu bildi de tevbenizi kabul edip sizi affetti. Artık şimdi onlara yaklaşın ve Allah'ın sizin için yaz(ıp takdir etmiş ol)duğunu arayın. Şafağın beyaz ipliği siyah iplikten ayırdedilinceye kadar yeyin, için; sonra da gece oluncaya kadar orucu tamamlayın, mescidlerde ibadete çekilmişken kadınlara yaklaşmayın. Bunlar Allah'ın sınırlarıdır, bunlara yaklaşmayın. Allah insanlara ayetlerini böylece açıklar ki korunup sakınasınız.

Bakara 2: 186-187

İNFAK

Allah'ın kitabını okuyanlar, namazı kılanlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan (Allah için) gizli ve açık sarfedenler, asla batmayacak bir ticaret umarlar. ((Umarlar ki Allah) onlara ücretlerini tam ödesin ve lütfundan onlara fazlasını da versin. Çünkü O, çok bağışlayan, çok karşılık verendir.

Fatır 35: 29-30

Onların mallarından, kendilerini temizleyeceğin, yücelteceğin bir sadaka al ve onlara dua et, çünkü senin duan, onlara huzur verir. Allah işitendir, bilendir.

Tevbe 9: 103

Sadakalar Allah'tan bir farz olarak ancak fakirlere, düşkünlere, onlar üzerinde çalışan (zekat toplayan) memurlara, kalbleri (İslam'a) ısındırılacak olanlara, kölelik altında bulu-

nanlara, borçlulara, Allah yoluna ve yolcuya mahsustur. Allah bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.

Tevbe 9: 60

Dini yalanlayanı gördün mü? İşte o, öksüzü iter, kakar; yoksulu doyurmaya ön ayak olmaz. Şu namaz kılanların vay haline, ki, onlar namazlarından gaflet ederler. Onlar gösteriş yaparlar. En ufak bir yardımı esirgerler.

Ma'un 107: 1-7

HAC

Yoluna gücü yeten herkesin o Ev'e (gidip) haccetmesi, insanlar üzerinde Allah'ın bir hakkıdır.

Al-i İmran 3: 97

Hac, bilinen aylardadır. Kim o aylarda haccı gerekli kılarsa bilsin ki, hacda kadına yaklaşmak, günaha sapmak, kavga etmek yoktur. Siz ne iyilik ederseniz Allah onu bilir. Yolda yanınıza azık alın, azığın en iyisi ise korunmadır. Ey akıl sahibleri benden korunun.

Bakara 2: 197

Bir zamanlar İbrahim'e Beyt (Kabe)in yerini açıklamış ve (ona şöyle emretmiş)tik: "Bana hiçbirşeyi ortak koşma ve tavaf edenler, ayakta duranlar, rükû ve secde edenler için evimi temizle. İnsanlar içinde haccı ilan et; gerek yaya, gerek uzak yollardan gelen yorgun develer üzerinde sana gelsinler. (Gelsinler)ki kendileri için bir takım faydalara tanık olsunlar ve (Allah'ın) kendilerine rızık olarak verdiği hayvanlar üzerine belli günlerde (onları kurban ederken) Allah'ın adını ansınlar. Onlardan yeyin, sıkıntı içinde bulunan fakire de yedirin. Sonra kirlerini gidersinler, adaklarını yerine getirsinler ve Eski Ev (Kabe'y)i tavaf etsinler."

Hac 22: 26-29

İYİLİĞİ EMREDİP KÖTÜLÜKTEN NEHYETMEK-CİHAD

İçinizden hayra çağıran, iyiliği buyurup kötülükten men eden bir topluluk olsun; işte onlar kurtuluşa erenlerdir.

Al-i İmran 3: 104

Ey inananlar, size, sizi acı azabtan kurtaracak bir ticaret göstereyim mi? Allah'a ve elçisine inanırsınız, mallarınızla ve canlarınızla Allah yolunda savaşırsınız. Eğer bilirseniz sizin için en iyisi budur. (Böyle yapınız ki Allah) sizin günahlarınızı bağışlasın ve sizi altlarından ırmaklar akan cennetlere, Adn cennetlerinde güzel konutlara koysun. İşte büyük başarı budur. Seveceğiniz birşey daha var: Allah'tan bir zafer ve yakın bir fetih... Mü'minleri müjdele. Ey inananlar, Allah'ın yardımcıları olun. Nitekim Meryem oğlu İsa da havarilere: "Allah yolunda benim yardımcılarım kimdir?" demişti. Havariler: "Allah (yolun)un yardımcıları bizleriz" dediler. İsrail oğullarından bir zümre inandı, bir zümre inkâr etti. Biz de inananları düşmanlarına karşı destekledik, onlar üstün geldiler.

Saf 61: 10-14

Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve cihad için bağlanıp beslenen atlar hazırlayın. Bununla Allah'ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve onlardan başka sizin bilmediğiniz, Allah'ın bildiği kimseleri korkutursunuz. Allah yolunda ne harcarsanız tam olarak size ödenir, hiç haksızlığa uğratılmazsınız.

Enfal 8: 60

De ki: "Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, hısım akrabanız, kazandığınız mallar, düşmesinden korktuğunuz ticaret(iniz), hoşlandığınız meskenler, size Allah'tan, elçisinden ve O'nun yolunda cihad etmekten daha sevgili ise, o halde Allah emrini getirinceye kadara gözetleyin. Allah, yoldan çıkmış topluluğu (doğru) yola iletmez.

Tevbe 9: 24

BEŞİNCİ KISIM

AHLAKA AİT KONULAR

14. BÖLÜM

AHLAKİ DEĞERLER

FAZİLET-İYİLİK

Yüzlerinizi doğu ve batı taraflarına çevirmeniz iyilik değildir. Asıl iyilik odur ki, Allah'a, ahiret gününe, meleklere, kitaba ve peygamberlere inandı; sevdiği malını yakınlara, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, dilencilere ve boyunduruk altında bulunanlara verdi; namazı kıldı, zekatı verdi. Andlaşma yaptıkları zaman andlaşmalarını yerine getirenler, sıkıntı, hastalık ve savaş zamanlarında sabredenler, işte doğru olanlar onlardır, korunanlar da onlardır.

Bakara 2: 177

Sevdiğiniz şeylerden (Allah için) harcamadıkça asla iyiliğe eremezsiniz. Ne harcarsanız mutlaka Allah onu bilir.

Ali-İmran 3: 92

TAKVA

Ey insanlar, biz sizi bir erkek ve bir kadından yarattık ve birbirinizi tanımanız için sizi milletlere ve kabilelere ayırdık. Allah yanında en üstün olanınız, en çok korunanızdır. Allah bilendir, haber alandır.

Hucurat 49: 13

Yapısını, Allah'tan korku ve rıza üzerine kuran mı hayırlıdır, yoksa yapısını bir yarın kenarına kurup onunla birlikte cehennem ateşine yuvarlanan mı? Allah zalimler topluluğunu (doğru) yola iletmez.

Yaptıkları bina, kalbleri parçalanıncaya dek yüreklerinde bir kuşku olarak kalacaktır, kalbleri parçalanıncaya dek. Allah bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.

Tevbe 9: 109-110

İYİLİKLE MUAMELE ETMEK

(İnananları) Allah'a çağıran, iyi iş yapan ve "Ben müslümanlardanım" diyenden daha güzel sözlü kim olabilir?

İyilikle kötülük bir olmaz. (Sen kötülüğü) en güzel olan şeyle sav. O zaman (bakarsın ki) seninle arasında düşmanlık bulunan kimse, sanki sıcak bir dost oluvermiştir. Buna ancak sabredenler kavuşturulur. Buna ancak büyük pay sahibi olan kimse kavuşturulur. Eğer şeytandan kötü bir düşünce seni dürtecek olursa hemen Allah'a sığın. Çünkü O, işiten, bilendir.

Fussilet 41: 33-36

FERDİ SORUMLULUK

Eğer onlar seni yalanladılarsa de ki: "Benim yaptığım bana, sizin yaptığınız size. Siz benim yaptığımdan uzaksınız, ben de sizin yaptığınızdan uzağım.

Yunus 10: 41

Kim yola gelirse kendisi için yola gelmiştir, kim de saparsa kendi aleyhine sapar.

Hiçbir günahkâr, başkasının günah yükünü taşımaz. (Herkes kendi günahını çeker.) Biz elçi göndermedikçe azab edecek değiliz.

İsra 17: 15

Allah, bir kişiye ne vermişse ancak onu yükler, (kimseye gücünün üstünde bir teklifte bulunmaz.) Allah, bir güçlükten sonra (er geç) bir kolaylık yaratacaktır.

Talak 65: 7

DOĞRULUK

Ey inananlar!
Allah'tan korkun ve doğrularla beraber olun.

Tevbe 9: 119

... Böylece Allah, doğruları doğrulukları ile mükafatlandırsın.

Ahzab 33: 24

Allah hakkında yalan uydurandan ve kendisine gelen doğruyu yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Cehennemde kafirler için bir yer yok mudur? Doğruyu getirene ve onu doğrulayanlara gelince; işte müttakiler onlardır. Rablerinin katında onlara, diledikleri herşey var. İşte güzel davrananların mükafatı budur. (Böyle olur ki) Allah, onların yaptıklarının en kötülerini onlardan örtsün ve onları yaptıklarının en güzeliyle mükafatlandırsın.

Zümer 39: 32-35

Müminler onlardır ki, Allah'a ve Resûlüne inandılar, sonra şüphe etmediler. Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla savaştılar. İşte doğru olanlar onlardır.

Hucurat 49: 15

Ey inananlar, adaleti tam yerine getirerek Allah için şahitlik edenler olun, kendinizin, ana babanızın ve yakınlarınızın aleyhinde bile olsa, zengin veya fakir de olsalar (adaletten ayrılmayın). Çünkü Allah, ikisine de daha yakındır. Öyle ise keyfinize uyarak doğruluktan sapmayın. Eğer

(şahitlik ederken dilinizi) eğip bükerseniz, ya da doğruyu söylemezseniz, muhakkak ki Allah yaptıklarınızı haber almaktadır.

Nisa 4: 135

SÖZÜN TUTULMASI

Allah' (ın adın)ı yemin (ettiğiniz iş)lerinize, iyilik etmenize, (kötülükten) korunmanıza ve insanların arasını düzeltmenize engel yapmayın. Allah, işiten, bilendir.

Bakara 2: 224

Allah sizi, yeminlerinizdeki lağvden (kasıtsız olarak yaptığınız yeminlerden) ötürü sorumlu tutmaz. Fakat bilerek yaptığınız yeminlerden ötürü sizi sorumlu tutar.

Maide 5: 89

Allah adaleti, ihsanı, akrabaya vermeyi emreder, fahşadan, münkerden ve bağyden meneder. Öğüt almanız için size böyle öğüt verir.

Andlaşma yaptığınız zaman Allah'ın ahdini tam yerine getirin (verdiğiniz sözü tutun), pekiştirdikten sonra yeminleri bozmayın, çünkü Allah'ı üzerinize kefil yaptınız. Allah yaptıklarınızı bilir.

Nahl 16: 90-91

GÜVENİLİRLİK

Allah, size emanetleri ehline vermenizi, insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder.

Nisa 4: 58

Ve eğer seferde olur da yazacak birini bulamazsanız, alınan rehinler (yeter.) Birbirinize güvenirseniz, kendisine güvenilen kimse emaneti ödesin, Rabb'i olan Allah'tan korksun.

Şahitliği gizlemeyin, onu gizleyenin kalbi günahkardır. Allah yaptıklarınızı bilir.

Bakara 2: 283

Ve o (mü'min)ler emanetlerine ve ahidlerine riayet ederler. Onlar namazlarını korurlar. İşte varis olacaklar onlardır.

Mü'minûn 23: 8-10

ADALET

Andolsun biz elçilerimizi açık delillerle gönderdik ve onlarla beraber Kitab'ı ve ölçüyü indirdik ki insanlar adaleti yerine getirsinler...

Hadid 57: 25

... İnsanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder.

Nisa 4: 58

... Söylediğiniz zaman, akrabanız da olsa adalet yapın ve Allah'a verdiğiniz sözü tutun...

En'am 6: 152

SABIR VE DİSİPLİN

O halde sen de, azim (ve irade) sahibi elçilerin sabrettikleri gibi sabret.

Ahkaf 46: 35

Ey inananlar, sabredin, direnin. Savaşa hazırlıklı, uyanık bulunun ve Allah'tan korkun ki başarıya eresiniz.

Al-i İmran 3: 200

Ey inananlar, sabır ve namazla (Allah'tan) yardım isteyin, muhakkak ki Allah, sabredenlerle beraberdir. Allah yo-

lunda öldürülenlere ölüler demeyin; hayır onlar diridirler, ama siz farkında olmazsınız.

Andolsun, sizi korku, açlık, mallarınızdan, canlar(ınız)dan ve ürünler(iniz)den eksiltmek gibi şeylerle deneriz; sabredenleri müjdele. Ki onlara bir bela eriştiği zaman: "Biz Allah içiniz ve biz O'na döneceğiz" derler. İşte Rablerinden bağışlamalar ve rahmet hep onlaradır ve doğru yolu bulanlar da onlardır.

Bakara 2: 153-157

SABRIN UNSURLARI

a) Dayanmak

"Yavrum namazı kıl, iyiliği emret, kötülükten vazgeçir ve başına gelene sabret. Çünkü bunlar yapılması gereken işlerdir."

Lokman 31: 17

Fakat kim sabreder (kendisine yapılan kötülüğü) affederse, şüphesiz, bu çok önemli işlerdendir.

Şura 42: 43

Onların dediklerine sabret ve güzelce onlardan ayrıl.

Müzemmil 73: 10

b) Sebat etmek

Musa kavmine: "Allah'tan yardım isteyin, sabredin" dedi. Yeryüzü Allah'ındır, onu kullarından dilediğine verir.

Araf 7: 128

Sana vahyolunana uy ve Allah hükmünü verinceye kadar sabret. O, hüküm verenlerin en iyisidir.

Yunus 10: 109

"Rabbimiz, üzerimize sabır yağdır, ayaklarımızı sağlam tut ve o kafir millete karşı bize yardım et."

Bakara 2: 250

c) Arzulara hakim olmak

Nefsini, sabah akşam, rızasını isteyerek Rablerine yalvaranlarla beraber tut. (Onlarla beraber bulunmaya candan sabret).

Gözlerin, dünya hayatının süsünü isteyerek onlardan başka yana sapmasın. Kalbini bizi anmaktan alıkoyup nefsinin arzusuna uyan, ve işi hep aşırılık olan kişiye itaat etme.

Kehf 18: 28

SABIR VE MÜKÂFATI

Ve onlar;
Rablerinin yüzünü (rızasını) arzu ederek
(nefsin gücüne giden şeylere) sabrederler.
Namazı kılarlar,
Kendilerine verdiğimiz rızıktan gizli ve açık olarak
(hayır yoluna) harcarlar ve kötülüğü iyilikle savarlar.
İşte bu (dünya) yurdunun (güzel) sonucu onlarındır.

Rad 13: 22

Ancak sabredenlere, mükafatları hesapsız olarak ödenecektir.

Zümer 39: 10

İşte onlar, sabretmelerine karşılık saraylarda ödüllendirilecekler ve orada bir sağlık dileği ve selam ile karşılanacaklardır.

Orada ebedi kalacaklardır. Ne güzel karargâh ve ne güzel makamdır orası.

Furkan 25: 75-76

"Sabretmenize karşılık selam size, (bakın) dünya yurdun(un) sonu ne güzel" (derler)

Ra'd 13: 24

CESARET

Onlar ki, halk kendilerine (düşmanınız olan) insanlar, size karşı ordu toplamışlar, onlardan korkun deyince, (bu söz) onların imanını artırdı. Ve: "Allah bize yeter. O, ne güzel vekildir" dediler.

Al-i İmran 3: 173

Mü'minler (düşman) orduları(nı) gördükleri zaman (korkmadılar): "Bu, Allah'ın ve Resulünün, bize va'dettiği (zafer) dir. Allah ve Resulü doğru söylemiştir." dediler. Ve bu, onların sadece imanlarını ve teslimiyetlerini artırdı.

Ahzab 33: 22

MÜSAMAHA

Dinde zorlama yoktur. Doğruluk, sapıklıktan seçilip belli olmuştur. Kim tağutu inkar edip Allah'a inanırsa, muhakkak ki o, kopmayan, sağlam bir kulpa yapışmıştır. Allah işitendir, bilendir.

Allah, inananların dostudur. Onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. Kafirlerin dostları da tağuttur. (O da) aydınlıktan karanlıklara çıkarır. Onlar ateş halkıdır, orada ebedi kalacaklardır.

Bakara 2: 256-257

Sabah akşam Rablerinin rızasını isteyerek, ona yalvaranları (Kureyş büyüklerinin arzusuna uyarak) kovma. Onların hesabından sana bir sorumluluk, senin hesabından da onlara bir sorumluluk yok ki, onları kovup da zalimlerden olasın.

En'am 6: 52

(Onların) Allah'tan başka yalvardıklarına sövmeyin ki, onlar da bilmeyerek sınırı aşıp Allah'a sövmesinler. Biz, her ümmete yaptıkları işi böyle süslü gösterdik; sonuçta dönüşleri Rablerinedir. O, onlara ne yaptıklarını haber verir.

En'am 6: 108

NEFSİ MÜDAFA

Kendileriyle savaşılan (mü'min)lere (savaşma) izn(i) verildi. Çünkü onlara zulmedilmiştir ve şüphesiz Allah, onlara yardım etmeğe kadirdir. Onlar, sırf 'Rabbimiz Allah'tır' dedikleri için haksız yere yurtlarından çıkarıldılar. Eğer Allah'ın bazı insanları diğer bazılarıyla savması olmasaydı, işlerinde Allah'ın ismi çok anılan manastırlar, kiliseler, havralar ve mescidler yıkılırdı. Allah, kendi dinine yardım edene elbette yardım eder. Şüphesiz Allah, kuvvetlidir galibtir.

Hac 22: 39-40

Bu böyledir. Kim kendisine yapılan cezanın dengiyle ceza verir de, sonra kendisine tekrar saldırılırsa elbette Allah ona yardım eder. Şüphesiz Allah affeden, bağışlayandır.

Hac 22: 60

ORTAYOL

a) İbadette

... Namazında pek bağırma, pek de sesini gizleme, bu ikisinin arasında bir yol tut.

İsra 17: 110

b) Hayır severlikte

Ellerini boynuna bağlanmış yapma, tamamen de açma, sonra kınanır, hasret içinde kalırsın.

İsra 17: 29

c) **Harcamada**

... Ve harcadıkları zaman, ne israf ederler ne de cimrilik ederler; harcamaları, bu ikisinin arasında dengeli olur.

Furkan 25: 67

d) **Konuşma ve hareketlerde**

Yürüyüşünde tutumlu ol (orta yürü, ne çok çabuk ne de çok yavaş gitme, ölçülü hareket et), sesini de kıs. Çünkü seslerin en çirkini eşeklerin sesidir.

Lokman 31: 19

İHSAN

Güzel davrananlara daha güzel karşılık ve fazlası var. Onların yüzlerine ne bir kara bulaşır, ne de horluk. İşte onlar cennet halkıdır; orada ebedi kalacaklardır.

Yunus 10: 26

.... Allah sana nasıl iyilik ettiyse sen de öyle iyilik et...

Kasas 28: 77

CÖMERTLİK

Mallarını gece, gündüz, gizli ve açık Allah yolunda verenlerin mükafatı Rab'leri yanındadır. Onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir.

Bakara 2: 274

AFFETMEK

Sizden servet ve fazilet sahibi kimseler, yakınlığı bulunanlara, yoksullara, Allah yolunda göç edenlere birşey vermemeğe yemin etmesinler, affetsinler, geçsinler. Allah'ın sizi

bağışlamasını sevmez misiniz? Allah bağışlayan, esirgeyendir.

Nur 24: 22

Affı (kolaylık yolunu) tut, iyiliği emret, cahillere aldırış etme.

A'raf 7: 199

YUMUŞAKLIK

Allah'ın rahmeti sebebiyledir ki, sen onlara yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, çevrenden dağılır, giderlerdi. Öyleyse onları(n kusurların)dan geç, onlar için mağfiret dile, (yapacağın) iş(ler) hakkında onlara danış, karar verince de artık Allah'a dayan; çünkü Allah kendine güvenip dayananları sever.

Al-i İmran 3: 159

KÖTÜLÜĞÜ İYİLİKLE GİDERMEK

İyilikle kötülük bir olmaz. (Sen kötülüğü) en güzel olan şeyle sav. O zaman (bakarsın ki) seninle arasında düşmanlık bulunan kimse, sanki sıcak bir dost oluvermiştir.

Fussilet 41: 34

(Sen onların sana yaptığı) kötülüğü en güzel şeyle sav. (Kötülüğe iyilikle karşılık ver). Biz onların (seni ne kötü sıfatlarla) vasıflandıracaklarını biliyoruz.

Mü'minun 23: 96

Kötülüğü iyilikle savarlar. İşte bu (dünya) yurdunun (güzel) sonucu onlarındır: (Onlar) Adn cennetlerine girerler.

Rad 13: 22-23

Rahman'ın kulları ki yeryüzünde mütevazi olarak yürür-

ler, cahiller kendilerine laf atarsa "selam" derler.

Furkan 25: 63

İnsanlara yanağını bükme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Zira Allah, kendini beğenip öğünen kimseyi sevmez.

Lokman 31: 18

VEKAR

Onlar yalan ve boş sözün yanında bulunmazlar, boş lafa rastladıklarında vekar ile geçip giderler.

Furkan 25: 72

(Sadakalar) şu fakirlere mahsustur ki, Allah yolunda kapanıp kalmışlardır. Yeryüzünde gezip dolaşamazlar. Bilmeyen, utangaçlıklarından dolayı onları zengin sanır. Onları simalarından tanırsın. Yüzsüzlük edip insanlardan istemezler. Yaptığınız her hayrı Allah bilir.

Bakara 2: 273

Ey peygamber, eşlerine, kızlarına ve inananların kadınlarına söyle: (Bir ihtiyaç için dışarı çıktıklarında) örtülerini üstlerine salsınlar (vücutlarını örtsünler); onların tanınması ve incitilmemesi için en elverişli olan budur. Allah çok bağışlayan çok esirgeyendir.

Ahzab 33: 59

Böylece onları aldatarak aşağı sarkıttı, (onları önceki mevkilerinden indirdi.) Ağacı (n meyvasını) tadınca çirkin yerleri kendilerine göründü ve cennet yapraklarını üst üste yamayıp üzerlerine örtmeğe başladılar.

Rableri onlara nida etti:

"Ben sizi o ağaçtan men etmedim mi ve şeytan size apaçık düşmandır demedim mi?"

A'raf 7: 22

İnanan erkeklere söyle: "Bakışlarından bazılarını yumsunlar, ırzlarını korusunlar. Bu (hareket) onlar için daha temiz (ve yararlı)dır. Şüphesiz Allah, onların her yaptıklarını haber almaktadır. İnanan kadınlara da söyle: "Bakışlarından bazılarını yumsunlar, ırzlarını korusunlar, süslerini göstermesinler. Ancak (elbise, yüzük gibi örtülmesinde güçlük bulunan ve) kendiliğinden görünenler hariç.

Nur 24: 30-31

Kötülüklerin açığına da, kapalısına da yaklaşmayın ve haksız yere Allah'ın yasakladığı cana kıymayın.

En'am 6: 151

Bir selam ile selamlandığınız zaman siz de ondan daha güzeliyle selam verin yahut verilen selamı aynen iade edin. Şüphesiz Allah, her şeyi hesaplayandır.

Nisa 4: 86

Ey inananlar, kendi evlerinizden başka evlere, izin alıp halkına selam vermeden girmeyin. Herhalde bunun, sizin için daha iyi olduğunu düşünüp anlarsınız. Eğer orada kimseyi bulamazsanız, size izin verilinceye kadar oraya girmeyin. Ve eğer size "geri dönün" denirse dönün. (girmekte ısrar etmeyin) Bu, sizin için daha temiz (bir hareket)dir. Allah yaptıklarınızı bilendir.

Nur 24: 27-28

Ey inananlar, ellerinizin altında bulunan (köleler, hizmetçi)ler ve henüz ergenliğe ermemiş çocuklarınız üç vakitte (odalarınıza girebilmek için) izin istesinler. Sabah namazından önce, öğle vakti elbisenizi çıkar(ıp yat)acağınız zaman ve yatsı namazından sonra. Bunlar sizin üstünüzün açılabileceği üç vakittir. Bunların dışında (hizmetçilerin ve çocukların, izin almadan içeri girmelerinden dolayı) ne size, ne de onlara bir günah yoktur. (Onlar sizin) yanınızda dolaşırlar, birbirini-

zin yanına girip çıkarsınız. Allah ayetleri size böyle açıklar. Allah bilendir, hikmet sahibidir. Çocuklarınız ergenlik çağına erdikleri zaman, kendilerinden öncekilerin izin istedikleri gibi izin istesinler. İşte Allah size ayetlerini böyle açıklıyor. Allah bilendir, hikmet sahibidir.

Nur 24: 58-59

ALLAH'A GÜVENMEK

"Bize yollarımızı göstermişken neden biz Allah'a dayanmayalım? Elbette sizin bize yaptığınız eziyetlere katlanacağız. Tevekkül edenler, Allah'a dayansınlar.

İbrahim 14: 12

Kim Allah'a güvenirse O, ona yeter.

Talak 65: 3

15. BÖLÜM

TOPLUMSAL DAVRANIŞA AİT KISTASLAR

BİRLİK

Ve topluca Allah'ın ipine yapışın, ayrılmayın. Allah'ın size olan nimetini hatırlayın. Hani siz birbirinize düşman idiniz, (Allah) kalblerinizi uzlaştırdı. O'nun nimetiyle kardeşler haline geldiniz. Siz ateşten bir çukurun kenarında bulunuyordunuz. (Allah) sizi ondan kurtardı. Allah size ayetlerini böyle açıklıyor ki, yola gelesiniz.

Al-i İmran 3: 103

KARDEŞLİK

Muhakkak mü'minler kardeştir. Kardeşlerinizin arasını düzeltin. Ve Allah'tan korkun ki size rahmet edilsin.

Hucurat 49: 10

SELAMLAŞMA

Ayetlerimize inananlar, sana geldikleri zaman: "Size selam olsun" de.

Enam 6: 54

Bir selam ile selamlandığınız zaman siz de ondan daha güzeliyle selam verin yahut verilen selamı aynen iade edin.

Nisa 4: 86

KARŞILIKLI YARDIMLAŞMA VE İŞBİRLİĞİ

... İyilik ve takva üzerinde yardımlaşın, günah ve düşmanlık üzerinde yardımlaşmayın, Allah'tan korkun. Çünkü Allah'ın azabı çetindir.

Maide 5: 2

İnanan erkekler ve inanan kadınlar, birbirlerinin velisidirler, iyiliği emrederler, kötülükten menederler, namazı kılar, zekatı verirler. Allah'a ve elçisine itaat ederler. İşte onlara Allah rahmet edecektir. Allah daima üstündür, hüküm ve hikmet sahibidir.

Tevbe 9: 71

"Yavrum namazı kıl, iyiliği emret, kötülükten vazgeçir ve başına gelene sabret. Çünkü bunlar yapılması gereken işlerdendir."

Lokman 31: 17

Biz, İsrailoğullarından şöyle söz almıştık: "Allah'tan başkasına kulluk etmeyeceksiniz, anaya-babaya, yakınlara, yetimlere, yoksullara iyilik edeceksiniz. İnsanlara güzel söz söyleyin!"

Bakara 2: 83

HAYATA SAYGI

Her kim bir mü'mini kasten ödürürse onun cezası, içinde sürekli kalacağı cehennemdir. Allah ona gazabetmiş, lanet etmiş ve onun için büyük bir azab hazırlanmıştır.

Nisa 4: 93

Ey inananlar, bir topluluk başka bir toplulukla alay etmesin. Belki (alay ettikleri kimseler) kendilerinden iyidirler. Kadınlar da başka kadınlarla alay etmesinler. Belki onlar, kendilerinden iyidirler. Birbirinizde kusur aramayın; birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın. İnandıktan sonra fısk adı (ile çağırmak), ne kötü bir şeydir. Kim tevbe etmezse, işte onlar zalimlerdir.

Hucurat 49: 11

Suç işleyenler, inananların üstüne gülerlerdi. Onların yanlarından geçtikleri zaman birbirlerine kaş göz ederek onları küçümserlerdi.

Mütaffifin 83: 29-31

TOPLANTI ADABI

Ey inananlar, size: "meclislerde yer açın" dendiği zaman yer açın ki Allah da size (yerinizde ve rızkınızda) genişlik versin.

Size: "Kalkın" dendiği zaman kalkın ki, Allah sizden inananları ve kendilerine ilim verilenleri derecelerle yükseltsin. Allah yaptıklarınızı haber almaktadır.

Mücadele 58: 11

İÇTİMAİ İŞLERDE PROTOKOL

Mü'minler o kimselerdir ki Allah'a ve elçisine (gönülden) inanmışlardır. İctimai bir iş (görüşmek) üzere O Allah'ın elçisi ile beraber bulundukları zaman ondan izin almadan gitmezler. (Ey Muhammed), senden izin alanlar, işte Allah'a ve Elçisine inananlar onlardır.

Bundan dolayı bazı işleri için senden izin istedikleri zaman onlardan dilediğine izin ver ve onlar için Allah'tan mağfiret dile. Şüphesiz Allah çok bağışlayan ve esirgeyendir.

Nur 24: 62

MÜCADELE ETMENİN KURALLARI

Ayetlerimiz hakkında (münasebetsizliğe) dalanları gördüğün zaman, onlar başka bir söze geçinceye kadar onlardan yüz çevir; Eğer şeytan sana (bunu) unutturursa hatırladıktan sonra (hemen kalk), o zalimler topluluğuyla beraber oturma.

(Günahlardan) korunanlara, o (inanmayan)ların hesabından bir sorumluluk yoktur, ama belki (inanıp) korunurlar diye bir hatırlatmak lazımdır. Bırak o dinlerini oyun, eğlence yerine koyan ve dünya hayatının aldattığı kimseleri de, sen o (Kur'an) ile (şunu) hatırlat ki, bir kişi, yaptığı işin eline teslim edilmeye görsün, (yoksa) Allah'tan başka onun ne bir dostu, ne de bir yardımcısı olmaz. (Amelinin elinden kurtulmak için) her türlü fidyeyi verse de ondan kabul edilmez.

İşte onlar, kazandıklarının eline teslim edilmişlerdir. Onlar için kaynar sudan bir içki ve inkârlarından dolayı da acı bir azab vardır.

En'am 6: 68-70

İçlerinden zulmedenleri hariç Kitap ehliyle ancak en güzel tarzda mücadele edin ve deyin ki: "Bize indirilene de size indirilene de inandık. Tanrımız ve tanrınız birdir, biz de O'na teslim olanlarız.

Ankebut 29: 46

DÜŞMANLIKLARA MÜDAHALE VE UZLAŞTIRMA

Eğer inananlardan iki grup vuruşurlarsa onların arasını düzeltin. Şayet biri ötekine saldırırsa Allah'ın buyruğuna dönünceye kadar saldıran tarafla vuruşun. (Allah'ın buyruğuna) dönerse artık adaletle onların arasını düzeltin ve (her hususta) adil olun. Allah, adalet yapanları sever.

Hucurat 49: 9

DİĞER MÜSLÜMANLAR İÇİN DUA ETMEK

Allah'tan başka tanrı olmadığını bil ve kendi günahın, inanan erkeklerin ve inanan kadınların günahı için (Allah'tan) mağfiret dile. Allah, dönüp dolaşacağınız yeri ve varıp duracağınız yeri bilir.

Muhammed 47: 19

16. BÖLÜM

ÜÇ BÜYÜK (ÖLÜMCÜL) GÜNAH

I) Küfr

De ki: "Ey kafirler, Ben sizin taptığınız şeylere tapmam. Siz de benim taptığıma tapmazsınız. Ben asla sizin taptığınıza tapıcı değilim. Siz de benim taptığıma tapıcılar değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim banadır.

Kafirun 109: 1-6

O, Allah'ın ayetlerini inkar edenler, haksız yere peygamberleri öldürenler, insanlar arasında adaleti emredenleri öldürenler (var ya), onları, acı bir azab ile müjdele. Onların yaptıkları, dünyada da, ahirette de boşa çıkmıştır. Onların hiçbir yardımcıları da yoktur. Baksana Kitabdan kendilerine bir pay verilmiş olanlar, aralarında hüküm versin diye Allah'ın Kitabına çağırıyorlar da sonra onlardan bir topluluk yüz çevirerek dönüyorlar. Bu hareketleri, onların: "Bize, ateş sayılı bir kaç günden başka dokunmayacak" demelerinden ileri gelmektedir. Uydurdukları şeyler, onları dinlerinde yanıltmıştır. Peki, ya kendilerini hiç şüphe olmayan bir gün için topladığımız ve herkesin kazandığı kendisine tastamam verilip hiç kimseye haksızlık edilmediği zaman (durumları) nasıl (olacak)?

Al-i İmran 3: 21-25

RÜZGARIN SAVURDUĞU KÜL

Rablerine karşı nankörlük edenlerin iyi işleri tıpkı fırtınalı bir günde rüzgarın savurduğu küle benzer. Kazandıklarından hiçbir şeyi ele geçiremezler. İşte (haktan) uzak(lara) sapmak budur.

İbrahim 14: 18

Onlardan gelip seni dinleyen vardır. Fakat senin yanından çıktıkları zaman kendilerine bilgi verilmiş olanlara: "Demin ne söyledi?" derler. Onlar Allah'ın kalblerini mühürlediği, keyiflerinin ardına düşmüş kimselerdir.

Muhammed 47: 16

BÖBÜRLENEN ADAM

Sonra baktı, sonra surat astı, kaşlarını çattı, sonra arkasını döndü, böbürlendi: "Bu dedi, rivayet edilip öğretilen bir büyüden başka bir şey değildir." Onu Sekar'a (cehenneme) sokacağım. Sekar'ın ne olduğunu nerden bileceksin? (Geride birşey) komaz, bırakmaz (her şeyi yakıp yok eder) Durmadan derileri kavurur.

Müddessir 74: 21-29

VE MÜNAFIKLAR

Onlar ki, inandıktan sonra inkar ettiler, sonra inkarları arttı, onların tevbeleri kabul edilmeyecektir. Onlar sapıkların tâ kendileridir.

Al-i İmran 3: 90

Münafıklara acı bir azabın kendilerinin olacağını müjdele. Onlar mü'minleri bırakıp kafirleri dost tutuyorlar. Onların yanında şeref mi arıyorlar? Bütün şeref tamamen Allah'a aittir.

Nisa 4: 138-139

O gün münafık erkekler ve münafık kadınlar (cennete gitmekte olan) mü'minlere derler ki:

"Bize bakın da sizin nurunuzdan yararlanalım"

Onlara: "Arkanıza dönün de nur arayın" denilir. (kendileriyle alay eden bu ses, onlara diyor ki: "Arkada kalan dünyaya dönün, nur orada aranır. Nurun kaynağı dünyada yapılan işlerdir. Böyle denir ve mü'minlerle münafıkların) aralarına kapılı bir sur çekilir ki onun içinde rahmet vardır, dış yönünde de azab.

(Münafıklar) onlara seslenirler: "Biz de sizinle beraber değilmiydik?"

(Mü'minler) derler ki: "Evet ama siz kendi canlarınıza kötülük ettiniz, kuruntular sizi aldattı. Allah'ın emri (olan ölüm) gelinceye kadar (böyle hareket ettiniz), o çok aldatıcı (şeytan) sizi Allah(ın affı) ile aldattı. Bugün artık ne sizden ne de inkâr edenlerden fidye alınmaz, varacağınız yer ateştir. Odur sizin layığınız. Ne kötü gidilecek yerdir orası."

Hadid 57: 13-15

... O halde kafirlere arka olma. Ve Allah'ın ayetleri sana indirildikten sonra sakın seni onlardan alıkoymasınlar. Rabbine davet et, ortak koşanlardan olma.

Kasas 28: 86-87

İNKARCI KASABA

Allah şöyle bir kenti misal olarak anlattı:

Güven içinde, huzur içinde idi; her yerden rızkı bol bol kendisine geliyordu. Fakat Allah'ın nimetlerine nankörlük etti, bunun üzerine (halkının) yaptıklarından ötürü Allah ona açlık ve korku elbisesi tattırdı.

Andolsun, onlara, kendilerinden bir elçi geldi, onu yalanladılar. Bunun üzerine onlar zulümlerine devam ederken azab onları yakalayıverdi.

Nahl 16: 112-113

II) Şirk

Allah, kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz, bundan başkasını dilediğine bağışlar. Allah'a ortak koşan da gerçekten büyük bir günah işlemiştir.

Nisa 4: 48

Allah, kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz, bundan başka herşeyi dilediğine bağışlar. Allah'a ortak koşan da uzak bir sapıklığa düşmüştür. O (Allah'a ortak koşa)nlar O'nu bırakıp birtakım dişilerden başkasına çağırmıyorlar ve onlar (hayırsız) asi şeytandan başkasına yalvarmıyorlar.

Nisa 4: 116-117

De ki: "Allah, herşeyin Rabbi iken ben O'ndan başka Rab mi arayayım? Herkesin kazandığı yalnız kendisine aittir. Kendi (günah) yükünü taşıyan hiç kimse, bir başkasının (günah) yükünü taşımaz. Sonra dönüşünüz Rabbinizedir, (O) ayrılığa düştüğünüz gerçeği size haber verecektir."

Sizi yeryüzünün halifeleri yapan, size verdiği şeylerde, sizi denemek için kiminizi kiminizden derecelerle üstün kılan O'dur. Şüphesiz Rabb'in, cezası çabuk olandır ve O, bağışlayan, esirgeyendir.

En'am 6: 164-165

"Çocuk edinmeyen, mülkte ortağı olmayan, acze düşüp de yardımcıya ihtiyacı bulunmayan Allah'a hamdolsun" de ve O'nu gereği gibi tekbir et (O'na yaraşır şekilde saygı göster).

İsra 17: 111

De ki: "Allah'tan başka yalvardıklarınızı gördünüz mü? Bana gösterin, onlar yerden neyi yarattılar? Yoksa gökler(in yaratılışın)da onların bir ortaklığı mı var? Eğer doğru iseniz bundan önce (inmiş olan) bir kitap, yahut bir bilgi kalıntısı

getirin." Allah'ı bırakıp da kıyamet gününe kadar kendisine cevap veremeyecek şeylere yalvarandan daha sapık kim olabilir? Oysa onlar, bunların yalvardıklarından habersizdirler. İnsanlar (Yüce Divana) toplandıkları gün, (taptıkları tanrılar) onlara düşman olurlar ve onların, kendilerine tapmalarını tanımazlar.

Ahkaf 46: 4-6

İyi bil ki, halis din yalnız Allah'ındır.

O'ndan başka veliler edinerek: "Biz bunlara, sırf bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye tapıyoruz" diyenler (e gelince): Şüphesiz ki Allah, onlar arasında, ayrılığa düştükleri şeyde hükmünü verecektir. Allah, yalancı, nankör insanı doğru yola iletmez.

Eğer Allah çocuk edinmek isteseydi, yarattıklarından dilediğini seçerdi. O (bundan münezzehtir) yücedir. O, tek ve kahredici Allah'tır.

Gökleri ve yeri hak ile yarattı. Geceyi gündüzün üzerine doluyor, gündüzü de gecenin üzerine doluyor. Güneşi ve ayı buyruğu altına aldı. Her biri belli bir süreye kadar akıp gitmektedir. İyi bil ki, O aziz ve çok bağışlayandır.

Zümer 39: 3-5

De ki: "Yeryüzünde yürüyen suçluların sonunun nasıl olduğunu görün.

(Ey Muhammed) onlar(ın yüz çevirmesine, yalanlamasın)a üzülme, tuzak kurmalarından da sıkılma.

Neml 27: 69-70

Allah'tan başka veliler edin(ip onlara bağlan)anlar, (kendisine) bir ev edinen örümceğe benzerler. Evlerin en çürüğü örümcek evidir, keşke bilselerdi. Allah onların kendisinden başka ne gibi şeylere yalvardıklarını bilir. O, üstündür, hüküm ve hikmet sahibidir.

Ankebut 29: 41-42

III) Tuğyan

İnsanlardan öyleleri de vardır ki, inanmadıkları halde "Allah'a ve ahiret gününe inandık" derler. Allah'ı ve mü'minleri aldatmaya çalışırlar, halbuki yalnız kendilerini aldatırlar da farkında olmazlar. Onların kalblerinde hastalık vardır. Allah da hastalıklarını artırmıştır. Yalan söylemelerinden ötürü onlara acı bir azab vardır.

Onlara: "Yeryüzünde bozgunculuk yapmayın" dendiği zaman, "Biz sadece düzelticileriz" derler. İyi bilin ki, onlar bozgunculardır; fakat anlamazlar. Onlara: "İnananların inandıkları gibi siz de inanın" dense, "Yani beyinsizlerin inandıkları gibi mi inanalım?" derler. İyi bilin ki, asıl beyinsizler kendileridir; fakat bilmezler. İnanmış olanlara rastladıkları zaman: "inandık" derler. Fakat şeytanlarıyla yalnız kaldıkları zaman: "Biz sizinle beraberiz, biz sadece (onlarla) alay ediyoruz" derler. Allah da kendileriyle alay eder ve onları bırakır; taşkınlıkları içinde bocalayıp dururlar.

İşte onlar o kimselerdir ki, hidayet karşılığında sapıklığı satın aldılar da ticaretleri kâr etmedi, doğru yolu da bulamadılar.

Bakara 2: 8-16

Hiçbir insana yakışmaz ki, Allah ona Kitab, hüküm ve peygamberlik versin de, sonra (o kalksın) insanlara: "Allah'ı bırakıp bana kullar olun" desin; fakat: "Öğrettiğiniz kitap ve okuduğunuz şeyler gereğince Rabb'e halis kullar olun" der. Ve size: "Melekleri ve peygamberleri tanrılar edinin" diye de emretmez. Siz müslüman olduktan sonra size inkârı emreder mi?

Al-i İmran 3: 79-80

De ki: "Ey Kitap ehli, bizim ve sizin aranızda eşit olan bir kelimeye gelin: "Yalnız Allah'a tapalım, O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım; birbirimize Allah'tan başka Rabler edinmeye-

lim." Eğer yüz çevirirlerse, "şahit olun biz müslümanlarız" deyin.

Al-i İmran 3: 64

Onlardan her kim: "Ben O'ndan başka bir tanrıyım" derse onu cehennemle cezalandırırız. Biz zalimleri böyle cezalandırırız.

Enbiya 21: 29

Allah'a yalan uyduran, ya da O'nun ayetlerini yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Zalimler de kurtuluş yüzü görmezler. Hepsini topladığımız, sonra ortak koşanlara: "Hani sandığınız ortaklarınız nerede?" dediğimiz gün; sonra onların: "Rabbimiz Allah'a andolsun ki biz ortak koşanlar değildik" demelerinden başka çareleri kalmadığı (gün) bak ki, nasıl kendilerine karşı yalan söylediler ve uydurdukları şeyler kendilerinden sapıp gitti.

En'am 6: 21-24

... Ama biz, bizimle buluşmayı ummayanları bırakırız, böyle azgınlıkları içinde bocalar dururlar.

Yunus 10: 11

17. BÖLÜM

SUÇ VE AHLAKİ BOZULMALAR

YALAN VE MÜNAFIKLIK (İKİ YÜZLÜLÜK)

... Artık yalan sözden kaçının.

Hac 22: 30

... Eğer yalan söyleyenlerden ise Allah'ın lanetinin üzerine olmasını diler.

Nur 24: 7

Münafıklar (iki yüzlüler) sana geldikleri zaman: "Şahitlik ederiz ki sen muhakkak Allah'ın elçisisin" derler. Senin muhakkak kendisinin elçisi olduğunu Allah bilir ve Allah münafıkların yalancı olduklarına şahitlik eder.

Münafikûn 63: 1

İnanmış olanlara rastladıkları zaman: "İnandık" derler. Fakat şeytanlarıyla yalnız kaldıkları zaman "Biz sizinle beraberiz, biz sadece (onlarla) alay ediyoruz" derler.

Bakara 2: 14

Kendilerine verdikleri sözden döndüklerinden ve yalan söylediklerinden dolayı Allah, kendisiyle karşılaşacakları güne kadar onların kalblerine iki yüzlülük sokmuştur.

Tevbe 9: 77

BÖBÜRLENMEK

Allah, kurumlu, böbürlenen insanları sevmez.

Nisa 4: 36

Yeryüzünde kabara kabara yürüme. Çünkü sen yeri yırtamazsın, boyca da dağlara erişemezsin.

İsra 17: 37

Kibirlenenler için cehennemde bir yer yok mudur?

Zümer 39: 60

O ettiklerine sevinen, yapmadıkları şeylerle övülmeyi sevenlerin, azabdan kurtulacaklarını sanma. Onlar için acı bir azab vardır.

Al-i İmran 3: 188

Mallarını Allah yolunda verip de sonra verdiklerinin ardından başa kakmayan ve eziyet etmeyenlerin, Rab'leri katında mükâfatları vardır.

Onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir. Güzel bir söz (söylemek) ve affetmek, peşinden eziyet gelen sadakadan iyidir.

Allah, zengindir, halimdir.

Bakara 2: 262-263

KISKANÇLIK

Kitab sahiplerinden çoğu, gerçek kendilerine besbelli olduktan sonra, sırf içlerindeki kıskançlıktan ötürü sizi imanınızdan sonra küfre döndürmek isterler.

Bakara 2: 109

Yoksa Allah'ın, lütfundan insanlara verdiği (vahiyler) yüzünden onları kıskanıyorlar mı?

Nisa 4: 54

De ki: "Ve haset ettiği zaman hasetçinin şerrinden (karanlığı yarıp sabahı ortaya çıkaran Rabb'e sığınırım)"

Felak 113: 5

Allah'ın kereminden kendilerine verdiğine cimrilik edenler, onu kendileri için hayırlı sanmasınlar. Hayır, o, kendileri için şerlidir. Cimrilik ettikleri şeyler, kıyamet günü boyunlarına dolandırılacaktır.

Göklerin ve yerin mirası Allah'ındır. Allah yaptıklarınızı haber alandır.

Al-i İmran 3: 180

(İnsanları) diliyle çekiştiren, kaş ve gözüyle işaretler yapıp alay eden her fesat kişinin vay haline! O ki mal yığdı, onu saydı durdu.

Malının, kendisini ebedi yaşatacağını sanır.

Hayır, andolsun ki o, Hutame'ye atılacaktır. Hutame'nin ne olduğunu sen nereden bileceksin?

Hümeze 104: 1-5

Allah, kurumlu, böbürlenen insanları sevmez. Bunlar öyle insanlardır ki, cimrilik ederler ve insanlara da cimriliği emrederler.

Nisa 4: 36-37

Akrabaya, yoksula ve yolcuya hakkını ver, fakat saçıp savurma. Çünkü (gereksiz yere mallarını) saçıp savuranlar, şeytanların kardeşleri olmuşlardır. Şeytan ise Rabb'ine karşı çok nankördür.

İsra 17: 26-27

Her bir meyva verdiği zaman meyvasından yeyin, hasat günü (sadakasını) verin; fakat israf etmeyin; çünkü O, israf edenleri sevmez.

En'am 6: 141

İSTİSMAR (HIYANET)

Bir topluluk diğer bir topluluktan (sayıca ve malca) daha çok olduğu için, yeminlerinizi aranızda bozucu bir vasıta yaparak, ipliğini kuvvetli büktükten sonra çözen kadın gibi olmayın (yani kuvvetli taraf, yeminini bir hile vasıtası yaparak zayıf tarafa zulmetmesin. Kuvvetliye verdiğiniz sözde durup da zayıfa karşı ettiğiniz yeminden caymayınız.) Çünkü Allah, sizi bununla deniyor. (Sayıca ve malca fazla olduğunuz zaman doğru hareket edip etmediğinizi sınıyor.) Hakkında ayrılığa düştüğünüz şeyleri kıyamet günü size açıklayacaktır.

Allah dileseydi, hepinizi, bir tek ümmet yapardı, fakat (O), dilediğini saptırır, dilediğini doğru yola iletir. Ve siz mutlaka yaptığınız şeylerden sorulacaksınız.

Nahl 16: 92-93

Ey inananlar, bile bile emanetlerinize hıyanet etmek suretiyle Allah'a ve elçisine hıyanet etmeyin.

Enfal 8: 27

... Kim emanete hıyanet eder aşırırsa kıyamet günü aşırdığını boynuna yüklenip getirir. Sonra herkese kazandığı tastamam verilir, hiç haksızlığa uğratılmazlar.

Al-i İmran 3: 161

ENTRİKA

Gizli konuşma(lar fisfoslar) şeytan(ın yapacağı işler) dendir. (Şeytan insanları bu yola iter ki) inananlar üzülsün. Oysa o (gizli konuşma veya şeytan), Allah'ın izni olmadıkça mü'minlere hiçbir zarar veremez. Mü'minler (boş yere üzülmesinler) ve Allah'a dayansınlar.

Mücadele 58: 10

Göklerde ve yerde olanları, Allah'ın bildiğini görmüyor

musun? Üç kişi gizli konuşsa mutlaka dördüncüleri O'dur. Beş kişi gizli konuşsa mutlaka altıncıları O'dur. Bundan az, bundan çok da olsalar, nerede bulunsalar mutlaka O, onlarla beraberdir.

Sonra kıyamet günü, onlara yaptıklarını haber verir. Çünkü Allah, herşeyi bilendir.

Mücadele 58: 7

DEDİKODU VE YALAN HABER

Ey inananlar, size fasık bir adam bir haber getirirse onun doğruluğunu araştırın. Yoksa bilmeyerek bir topluluğa karşı kötülük edersiniz de sonra yaptığınıza pişman olursunuz.

Hucurat 49: 6

Ey inananlar, zandan çok sakının. Zira zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin gizli şeylerini araştırmayın; biriniz diğerinizi arkasından çekiştirmesin. Biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemeği sever mi? İşte bundan iğrendiniz. O halde Allah'tan korkun.

Şüphesiz Allah, tevbeyi çok kabul eden, esirgeyendir.

Hucurat 49: 12

Şunların hiçbirine itaat etme.... (Herkesi) kınayan, söz götürüp getiren...

Kalem 68: 11

İşte sizler, Allah yolunda harcamaya çağrılıyorsunuz; ama içinizden kimisi cimrilik ediyor. Kim cimrilik ederse o ancak kendisine cimrilik eder. Allah zengindir, sizler fakirsiniz.

Eğer yüz çevirecek olursanız, yerinize başka bir toplum getirir de onlar sizin gibi olmazlar.

Muhammed 47: 38

İÇKİ VE KUMAR

Sana şaraptan ve kumardan soruyorlar. De ki: " O ikisinde büyük günah vardır. İnsanlara bazı faydaları varsa da günahları yararlarından büyüktür."

Bakara 2: 219

Ey inananlar, şarap, kumar, dikili taşlar (putlar, üzerine yazılar yazılmış) şans okları (çekmek ve bunlara göre hareket), şeytan işi birer pisliktir. Bunlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz. Şeytan, şarap ve kumar (yolu) ile aranıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak istiyor. Artık (bunlardan) vazgeçtiniz değil mi?

Maide 5: 90-91

Yanlışlık dışında, bir mü'min bir mü'mini öldüremez. Yanlışlıkla bir mü'mini öldüren kimsenin, mü'min bir köle azadetmesi ve ölenin ailesine de bir diyet vermesi gerekir. Eğer (ölenin ailesi), bağışlar (diyetten vazgeçer)lerse başka. (Öldürülen) mü'min, düşmanınız olan bir topluluktan ise mü'min bir köle azadetmek gerekir. Ve eğer sizinle kendileri arasında andlaşma bulunan bir topluluktan ise ailesine verilecek bir diyet ve mü'min bir köle azadetmek lazımdır. Bunları bulamayan kimsenin, Allah tarafından tevbesinin kabulü için iki ay ardı ardına oruç tutması gerekir. Allah, bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. Her kim bir mü'mini kasden öldürürse onun cezası içinde sürekli kalacağı cehennemdir. Allah ona gazabetmiş, lanet etmiş ve onun için büyük bir azab hazırlamıştır. Ey inananlar, Allah yolunda savaşa çıktığınız zaman iyi anlayın, dinleyin. Size selam verene, dünya hayatının geçici menfaatini gözeterek: "Sen mü'min değilsin" demeyin. Çünkü Allah'ın yanında çok ganimetler vardır. Önceden siz de öyle idiniz, Allah size lütfetti (imana geldiniz). O halde iyice anlayın (dinleyin, peşin hüküm vermeyin). Çünkü Allah yaptıklarınızı haber almaktadır.

Nisa 4: 92-94

18. BÖLÜM

AİLE VE TOPLUM

EVLİLİK

And olsun ki, senden önce nice peygamberler gönderdik, onlara eşler ve çocuklar verdik.

Rad 13: 38

İçinizdeki bekarları, kölelerinizden ve cariyelerinizden iyi olanları evlendirin. Eğer yoksul iseler, Allah onları lütfu ile zenginleştirir. Allah, lütfu bol olandır, bilendir. Evlenemeyenler, Allah kendilerini lütfu ile zenginleştirene kadar iffetli davransınlar.

Nur 24: 32-33

a) İnsan ırkının devamı

Ey insanlar! Sizi tek bir nefisten yaratan, ondan eşini var eden ve ikisinden de pek çok erkek ve kadın meydana getiren Rabbinize hürmetsizlikten sakının.

Nisa 4: 1

Kadınlar sizin tarlalarınızdır, tarlanıza istediğiniz gibi varın. İstiklal için hazırlıklı olun, Allah'tan sakının.

Bakara 2: 223

b) İffetin ve ahlakî mükemmelliğin korunması

İnanan hür ve iffetli kadınlar ve sizden önce kitab verilenlerin hür ve iffetli kadınları zina etmeksizin, gizli dost tutmaksızın ve mehirlerini verdiğiniz takdirde size helaldir.

Maide 5: 5

... Onlarla zinadan kaçınmaları, iffetli olmaları ve gizli dost tutmamış olmaları halinde, velilerinin izniyle evlenin ve örfe uygun bir şekilde mehirlerini verin.

Nisa 4: 25

"... Onlar sizin örtünüz, siz de onların örtülerisiniz."

Bakara 2: 187

c) Ruhsal barışın, sevginin ve şefkatin sağlanması

İçinizden, kendileriyle huzura kavuşacağınız eşler yaratıp; aranızda muhabbet ve rahmet var etmesi O'nun varlığının belgelerindendir.

Rum 30: 21

Sizi bir nefisten yaratan ve gönlünün huzura kavuşacağı eşini de ondan var eden Allah'tır.

A'raf 7: 189

EVLİLİK SÖZLEŞMESİNDE İNANCIN ÖNEMİ

Allah'a eş koşan kadınlarla onlar imana gelinceye kadar evlenmeyin. İnanan bir cariye, hoşunuza gitse de putperest bir kadından iyidir.

İnanmalarına kadar; puta tapan erkeklerle mü'min kadınları evlendirmeyin.

İnanan bir köle, hoşunuza gitmiş olsa da puta tapan bir erkekten daha iyidir. İşte onlar ateşe çağırırlar. Allah ise iz-

niyle cennete ve mağfirete çağırır ve insanlara ibret alsınlar diye ayetlerini açıklar.

Bakara 2: 221

Kötü kadınlar kötü erkeklere, kötü erkekler kötü kadınlara; iyi kadınlar iyi erkeklere, iyi erkekler iyi kadınlara yakışırlar. Bunlar onların söylediklerinden uzaktırlar. İşte bunlara mağfiret ve cömertçe verilmiş rızık vardır.

Nur 24: 26

Zina eden erkek, ancak zina eden veya putperest bir kadınla evlenebilir. Zina eden kadınlar da ancak, zina eden veya putperest olan bir erkekle evlenebilir. Bu, müminlere yasak edilmiştir.

Nur 24: 3

EVLENMEYE ENGEL OLAN YAKIN AKRABALIK DERECELERİ

Babalarınızın evlendikleri kadınlarla evlenmeyin, geçmişte olanlar artık geçmiştir. Çünkü bu bir fuhuş ve iğrenç bir şeydi, ne kötü yoldu!

Sizlere analarınız, kızlarınız, kızkardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, kardeşlerinizin kızları, sizi emziren süt anneleriniz, süt kardeşleriniz, karılarınızın anneleri, kendileriyle gerdeğe girdiğiniz kadınlarınızın yanında kalan üvey kızlarınız -ki onlarla gerdeğe girmemişseniz size bir engel yoktur- öz oğullarınızın eşleri ve iki kız kardeşi bir arada olmak suretiyle evlenmek, -geçmişte olanlar artık geçmiştir- size haram kılındı. Maliki bulunduğunuz cariyeler müstesna, bunlar Allah'ın üzerinize farz kıldığı hükümlerdir.

Bunlardan başkasını, zinadan kaçınıp, iffetli olarak mallarınızla istemeniz size helal kılındı. Onlardan faydalandığınıza mukabil, kararlaştırılmış olan mehirlerini verin, kararlaştırılandan başka, karşılıklı hoşnud olduğunuz hususda size bir

sorumluluk yoktur. Allah bilendir, hakimdir. Sizden hür mü'min kadınlarla evlenmeye güç yetiremeyen kimse ellerinizdeki mü'min cariyelerinizden alsın. Allah sizin imanınızı çok iyi bilir. Birbirinizdensiniz, aynı soydansınız. Onlarla zinadan kaçınmaları, iffetli olmaları ve gizli dost tutmamış olmaları halinde, velilerinin izniyle evlenin ve örfe uygun bir şekilde mehirlerini verin.

Evlendiklerinde zina edecek olurlarsa, onlara hür kadınlara edilen azabın yarısı edilir. Cariye ile evlenmedeki bu izin içinizden, günaha girme korkusu olanlaradır.

Sabretmeniz sizin için daha hayırlıdır. Allah bağışlar ve merhamet eder.

Nisa 4: 22-25

ÇOK EVLENME

.... hoşunuza giden kadınlarla iki, üç veya dörde kadar evlenebilirsiniz; şayet aralarında adaletsizlik yapmaktan korkarsanız bir tane almalısınız veya sahip olduğunuz ile yetinmelisiniz. Doğru yoldan sapmamanız için uygunu budur.

Nisa 4: 3

Adil hareket etmeye ne kadar uğraşsanız, kadınlar arasında eşitlik yapamayacaksınız, bari bir tarafa kalben tamamen meyletmeyin ki diğerini askıdaymış gibi bırakmış olmayasınız, işleri düzeltir ve haksızlıktan sakınırsanız, biliniz ki Allah şüphesiz bağışlar ve merhamet eder.

Nisa 4: 129

KARI-KOCANIN KARŞILIKLI KONUMLARI

Kadınların hakları, örfe uygun bir şekilde vazifelerine denktir. Erkeklerin onlardan bir üstün derecesi vardır. Allah güçlüdür, hakimdir.

Bakara 2: 228

Allah'ın kimini kimine üstün kılmasından ötürü ve erkeklerin mallarından sarf etmelerinden dolayı erkekler kadınlar üzerine hakimdir.

Nisa 4: 34

BİR KOCANIN KARISINA VAZİFELERİ

a) Mihr

Onlardan faydalandığınıza mukabil, kararlaştırılmış olan mehirlerini verin, kararlaştırılandan başka, karşılıklı hoşnud olduğunuz hususta size bir sorumluluk yoktur.

Nisa 4: 24

Kadınlara mehirlerini cömertçe verin, eğer ondan gönül hoşluğu ile size bir şey bağışlarlarsa onu afiyetle yeyin.

Nisa 4: 4

b) Nafaka

Kadınlara el sürmeden ve mehirlerini biçmeden onları boşarsanız size sorumluluk yoktur. Onları; zengine kendi çapına, fakire kendi çapına uygun bir şekilde faydalandırın. Bu, iyi davrananların şanına yakışır bir borçtur.

Bakara 2: 236

... Rızkı ancak kendisine yetecek kadar verilmiş olan kimse, Allah'ın kendisine verdiğinden versin; Allah kimseye verdiği rızkı aşan bir yük yüklemez, Allah güçlükten sonra kolaylık verir.

Talak 65: 7

c) Eşler arası iyi muamele

... Onlarla güzellikle geçinin. Eğer onlardan hoşlanmı-

yorsanız, sabredin, hoşlanmadığınız bir şeyi Allah çok hayırlı kılmış olabilir.

Nisa 4: 19

Ey inananlar! Eşleriniz ve çocuklarınızdan size düşmanlık edenler olur, onlardan sakının; ama, siz affeder, suçlarını örter ve bağışlarsanız bilin ki Allah da bağışlar ve acır.

Tegabün 64: 14

Kadınları boşadığınızda, müddetleri sona ererken, onları güzellikle tutun, ya da güzellikle bırakın, haklarına tecavüz etmek için onları zararlı olacak şekilde tutmayın, böyle yapan şüphesiz kendisine yazık etmiş olur.

Allah'ın ayetlerini de alaya almayın.

Bakara 2: 231

KADININ VAZİFELERİ

İyi kadınlar, gönülden boyun eğenler ve Allah'ın korunmasını emrettiğini, kocasının bulunmadığı zaman da koruyanlardır.

Nisa 4: 34

Eğer kadın, kocasının serkeşliğinden veya aldırışsızlığından endişe ederse, aralarında anlaşmaya çalışmalarında kendilerine bir engel yoktur. Anlaşmak daha hayırlıdır.

Nefisler kıskançlığa meyyaldir.

Eğer iyi davranır ve haksızlıktan sakınırsanız bilin ki Allah işlediklerinizden şüphesiz haberdardır.

Nisa 4: 128

Serkeşlik etmelerinden endişelendiğiniz kadınlara öğüt verin, yataklarında onları yalnız bırakın, nihayet dövün. Size itaat ediyorlarsa aleyhlerine yol aramayın.

Nisa 4: 34

KARI-KOCANIN UZLAŞTIRILMASI

Karı-kocanın arasının açılmasından endişelenirseniz, erkeğin ailesinden bir hakem gönderin; bunlar düzeltmek isterlerse, Allah onların arasını buldurur. Allah herşeyi bilen ve haberdar olandır.

Nisa 4: 35

BOŞANMA İLE İLGİLİ DÜZENLEMELER

Kadınlara el sürmeden ve mehirlerini biçmeden onları bağışlarsanız size sorumluluk yoktur.

Bakara 2: 236

Ey Peygamber! Kadınları boşayacağınızda onları iddetlerini gözeterek boşayın ve iddeti sayın; Rabbiniz olan Allah'tan sakının; onları -apaçık hayasızlık yapmaları bir yana- evlerinden çıkarmayın, onlar da çıkmasınlar.

Bunlar Allah'ın sınırlarıdır.

Allah'ın sınırlarını kim aşarsa şüphesiz, kendine yazık etmiş olur. Bilmezsin olur ki, Allah bunun ardından (gönlünüzde sevgi gibi) bir hal meydana getirir. Kadınların iddet süreleri biteceğinde, onları ya uygun şekilde alıkoyun ya da uygun bir şekilde onlardan ayrılın.

Talak 65: 1-2

Boşanma iki defadır. Ya iyilikle tutma, ya da iyilik yaparak bırakmadır. İkisi Allah'ın yasaklarını koruyamamaktan korkmadıkça kadınlara verdiklerinizden birşey almanız size helâl değildir... Eğer Allah'ın yasalarını ikisi koruyamayacaklar diye korkarsanız, o zaman kadının fidye vermesinde ikisine de günah yoktur.

Bunlar Allah'ın yasalarıdır. Onları bozmayın. Allah'ın yasalarını bozanlar ancak zalimlerdir.

Bakara 2: 229

Kadınları boşadığınız zaman, bekleme sürelerini bitirdiler mi, ya onları iyilikle tutun, ya da onları iyilikle bırakın;

Bakara 2: 231

Kadınları boşadığınız zaman bekleme sürelerini bitirdiler mi, kendi aralarında güzelce anlaştıkları takdirde, (eski) kocalarıyla evlenmelerine engel olmayın. Bu, içinizden Allah'a ve ahiret gününe inanan kimseye verilen öğüttür.

Bu, sizin için daha iyi ve daha temizdir. Allah bilir, siz bilmezsiniz.

Bakara 2: 232

İFFETLİ OLMA VE KURALLARI

Peygamberin eşlerinden birşey isteyeceğiniz zaman onu perde arkasından isteyiniz. Bu sayede sizin gönülleriniz de, onların gönülleri de daha temiz kalır.

Ahzab 33: 53

Ey Peygamberin Hanımları!

Sizler herhangi bir kadın gibi değilsiniz. Allah'tan sakınıyorsanız edalı konuşmayın, yoksa kalbi bozuk olan kimse kötü şeyler ümid eder; daima ciddi ve ağırbaşlı söz söyleyin.

Ahzab 33: 32

Evlerinizde oturun; eski cahiliyyede olduğu gibi açılıp saçılmayın; namazı kılın, zekatı verin, Allah'a ve Peygambere itaat edin!

Ahzab 33: 33

Ey Peygamber! Eşlerine, kızlarına ve mü'minlerin kadınlarına, dışarı çıkarken üstlerine örtü almalarını söyle; bu onların hür ve namuslu bilinmelerini ve bundan dolayı incinmemelerini sağlar.

Ahzab 33: 59

Ey Muhammed!

Mü'min erkeklere söyle: Gözlerini bakılması yasak olandan çevirsinler, mahrem yerlerini korusunlar. Bu, onların arınmasını daha iyi sağlar. Allah yaptıklarından şüphesiz haberdardır.

Mü'min kadınlara da söyle: Gözlerini bakılması yasak olandan çevirsinler. İffetlerini korusunlar, süslerini, kendiliğinden görünen kısmı müstesna, açmasınlar. Baş örtülerini yakalarının üstüne salsınlar. Süslerini kocaları veya babaları veya kayınpederleri veya oğulları veya kocalarının oğulları veya kardeşleri veya erkek kardeşlerinin oğulları veya kızkardeşlerinin oğulları veya müslüman kadınları veya cariyeleri veya erkekliği kalmamış hizmetçiler, ya da kadınların mahrem yerlerini henüz anlamayan çocuklardan başkasına göstermesinler. Gizledikleri süslerin bilinmesi için ayaklarını yere vurmasınlar. Ey inananlar! Saadete ermeniz için hepiniz tevbe ederek Allah'ın hükmüne dönün.

Nur 24: 30-31

Evlenme ümidi kalmayan, ihtiyarlayıp oturmuş kadınlara, süslerini açığa vurmamak şartıyla, dış esvaplarını çıkarmaktan ötürü sorumluluk yoktur, ama sakınmaları kendileri için daha iyi olur. Allah işitir ve bilir.

Nur 24: 60

Zina eden kadın ve erkeğin herbirine yüzer değnek vurun. Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız, Allah'ın dini konusunda o ikisine acımayın.

Nur 24: 2

ANNE-BABAYA MUAMELE

a) Onlara saygı ve itaat:

Biz insana, ana ve babasına karşı iyi davranmasını tavsiye etmişizdir. Annesi onu, güçsüzlükten, güçsüzlüğe uğraya-

rak karnında taşımıştı. Çocuğun sütten kesilmesi iki yıl içinde olur. Bana ve ana-babana şükret diye tavsiyede bulunmuşuzdur. Dönüş Bana'dır.

Lokman 31: 14

Biz insana, anne ve babasına karşı iyi davranmasını tavsiye etmişizdir, zira annesi onu karnında, zorluğa uğrayarak taşımış; onu güçlükle doğurmuştur. Taşınması ve sütten kesilmesi otuz ay sürer. Sonunda ergenlik çağına erince ve kırk yaşına varınca: "Rabbim! Bana ve anneme babama verdiğin nimete şükretmemi ve benim hoşnut olacağın yararlı bir iş yapmamı sağla; bana verdiğin gibi soyuma da salâh ver; doğrusu sana yöneldim, ben kendini sana verenlerdenim" demesi gerekir. İşte, işlediklerini en güzel şekilde kabul ettiğimiz ve kötülüklerini geçtiğimiz bu kimseler, cennetlikler içindedirler. Bu, verilen doğru bir sözdür.

Ahkâf 46: 15-16

Rabbin, yalnız kendisine tapmanızı ve ana babaya iyilik etmeyi buyurmuştur. Eğer ikisinden biri veya her ikisi, senin yanında ihtiyarlayacak olursa, onlara karşı "öf" bile demeyesin, onları azarlamayasın. İkisine de hep tatlı söz söyleyesin. Onlara acıyarak alçak gönüllülük kanatlarını ger ve: "Rabbim, küçükken beni yetiştirdikleri gibi sen de onlara merhamet et!"

İsra 17: 23-25

Ey Muhammed! Sana ne sarfedeceklerini sorarlar De ki: "Sarfedeceğiniz mal, ana-baba, yakınlar, yetimler, düşkünler, yolcular içindir. Yaptığınız her iyiliği Allah şüphesiz bilir.

Bakara 2: 215

b) Ana-babaya itaatin sınırları:

Biz, insana ana ve babasına karşı iyi davranmasını tavsi-

ye etmişizdir. Eğer ana-baba, seni bir şeyi körü körüne bana ortak koşman için zorlarlarsa, o zaman onlara itaat etme!

Ankebut 29: 8

Ana-baba seni körü körüne bana ortak koşman için zorlarlarsa, onlara itaat etme; dünya işlerinde onlarla güzel geçin.

Lokman 31: 15

ÇOCUK HAKLARI

a) Sevgi ve İyilik

Rabbim! Beni ve çocuklarımı namaz kılanlardan eyle. Rabbimiz! Duamızı kabul buyur. Rabbimiz! Hesap görülecek günde beni, anamı, babamı ve inananları bağışla.

İbrahim 14: 40-41

Onlar, "Rabbimiz! Bize eşlerimizden ve çocuklarımızdan gözümüzün aydınlığı olacak insanlar ihsan et ve bizi, Allah'a karşı gelmekten sakınanlara önder yap" derler.

Furkan 25: 74

Orada Zekeriya Rabbi'ne dua etti: "Ya Rabbi! Bana kendi katından temiz bir soy bahşet, doğrusu sen duayı işitirsin."

Al-i İmran 3: 38

b) Kötülüklerden muhafaza

Ey inananlar! Kendinizi ve çoluk çocuğunuzu cehennem ateşinden koruyun; onun yakıtı, insanlar ve taşlardır, görevlileri, Allah'ın kendilerine verdiği emirlere baş kaldırmayan, kendilerine buyurulanları yerine getiren pek haşin meleklerdir.

Tahrim 66: 6

c) Kürtajın ve Doğum kontrolünün onaylanmayışı

Çocuklarınızı yoksulluk korkusuyla öldürmeyin.
Biz onlara da, sizlere de rızık veririz.
Onları öldürmek, şüphesiz büyük bir günahtır.

İsra 17: 31

De ki:
"Gelin, Rabb'inizin size haram kıldığını okuyayım:
O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın,
Ana babaya iyilik edin,
Fakirlik korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin;
Sizi de onları da biz besliyoruz.
Kötülüklerin açığına da, kapalısına da yaklaşmayın
Ve haksız yere Allah'ın yasakladığı cana kıymayın!
Düşünesiniz diye Allah size bunları tavsiye etti."

En'am 6: 151

... Yoksulluk korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin -sizin ve onların rızkını veren Biziz- Beyinsizlikleri yüzünden körü körüne çocuklarını öldürenler ve Allah'ın kendilerine verdiği nimetleri -Allah'a iftira ederek- haram sayanlar mahvolmuşlardır.
Onlar sapıtmışlar, zaten doğru yolda da değillerdi.

En'am 6: 140

BİR İMTİHAN OLARAK ÇOCUKLAR

Mallarınız ve çocuklarınızın, aslında bir sınama olduğunu ve büyük ecrin Allah katında olduğunu bilin.

Enfal 8: 28

Doğrusu mallarınız ve çocuklarınız bir imtihandır. Büyük ecir ise Allah katındadır.

Tegabün 64: 15

MUHTAÇLARIN VE AKRABALARIN HAKLARI

Allah şüphesiz adaleti, iyilik yapmayı, yakınlara bakmayı emreder, hayasızlığı, fenalığı ve haddi aşmayı men eder.

Nahl 16: 90

Yakınına, düşküne, yolcuya hakkını ver!

İsra 17: 26

... O'nun sevgisiyle, yakınlarına, yetimlere, düşkünlere, yolculara, yoksullara ve köleler uğrunda mal veren, namaz kılan, zekat veren ve ahitleştiklerinde...

Bakara 2: 177

Taksimde, yakınlar, yetimler ve düşkünler bulunursa, ondan onlara da verin, güzel sözler söyleyin.

Nisa 4: 8

İçinizde lütuf ve servet sahibi olanlar, yakınlarına düşkünlere ve Allah yolunda hicret edenlere vermemek için yemin etmesinler, affetsinler, geçsinler.
Allah'ın sizi bağışlamasından hoşlanmaz mısınız?
Allah bağışlayandır, merhametli olandır.

Nur 24: 22

Allah'a kulluk edin, O'na birşeyi ortak koşmayın.
Ana babaya, yakınlara, yetimlere, düşkünlere, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya, elinizin altında bulunan kimselere iyilik edin.

Nisa 4: 36

FAKİRLERE KARŞI SORUMLULUK

İlgililere şöyle buyurulur: "O'nu alın, bağlayın. Sonra Cehennem'e yaslayın. Sonra onu boyu yetmiş arşın olan zincire

vurun. Çünkü o, yüce Allah'a inanmazdı. Yoksulun yiyeceği ile ilgilenmezdi.

El-Hakka 69: 30-37

Ey Muhammed! Dini yalan sayanı gördün mü? Öksüzü kakıştıran, yoksulu doyurmağa yanaşmayan kimse işte odur.

Maun 107: 1-3

Öyleyse, sakın öksüze kötü muamele etme!

Duha 93: 9

Arkalarında cılız çocuklar bıraktıkları takdirde, bundan endişe edecek olanlar, haksızlık yapmaktan korksunlar ve Allah'tan sakınsınlar.

Nisa 4: 9

Yetim malına, erginlik çağına erişinceye kadar en iyi şeklin dışında yaklaşmayın.

En'am 6: 152

Yetimlerin mallarını haksız yere yiyenler, karınlarına ancak ateş tıkınmış olurlar, zaten onlar çılgın ateşe atılacaklardır.

Nisa 4: 10

Yetimlere mallarını verin, temizi murdara değiştirmeyin, onların malları ile kendi mallarınızı karıştırarak yemeyin.

Nisa 4: 2

19. BÖLÜM

EKONOMİK HAYAT

EKONOMİ VE DİN

Ey inananlar! Cuma günü namaz için ezan okunduğu zaman Allah'ı anmaya koşun; alım satımı bırakın; bilseniz bu sizin için daha hayırlıdır.

Cuma 62: 9

Diliniz yalana alışmış olduğu için "şu haram, bu helaldir" demeyin, zira Allah'a karşı yalan uydurmuş olursunuz.

Nahl 16: 116

Ey Şuayb! Babalarımızın taptığını bırakmamızı emreden veya mallarımızı istediğimiz gibi kullanmamızı men eden senin namazın mıdır?

Hud 11: 87

Bunları, ne ticaret ve ne de alışveriş Allah'ı anmaktan, zekat vermekten, namaz kılmaktan alıkoyar.

Nur 24: 37

Sizi yeryüzünde yerleştirdik ve orada size geçimlikler yarattık.

A'raf 7: 10

İSLAM ÇERÇEVESİNDE EKONOMİK ETKİNLİK

a) Hayatın onaylanması ve güzel şeylerin izlenmesi

Ey Muhammed de ki: "Allah'ın kulları için yarattığı ziynet ve temiz rızıkları haram kılan kimdir?"

A'raf 7: 32

Allah'ın göklerde olanları da, yerde olanları da buyruğunuz altına verdiğini, nimetlerini açık ve gizli olarak size bolca ihsan ettiğini görmez misin?

Lokman 31: 20

... Allah'ın sana verdiği şeylerde ahiret yurdunu gözet, dünyadaki payını da unutma.

Kasas 28: 77

Yeryüzünü size boyun eğdiren O'dur; öyleyse yerin sırtlarında dolaşın, Allah'ın verdiği rızıktan yiyin; sonunda dönüş O'nadır.

Mülk 67: 15

Ey Muhammed! De ki:

"Bana vahyolunanda, leş, akıtılmış kan, domuz eti -ki pistir- ve günah işlenerek Allah'tan başkası adına keşilen hayvandan başkasını yemenin haram olduğuna dair bir emir bulamıyorum; fakat darda kalan, başkasının payına el uzatmamak ve zaruret miktarını aşmamak üzere bunlardan yiyebilir."

En'am 6: 145

Yalnız Allah'a kulluk ediyorsanız, Allah'ın size helal ve temiz olarak verdiği rızıklardan yiyin. O'nun nimetine şükredin. Allah size ancak leşi, domuz etini ve Allah'tan başkası adına kesilenleri haram etmiştir. Darda kalan aşırı gitmemek

ve başkasının hakkına el uzatmamak şartıyla bunun dışındadır. Allah şüphesiz bağışlar, merhamet eder.

Nahl 16: 114-115

b) Orta yol

Yiyiniz, içiniz, israf etmeyiniz. Allah müsrifleri sevmez.

A'raf 7: 31

Allah'ın size verdiği rızıktan temiz ve helal olarak yiyin. İnandığınız Allah'tan sakının.

Maide 5: 88

Ey insanlar! Yeryüzündeki temiz ve helal şeylerden yiyin, şeytana ayak uydurmayın, zira o sizin için apaçık bir düşmandır.

Bakara 2: 168

Bizim gerekli kılmadığımız, fakat kendilerinin güya Allah'ın rızasını kazanmak için ortaya attıkları ruhbâniyete bile gereği gibi riayet etmediler.

Hadid 57: 27

İsraf etmeyin, çünkü Allah israf edenleri sevmez.

En'am 6: 141

Yakınına, düşküne, yolcuya hakkını ver; elindekileri saçıp savurma.

Saçıp savuranlar, şüphesiz şeytanlarla kardeş olmuş olurlar; şeytan ise Rabbine karşı pek nankördür.

İsra 17: 26-27

Onlar sarfettikleri zaman ne israf ederler ne de cimrilik, ikisi arasında orta bir yol tutarlar.•

Furkan 25: 67

Allah'ın bol nimetinden verdiklerinde cimrilik edenler, sakın bunun kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar, bilakis bu onların kötülüğünedir. Cimrilik yaptıkları şey, kıyamet günü boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mirası Allah'ındır. Allah işlediklerinizden haberdardır.

Al-i İmran 3: 180

c) Ekonomik çabanın ardındaki ruh

Ey inananlar! Mallarınızı aranızda haksızlıkla değil, karşılıklı rıza ile yapılan ticaretle yeyin, haram ile nefsinizi mahvetmeyin. Allah şüphesiz size merhamet eder.

Nisa 4: 29

Çoğunluk olma iddianız sizi o kadar meşgul etti ki, mezarları ziyaretle oradakileri de sayacak kadar oldunuz. Hayır öyle olmayın, yakında bileceksiniz.

Tekâsür 102: 1-3

Nimet ve refaha karşı nankörlük eden nice kasabaları yok etmişizdir. İşte yerleri! Kendilerinden sonra pek az kimseler oturabilmiştir. Oralara biz varis olmuşuzdur.

Kasas 28: 58

Doğrusu uyarıcı göndermiş olduğumuz her kasabanın varlıklı kimseleri onlara: "Biz sizinle gönderilen şeyleri inkâr ediyoruz" diyegelmişlerdir. "Malları ve çocukları en çok olan bizleriz, azaba uğratılacak da değiliz."

Sebe 34: 34-35

ÖZEL MÜLK: NEDENLERİ VE SINIRLARI

Ana babanın ve yakınların bıraktıklarından, erkeklere hisse vardır.

Nisa 4: 7

Kudretimizle kendileri için hayvanlar yarattığımızı görmezler mi? Onlara sahip olmaktalar.

Yasin 36: 71

Allah yolunda canlarınızla, mallarınızla cihad edersiniz.

Saf 61: 11

Ey inananlar! Evlerinizden başka evlere, izin almadan, seslenip sahiplerine selam vermeden girmeyiniz. Eğer düşünürseniz bu sizin için daha hayırlıdır.

Nur 24: 27

Onların mallarında muhtaç ve yoksullar için bir hak vardı, onu verirlerdi.

Zâriyât 51: 19

Erkek hırsız ve kadın hırsızın, yaptıklarından ötürü Allah tarafından ibret verici bir ceza olarak ellerini kesin. Allah güçlüdür, Hakimdir.

Maide 5: 38

EKONOMİK HAKLARIN KORUNMASI

Allah'ın sizi koruyucu kılmış olduğu mallarınızı, beyinsizlere vermeyin, kendilerini bunların geliriyle rızıklandırıp giydirin ve onlara güzel söz söyleyin.

Yetimleri evlenme çağına gelene kadar deneyin; onlarda olgunlaşma görürseniz mallarını kendilerine verin, büyüyecekler de geri alacaklar diye onları israf ederek ve tez elden yemeyin.

Zengin olan iffetli olmağa çalışsın, yoksul olan uygun bir şekilde yesin.

Mallarını kendilerine verdiğiniz zaman, yanlarında şahid bulundurun. Hesab sormak için Allah yeter.

Nisa 4: 5-6

DEVLET MÜLKÜNDEKİ TOPLUMSAL HAKLAR

Allah'ın fethedilen memleketler halkının mallarından Peygamberine verdikleri; Allah, Peygamber, yakınlar, yetimler, yoksullar ve yolda kalmışlar içindir. Ta ki içinizdeki zenginler arasında elden ele dolaşan bir devlet olmasın. Peygamber size ne verirse onu alın, sizi neden men ederse geri durun; Allah'tan sakının, doğrusu Allah'ın cezalandırması çetindir. Allah'ın verdiği bu ganimet malları bilhassa, yurtlarından ve mallarından edilmiş olan, Allah'tan bir lütuf ve rıza dileyen, Allah'ın dinine ve peygamberine yardım eden muhacir fakirlerindir. İşte doğru olanlar bunlardır. Daha önceden Medine'yi yurt edinmiş ve gönüllerine imanı yerleştirmiş olan kimseler, kendilerine hicret edip gelenleri severler, onlara verilenler karşısında içlerinde bir çekememezlik hissetmezler; kendileri zaruret içinde bulunsalar bile onları kendilerinden önde tutarlar. Nefsinin tamahkârlığından korunabilmiş kimseler, işte onlar saadete erenlerdir. Onlardan sonra gelenler: "Rabbimiz! Bizi ve bizden önce inanmış olan kardeşlerimizi bağışla; kalbimizde mü'minlere karşı kin bırakma; Rabbimiz! Şüphesiz sen şefkatlisin, merhametlisin" derler.

Haşr 59: 7-10

EKONOMİK AYIRIMLAR

Verdikleriyle denemek için sizi yeryüzünün halifeleri kılan ve kiminizi kiminize derecelerle üstün yapan O'dur. Doğrusu Rabbinin cezalandırması sür'atlidir. Şüphesiz O bağışlar, merhamet eder.

En'am 6: 165

Allah rızıkta kiminizi diğerlerine üstün tutmuştur. Üstün kılınanlar, emirleri altında bulunanların rızıklarını vermezler. Oysa rızıkta hepsi eştir. Allah'ın nimetini bile bile inkâr mı ediyorlar?

Nahl 16: 71

Göklerin ve yerin kilitleri O'nundur. Dilediğine rızık yayar ve isterse kısar, bir ölçüye göre verir. Doğrusu O, herşeyi bilendir.

Şura 42: 12

SOSYO-EKONOMİK SORUMLULUKLAR

Taksimde, yakınlar, yetimler ve düşkünler bulunursa ondan onlara da verin, güzel sözler söyleyin.

Nisa 4: 7-8

Ana-babaya, yakınlara, yetimlere, düşkünlere, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya ve elinizin altında bulunan kimselere iyilik edin. Allah, kendini beğenip öğünenleri elbette sevmez.

Nisa 4: 36

ZEKAT

Oysa onlar, doğruya yönelerek, dini yalnız Allah'a has kılarak O'na kulluk etmek, namaz kılmak ve zekatı vermekle emrolunmuşlardı. Dosdoğru olan din budur.

Beyyine 98: 5

İnananlar ancak o kimselerdir ki;
Allah anıldığı zaman kalpleri titrer, ayetleri okunduğu zaman bu onların imanını artırır.
Ve Rablerine güvenirler, namaz kılarlar, kendilerine verdiğimiz rızıktan yerli yerince sarfederler. İşte gerçekten inanmış olanlar bunlardır.

Enfal 8: 2-4

Sizin dostunuz ancak Allah, O'nun Peygamberi ve namazı kılan, zekat veren ve rukû eden mü'minlerdir.

Maide 5: 55

Mallarının bir kısmını, kendilerini temizleyip arıtacak sadaka olarak al, onlara dua et.

Tevbe 9: 103

... Mallarından, yoksula ve yoksuna belirli bir hak tanıyanlar...

Meâric 70: 24-25

Onlar; içleri çektiği halde yiyeceği yoksula, öksüze ve esire verirler. "Biz sizi ancak Allah rızası için doyuruyoruz, bir karşılık ve teşekkür beklemiyoruz."

İnsan 76: 8-9

Allah'a, kat kat karşılığını arttıracağı güzel bir ödünç takdiminde kim bulunur? Allah hem darlaştırır, hem bollaştırır. O'na döneceksiniz.

Bakara 2: 245

... Zekatı verin, Allah'a güzel ödünç takdiminde bulunun; kendiniz için yaptığınız iyiliği daha iyi ve büyük ecir olarak Allah katında bulursunuz...

Müzemmil 73: 20

ZEKATIN VERİLEBİLECEĞİ KİMSELER

Sadakalar (zekatlar) Allah'tan bir farz olarak ancak fakirlere, düşkünlere, onlar üzerinde çalışan (zekat toplayan) memurlara, kalbleri (İslam'a) ısındırılacak olanlara, kölelik altında bulunanlara, borçlulara, Allah yoluna ve yolcuya mahsustur. (Toplanan zekat ancak bu sayılan yerlere verilir.) Allah bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.

Tevbe 9: 60

VERASET HUKUKU

Allah size, çocuklarınız(ın alacağı miras) hakkında erke-

ğe kadının iki katını tavsiye eder. (Çocuklar) ikiden fazla kadın iseler, (ölenin geriye) bıraktığının üçte ikisi onlarındır. Eğer (çocuk) yalnız bir kadınsa (mirasın) yarısı onundur. Ölenin çocuğu varsa, geriye bıraktığ(ı mal)ından ana babasının herbirinin altıda bir hissesi vardır. Eğer çocuğu yok da ana-babası ona varis oluyorsa, anasına üçte bir düşer. Eğer kardeşleri varsa, anasının payı altıda birdir. (Bu hükümler ölenin) yapacağı vasiyetten, ya da borcundan sonradır. Babalarınız ve oğullarınızdan, hangisinin size fayda bakımından daha yakın olduğunu bilmezsiniz.

Bunlar Allah'ın koyduğu haklardır. Şüphesiz Allah bilendir, hikmet sahibidir.

Eğer çocukları yoksa, eşlerinizin yapacakları vasiyyetten ve borçtan sonra geriye bıraktıkları mirasın yarısı sizindir. Çocukları varsa, bıraktıklarının dörtte biri sizindir. Sizin de çocuğunuz yoksa, yapacağınız vasiyyet ve borçtan sonra bıraktığınızın dörtte biri onlarındır, çocuğunuz varsa bıraktığınızın sekizde biri onlarındır. Eğer miras bırakan erkek veya kadının evladı ve ana-babası olmayıp bir erkek veya bir kız kardeşi varsa, her birine altıda bir düşer. Bundan fazla iseler, üçte bire ortaktırlar. (Bu taksim) zarar verici olmayan vasiyyet ve borçtan sonra (uygulanır). Bunlar, Allah'tan (size) vasiyyettir. Allah bilendir, halimdir.

Nisa 4: 11-12

Senden fetva istiyorlar. De ki: Allah size ana-babasız ve çocuksuz kişinin mirası hakkında hükmünü şöyle açıklıyor: Ölen kişinin çocuğu yok, bir kız kardeşi varsa, bıraktığı malın yarısı o (kız kardeşi) nindir. Fakat kendisi (ölen) kızkardeşinin çocuğu yoksa, onun mirasını (tamamen) alır. Eğer (ölenin) iki kızkardeşi varsa, bıraktığının üçte ikisi onlarındır. Ve eğer (varisler) erkek, kadın birçok kardeşler olursa, erkeğe, iki kadının payı kadar (pay) verilir. Şaşırırsınız diye Allah size (hükmünü) açıklıyor. Allah herşeyi bilendir.

Nisa 4: 176

GAYRİ MEŞRU İKTİSADİ DAVRANIŞ

a) Rüşvet ve aldatma

Mallarınızı, aranızda batıl (sebepler) ile yemeyin; bile bile günah (olan) bir biçimde insanların mallarından bir kısmını günah bir biçimde yemeniz için onları hakimler(in önün)e atmayın, (hakimlere götürmeyin veya onlara rüşvet vermeyin.)

Bakara 2: 188

b) Emanete hıyanet

Ve eğer seferde olur da yazacak birini bulamazsanız, alınan rehinler (yeter.) Birbirinize güvenirseniz, kendisine güvenilen kimse emaneti (borcunu) ödesin, Rabb'i olan Allah'tan korksun.

Şahitliği (gördüğünüzü) gizlemeyin, onu gizleyenin kalbi günahkârdır. Allah, yaptıklarınızı bilir.

Bakara 2: 283

... Kim emanete hıyanet eder aşırırsa, kıyamet günü aşırdığını boynuna yüklenip getirir. Sonra herkese kazandığı tastamam verilir, hiç haksızlığa uğratılmazlar.

Al-i İmran 3: 161

c) Yetimlerin mallarını zimmete geçirme

Zulüm ile öksüzlerin mallarını yiyenler, karınlarına sadece ateş doldurmaktadırlar ve çılgın bir ateşe gireceklerdir.

Nisa 4: 10

d) Hileli tartı ve ölçüler

Ölçü ve tartıda hile yapanların vay haline. Onlar insanlardan bir şey ölçüp aldıkları zaman ölçüyü tam yaparlar.

Kendileri onlara bir şey ölçtükleri veya tarttıkları zaman (ölçü ve tartıyı) eksik yaparlar.

Mutaffifin 83: 1-3

e) Hayasızlık, pornografi ve fahişelik

İnsanlar içinde edepsizliğin yayılmasını isteyenler için dünyada da, ahirette de acı bir azab vardır. Allah bilir, siz bilmezsiniz.

Nur 24: 19

O namuslu, birşeyden habersiz, inanmış kadınlara zina iftira edenler dünyada da ahirette de lanetlenmişlerdir. Onlar için büyük bir azab vardır.

Nur 24: 23

f) Tefecilik ve faiz

... Allah, alış-verişi helal, faizi haram kılmıştır.

Bakara 2: 275

Ey inananlar, Allah'tan korkun, eğer inanıyorsanız faizden (henüz alınmayıp) geri kalan kısmı bırakın (almayın). Eğer böyle yapmazsanız, Allah ve Elçisiyle savaşa girdiğinizi bilin. Tevbe ederseniz, ana malınız sizindir. Ne haksızlık edersiniz, ne de haksızlığa uğratılırsınız.

Bakara 2: 278-280

g) Stok yapma

(İnsanları) diliyle çekiştiren, kaş ve gözüyle işaretler yapıp alay eden her fesat kişinin vay haline! O ki mal yığdı, onu saydı durdu. Malının kendisini ebedi yaşatacağını sanır. Hayır, andolsun ki o, Hutameye atılacaktır.

Hümeze 104: 1-4

...Altun ve gümüşü yığıp da onları Allah yolunda harcamayanlar var ya, işte onlara acı bir azabı müjdele.!

Tevbe 9: 34

20. BÖLÜM

HUKUK VE DEVLET

BİR OLAN ALLAH'IN HÜKÜMRANLIĞI

Bilmedin mi ki, göklerin ve yerin mülkü (hükümranlığı, yönetimi, mülkiyeti) yalnız Allah'ındır...

Bakara 2: 107

Hüküm vermek, yalnız Allah'a aittir.

En'am 6: 57

Onların, O'ndan başka bir yardımcısı yoktur. Ve O, kendi hükmüne kimseyi ortak etmez.

Kehf 18: 26

Diyorlardı ki: "Bu işten bize bir şey var mı? De ki: "Bütün iş, Allah'a aittir..."

Al-i İmran 3: 154

... Hüküm yalnız Allah'ındır. O, yalnız kendinize tapmanızı emretmiştir. İşte doğru din budur. Ama insanların çoğu bilmezler...

Yusuf 12: 40

... İyi bilin ki yaratma ve emir O'nundur. Alemlerin Rabbi Allah, ne uludur.

A'raf 7: 54

YASAL EĞEMENLİK

(Ey insanlar), Rabb'inizden size indirilene uyun, ve O'ndan başka dostlara uymayın. Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz.

A'raf 7: 3

... İşte bunlar Allah'ın sınırlarıdır, sakın bunları aşmayın. Kim Allah'ın sınırlarını aşarsa işte onlar zalimlerdir.

Bakara 2: 229

Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler kâfirdirler... zalimdirler... fasıktırlar...

Maide 5: 44,45,47

PEYGAMBERİN KONUMU

Biz hiçbir elçiyi Allah'ın izniyle itaat edilmekten başka bir amaçla göndermedik.

Nisa 4: 64

Kim Resule itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur.

Nisa 4: 80

Kim de kendisine doğru yol belli olduktan sonra elçiye karşı gelir ve mü'minlerin yolundan başka bir yola uyarsa, onu döndüğü yola yöneltiriz ve cehenneme sokarız. Ne kötü bir gidiş yeridir orası.

Nisa 4: 115

Elçi size ne verdiyse onu alın, size neyi yasakladıysa on-

dan sakının ve Allah'tan korkun. Çünkü Allah'ın azabı şiddetlidir.

Haşr 59: 7

Hayır, Rabbin hakkı için onlar aralarında çıkan çekişmeli işlerde seni hakem yapıp, sonra da senin verdiğin hükme karşı içlerinde bir burukluk duymadan tam anlamıyla teslim olmadıkça inanmış olmazlar.

Nisa 4: 65

TEMYİZ HUKUKU

Allah ve Resulü bir işte hüküm verdiği zaman, artık inanmış erkek ve kadına, o işi kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur.

Kim Allah'a ve Resulüne karşı gelirse, apaçık bir sapıklığa düşmüş olur.

Ahzab 33: 36

"Allah'a ve Resulü'ne inandık ve itaat ettik" diyorlar. Sonra onlardan bir grup, bunun ardından dönüyor. Bunlar inanmış değillerdir. Onlar, aralarında hükmetmesi için Allah'a ve Elçisine çağrıldıkları zaman hemen onlardan bir grup yüz çevirirler.

Nur 24: 47-48

Aralarında hükmetmesi için Allah'a ve elçisine çağrıldıkları zaman insanların sözü ancak "İşittik ve itaat ettik" demeleridir. İşte umduklarına erenler bunlardır, bunlar.

Nur 24: 51

İNSAN: YERYÜZÜNDEKİ KONUMU

"Ey Davud, biz seni yeryüzünde (senden öncekilerin yerine) hükümdar yaptık. İnsanlar arasında adaletle hükmet;

keyf(in)e uyma, sonra seni Allah'ın yolundan saptırır.

Sad 38: 26

Bir zamanlar Rabbin, meleklere: "Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım." demişti.

Bakara 2: 30

Allah sizden, inanıp iyi işler yapanlara va'detti, onlardan öncekileri nasıl hükümran kıldıysa, onları da yeryüzünde hükümran kılacak ve kendileri için seçip beğendiği dinlerini kendilerine sağlamlaştıracak ve korkularının ardından kendilerini (tam) bir güvene erdirecektir. Onlar hep bana kulluk ederler ve bana hiçbir şeyi ortak koşmazlar...

Nur 24: 55

DEVLETE BAĞLILIKTA SINIRLAR

... İyilik ve takva üzerinde yardımlaşın, günah ve düşmanlık üzerinde yardımlaşmayın, Allah'tan korkun. Çünkü Allah'ın azabı çetindir.

Maide 5: 2

O halde Rabb'inin hükmüne sabret ve onlardan hiçbir günahkâra yahut nanköre itaat etme.

İnsan 76: 24

İSTİŞARENİN ESASLARI

... Aralarında işleri istişare iledir...

Şura 42: 38

(Yapacağın işler) hakkında onlara danış, karar verince de artık Allah'a dayan; Çünkü Allah kendine dayanıp güvenenleri sever.

Al-i İmran 3: 159

Ey inananlar, Allah'a itaat edin, Elçiye ve sizden olan buyruk sahibine itaat edin. Eğer herhangi birşeyde anlaşmazlığa düşerseniz, Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız onu Allah'a ve elçiye götürün. Bu daha iyidir ve sonuç bakımından da daha güzeldir.

Nisa 4: 59

Ey inananlar, kendinizden başkasını kendinize dost edinmeyin; onlar sizi bozmaktan geri durmazlar. Size sıkıntı verecek şeyleri isterler. Onların ağızlarından öfke taşmaktadır. Göğüslerinde gizledikleri (kin) ise daha büyüktür. Düşünürseniz size ayetleri açıkladık.

Al-i İmran 3: 118

Bir zaman Rabbi İbrahim'i bir takım kelimelerle sınamış, o da onları tamamlayınca: "Ben seni insanlara önder yapacağım." demişti. "Soyumdan da (önderler yap, ya Rabbi) dedi. (Rabbi): "Zalimlere ahdim ermez (onlar için söz vermedim.)" buyurdu.

Bakara 2: 124

Yoksa biz inanıp iyi işler yapanları yeryüzünde bozgunculuk yapanlar gibi mi tutacağız? Yoksa (Allah'ın azabından) korunanları yoldan çıkanlar gibi mi tutacağız?

Sad 38: 28

Kalbini bizi anmaktan alıkoyup nefsinin arzusuna uyan ve işi, hep aşırılık olan kişiye itaat etme.

Kehf 18: 28

"Allah'tan korkun ve bana itaat edin."
"O aşırıların emrine uymayın"
"Onlar yeryüzünde bozgunculuk yaparlar,

Islah etmezler."

Şuara 26: 150-152

Allah yanında en üstün olanınız (Allah'ın buyrukları dışına çıkmaktan) en çok korunanızdır. Allah bilendir, haber alandır.

Hucurat 49: 13

Dediler ki: "O bizim üzerimize nasıl hükümdar olabilir? Biz hükümdarlığa ondan daha layıkız, ona geniş mal da verilmemiştir."

Dedi: "Allah onu sizin üzerinize hükümdar seçti, onun bilgisini ve gücünü artırdı." Allah mülkünü dilediğine verir. Allah'ın lütfu geniştir. (O herşeyi) bilendir.

Bakara 2: 247

... Halbuki onu elçiye ve aralarında buyruk sahiplerine götürselerdi, içlerinden işin iç yüzünü araştırıp çıkaranlar, onun ne olduğunu (haberin neye delalet ettiğini) bilirlerdi.

Nisa 4: 83

Yoksa o, gece saatlerinde secde ederek, ayakta durarak ibadet eden, ahiretten sakınan ve Rabb'inin rahmetini uman gibi midir? De ki: "Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?" Doğrusu ancak sağduyu sahipleri öğüt alır.

Zümer 39: 9

Allah, size emanetleri ehline vermenizi, insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder.

Nisa 4: 58

İDARİ PRENSİPLER

Aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet, onların keyiflerine uyma...

Maide 5: 49

... İnsanlar arasında adaletle hükmet.. keyf(in)e uyma, sonra seni Allah'ın yolundan saptırır.

Sad 38: 26

Allah, size emanetleri ehline vermenizi, insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder.

Nisa 4: 58

Andolsun biz elçilerimizi açık delillerle gönderdik ve onlarla beraber Kitab'ı ve (adalet) ölçü(sün)ü indirdik ki insanlar adaleti yerine getirsinler. Ve kendisinde büyük bir kuvvet ve insanlara birçok faydalar bulunan demiri indirdik ki Allah, kimin (ondan yararlanarak) gayba (görmediği halde) kendisine ve elçilerine yardım edeceğini bilsin, (ortaya çıkarsın). Şüphesiz Allah kuvvetlidir, daima üstündür.

Hadid 57: 25

Allah kendi (dini)ne yardım edene elbette yardım eder. Şüphesiz Allah, kuvvetlidir, galibdir. O (Allah'ın dinine yardım ede)nler, yeryüzünde iktidara getirdiğimiz takdirde (zorbaların yoluna sapmazlar, bilakis) namazı kılarlar, zekatı verirler, iyiliği emrederler, kötülükten vazgeçirmeğe çalışırlar. Bütün işlerin sonu Allah'a aittir.

Hac 22: 40-41

TEMEL HAKLAR

a) Hayatın korunması

Allah'ın haram kıldığı canı haksız yere öldürmeyin. Kim zulmen öldürülürse onun velisine yetki vermişizdir. (Öldürülenin hakkını arar. Ancak o da) öldürmede aşırı gitmesin. (Katil yerine katilin akrabasını veya katille beraber bir başkasını öldürmesin.) Çünkü kendisine yardım edilmiş (yetki verilmiş)tir.

İsra 17: 33

b) Özel mülkiyet hakkı

Mallarınızı aranızda batıl (sebeplerle) yemeyin...

Bakara 2: 188

Ey inananlar, kazandıklarınızın ve yerden sizin için çıkardığımız nimetlerin iyilerinden (Allah için) verin, kendiniz (utandığınızdan ve iğrendiğinizden dolayı) göz yummadan alamayacağınız kötü şeyleri sadaka vermeye kalkmayın. Bilin ki Allah zengindir, övülmüştür.

Bakara 2: 267

c) İnsan haysiyeti hakkı

Ey inananlar, bir topluluk başka bir toplulukla alay etmesin. Belki (alay ettikleri kimseler) kendilerinden iyidirler. Kadınlar da başka kadınlarla alay etmesinler. Belki onlar, kendilerinden iyidirler. Birbirinizde kusur aramayın; birbırinizi kötü lakaplarla çağırmayın. İnandıktan sonra fısk adı (ile çağırmak) ne kötü bir şeydir. Kim tevbe etmezse, işte onlar zalimlerdir. Ey inananlar, zandan çok sakının. Zira zannın bir kısmı günahtır.

Hucurat 49: 11-12

d) Mahrem hakkı

Ey İnananlar, kendi evlerinizden başka evlere, izin alıp halkına selam vermeden girmeyin. Herhalde bunun sizin için daha iyi olduğunu düşünüp anlarsınız.

Nur 24: 27

... Birbirinizin gizli şeylerini araştırmayın; biriniz diğerinizi arkasından çekiştirmesin.

Biriniz ölmüş kardeşinin etini yemeği sever mi? İşte bundan iğrendiniz. O halde Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah,

tevbeyi çok kabul eden, çok esirgeyendir.

Hucurat 49: 12

Ey inananlar, ellerinizin altında bulunan (köleler, hizmetçi)ler ve henüz erginliğe ermemiş çocuklarınız üç vakitte (odalarınıza girebilmek için) izin istesinler; sabah namazından önce, öğle vakti elbisenizi çıkar(ıp yat)acağınız zaman ve yatsı namazından sonra. Bunlar sizin üstünüzün açılabileceği üç vakittir.

Nur 24: 58

e) Fikir beyan edebilme hakkı

(Allah ve Resulünün hükmü dışında) Ey inananlar, Allah'a itaat edin, elçiye ve sizden olan buyruk sahibine itaat edin. Eğer herhangi bir şeyde anlaşmazlığa düşerseniz; Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız onu Allah'a ve elçiye götürün.

Nisa 4: 59

Ne zaman ki onlar, kendilerine hatırlatılanı unuttular, biz de kötülükten menedenleri kurtardık; zulmedenleri de yoldan çıkmaları yüzünden çetin bir azab ile yakaladık.

A'raf 7: 165

Siz, insanlar için çıkarılmış en hayırlı bir ümmet oldunuz. İyiliği emreder, kötülükten men edersiniz, ve Allah'a inanırsınız.

Al-i İmran 3: 110

f) Hakka davet için örgütleşme özgürlüğü

İçinizden hayra çağıran, iyiliği buyurup kötülükten men eden bir topluluk olsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.

Al-i İmran 3: 104

g) İnanç ve düşünce özgürlüğü.

Dinde zorlama yoktur.

Bakara 2: 256

Rabbin isteseydi, yeryüzündekilerin hepsi mutlaka inanırdı. O halde sen mi insanları inanması için zorlayacaksın?

Yunus 10: 99

h) Dinsel müsamaha hakkı.

Allah'tan başka yalvardıklarına sövmeyin ki; onlar da sınırı aşıp Allah'a sövmesinler.

En'am 6: 108

İçlerinden zulmedenleri hariç, kitap ehliyle, ancak en güzel tarzda mücadele edin.

Ankebut 29: 46

i) Bireysel sorumluluk prensibi

Herkesin kazandığı yalnızca kendisine aittir. Kendi "günah" yükünü taşıyan hiç kimse, bir başkasının (günah) yükünü taşımaz.

En'am 6: 164

j) Meşru savunma hakkı.

Ey inananlar, size fasık bir adam bir haber getirirse onun doğruluğunu araştırın. Yoksa bilmeyerek bir topluluğa karşı kötülük edersiniz de sonra yaptığınıza pişman olursunuz.

Hucurat 49: 6

Bilmediğin bir şeyin ardına düşme. Kulak, göz, gönül bunların hepsi O (yaptığı)ndan sorumludur.

İsra 17: 36

Allah size... insanlar arasında hükmetmek istediğinizde adaletle hükmetmenizi ister.

Nisa 4: 58

k) Temel gereklilikler hakkı.

Mallarında dilenci ve yoksul için bir hak vardır.

Zariat 51: 19

l) Kanun önünde eşitlik hakkı.

Firavun, o yerde ululandı. (Zorbalığa kalktı) halkını çeşitli gruplara böldü, onlardan bir zümreyi (İsrailoğullarını) zayıflatıyor, oğullarını kesiyor, kadınlarını sağ bırakıyor.

Kasas 28: 4

DEVLETİN HALKI ÜZERİNDEKİ HAKLARI

a) Bağlılık

Ey inananlar; Allah'a, elçiye ve sizden olan buyruk sahiplerine itaat edin.

Nisa 4: 59

b) Adaletin ve düzenin sağlanması

... Düzeltildikten sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın; eğer inananlar iseniz, böylesi sizin için daha hayırlıdır.

A'raf 7: 85

Allah ve elçisiyle savaşanların ve yeryüzünde bozgunculuk yapmaya çalışanların cezası (ya) öldürülmeleri, ya asılmaları, ya ellerinin, ayaklarının çapraz kesilmeleri veya bulundukları yerden sürülmeleridir. Bu, onların dünyada çekecekleri rezilliktir. Ahirette ise onlara büyük azap vardır.

Maide 5: 33

Fitne çıkarmak adam öldürmekten daha kötüdür.

Bakara 2: 191

c) İşbirliği ve sınırları

İyilik ve takva üzerine yardımlaşın, kötülük ve düşmanlık üzerinde yardımlaşmayın, Allah'tan korkun. Çünkü Allah'ın azabı çetindir.

Maide 5: 2

d) Savunma programlarına katılma.

Ey inananlar, size ne oldu ki;
"Allah yolunda topluca savaşa çıkın" dendiği zaman yere çakılıp kaldınız?
Ahiretten dünya hayatına mı razı oldunuz?
Ama dünya hayatının geçimi, ahiretin yanında pek azdır. Topluca (savaşa) çıkmazsanız (Allah) size acı (bir şekilde) azap eder ve yerinize sizden başka bir topluluk getirir. O'na hiçbir zarar veremezsiniz. Allah herşeyi yapabilendir.

Tövbe 9: 38-39

DIŞ POLİTİKA PRENSİPLERİ

a) Paktlara ve anlaşmalara karşılıklı saygı.

Ahdi yerine getirin, çünkü (insana) ahd(in)den sorulacaktır.

İsra 17: 34

Andlaşma yaptığınız zaman Allah'ın ahdini tam yerine getirin (verdiğiniz sözü tutun) pekiştirdikten sonra yeminleri bozmayın, çünkü Allah'ı üzerinize kefil (şahit) yaptınız. Allah yaptıklarınızı bilir.

Nahl 16: 91

... Onlar size dürüst davrandıkça siz de onlara dürüst davranın, çünkü Allah, (günahlardan) korunanları sever.

Tövbe 9: 7

Ancak andlaşma yaptığınız müşriklerden (andlaşma şartlarından) hiçbir şeyi size eksik bırakmayan ve size karşı hiç kimseye arka çıkmayanların andlaşmalarını, kendilerine tanıdığınız süreye kadar tamamlayın. Çünkü Allah, (azabından) korunanları sever.

Tevbe 9: 4

Bir kavmin, (andlaşmaya) hıyanet etmesinden korkarsan, sen de (onların seninle yaptıkları andlaşmayı) aynı şekilde onlara at; çünkü Allah hainleri sevmez.

Enfal 8: 58

b) Her türlü işte dürüstlük ve samimiyet.

Bir topluluk, diğer bir topluluktan (sayıca ve malca) daha çok olduğu için, yeminlerinizi aranızda bozguncu bir vasıta yaparak, ipliğini kuvvetli büktükten sonra çözen kadın gibi olmayın.

Nahl 16: 92

c) Uluslararası adalet.

Ey inananlar, Allah için adaletle şahitlik edenler olun. Bir topluluğa karşı duyduğunuz kin, sizi adaletten saptırmasın. Adil davranın, takvaya yakışan budur. Allah'dan korkun, Şüphesiz Allah yaptıklarınızı haber almaktadır.

Tevbe 5: 8

d) Savaşa katılmayanların tarafsızlığına riayet.

Eğer yüz çevirirseler onları yakalayın ve nerde bulursanız öldürün. Onlardan ne dost, ne yardımcı tutmayın. Ancak

sizinle kendileri arasında andlaşma bulunan bir topluma sığınanlar, yahud ne sizinle ne de kendi toplumlarıyla savaşmak (istemediklerin)den yürekleri sıkılarak size gelenler hariç.

Nisa 4: 89-90

e) Barışı istemek.

Eğer onlar barışa yanaşırlarsa sen de ona yanaş ve Allah'a dayan.

Çünkü O işitendir, bilendir.

Enfal 8: 61

f) Emperyalist sömürgeciliğin yasaklanması.

Bir topluluk diğer bir topluluktan (sayıca ve malca) daha çok olduğu için yeminlerinizi aranızda bozucu bir vasıta yaparak ipliğini kuvvetli düğümledikten sonra çözen kadın gibi olmayın.

Nahl 16: 92

İşte ahiret yurdu: Onu yeryüzünde böbürlenmek ve bozgunculuk yapmak istemeyenlere veririz.

Güzel sonuç, (günahlardan) sakınanlar içindir.

Kasas 28: 83

g) Dışardaki müslümanların korunması ve desteklenmesi.

İnanıp da hicret etmeyen (müşrikler içinde yaşayan)lara gelince, onlar hicret edinceye kadar onların velayetinde size birşey yoktur. (Onları korumakla yükümlü değilsin.) Fakat dine yardım isterlerse (onlara) yardım etmeniz gerekir. Yanlız aranızda andlaşma bulunan bir topluma karşı yardım etmeniz olmaz. Allah yaptıklarınızı görmektedir.

Enfal 8: 72

h) Tarafsız güçlerle iyi ilişkiler.

Allah sizi, din hakkında sizinle savaşmayan ve sizi yurtlarınızdan çıkarmayan kimselere iyilik etmekten, onlara adaletli davranmaktan men etmez. Çünkü Allah adalet yapanları sever. Allah sizi ancak sizinle din hakkında savaşan, sizi yurtlarınızdan çıkaran ve çıkarılmanız için yardım eden kimselerle dost olmaktan men eder. Kim onlarla dost olursa işte zalimler onlardır.

Mümtehine 60: 8-9

i) Milletler arası ilişkilerde hoşgörü.

İyiliğin karşılığı yanlız iyilik değil midir?

Rahman 55: 60

j) Saldırganların adilce cezalandırılması.

Kim size saldırırsa onun size saldırdığı kadar siz de ona saldırın; Allah'tan korkun, bilin ki Allah korunanlarla beraberdir.

Bakara 2: 194

Eğer (Bir topluluğa) azap edecekseniz, size yapılan azabın eşiyle azab edin. Ama sabrederseniz, and olsun ki o, sabredenler için daha iyidir.

Nahl 16: 126

Kötülüğün cezası yine onun gibi bir kötülüktür. Kim affeder, barışırsa onun mükâfatı Allah'a aittir. Doğrusu O, zalimleri sevmez. Kim zulme uğradıktan sonra kendini savunursa öylelerinin aleyhine bir yol yoktur. (Kınanmaz ve cezalandırılmazlar) Ancak şunlar aleyhine yol vardır ki, insanlara zulmederler ve yeryüzünde haksız yere saldırırlar. (İşte bunlar kınanırlar) Ve böylelerine acı bir azap vardır.

Şura 42: 40-42

21. BÖLÜM

İSLAM TOPLUMU VE MİSYONU

Andolsun biz, her millet (kendi) içinde:

"Allah'a kulluk edin, şeytan(a tapmak)dan kaçının" diye bir elçi gönderdik. Onlardan kimine Allah hidayet etti, onlardan kimine de sapıklık gerekli oldu. İşte yeryüzünde gezin de bakın, yalanlayanların sonu nasıl olmuş.

Nahl 16: 36

Andolsun ki, Allah, mü'minlere büyük lütufta bulundu. Zira daha önce açık bir sapıklık içinde bulunurken onlara, kendi içlerinden, kendilerine Allah'ın ayetlerini okuyan, kendilerini yücelten ve kendilerine kitab ve hikmet öğreten bir elçi gönderdi.

Al-i İmran 3: 164

Allah katında din İslam'dır.

Al-i İmran 3: 19

PEYGAMBERİN SORUMLULUĞU

Ey elçi, Rabb'inden sana indirileni duyur; eğer onu yapmazsan O'nun elçiliğini duyurmamış olursun. Allah seni in-

sanlardan korur. Doğrusu Allah, kafirler toplumunu yola iletmez.

Maide 5: 67

Ey peygamber, biz seni şahid, müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. Ve izniyle, Allah'a davetçi ve aydınlatıcı bir lamba olarak (gönderdik). Mü'minlere büyük bir lütfa ereceklerini müjdele.

Ahzab 33: 45-47

O, Resulü, hidayet ve hak dinle gönderdi ki, o (hak din)i bütün dinlere üstün kılsın.

Fetih 48: 28

İSLAM TOPLUMUNUN GAYESİ

Mü'minler onlardır ki:

Allah'a ve Resulüne inandılar, sonra şüphe etmediler. Allah yolunda mallarıyla canlarıyla savaştılar.

Hucurat 49: 15

Andolsun, sizi korku, açlık, mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmek gibi şeylerle deneriz.

Sabredenleri müjdele.

Ki onlara bir bela eriştiğinde:

"Biz Allah içiniz ve biz O'na döneceğiz" derler. İşte Rablerinden bağışlananlar ve rahmet hep onlaradır ve doğru yolu bulanlar da onlardır.

Bakara 2: 155-157

Ve topluca Allah'ın ipine yapışın, ayrılmayın...

Al-i İmran 3: 103

Asra andolsun ki, insan ziyan içindedir. Ancak inanıp iyi işler yapanlar, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve birbirleri-

ne sabrı tavsiye edenler başka (onlar ziyandan kurtulmuşlardır.)

Asır 103: 1-3

Allah uğrunda, O'na yaraşır şekilde cihad edin.

Hac 22: 78

Böylece sizi orta bir ümmet yaptık ki, insanlara şahit olasınız, peygamber de size şahit olsun.

Bakara 2: 143

Siz, insanlar için çıkarılmış en hayırlı bir ümmet oldunuz. İyiliği emreder, kötülükten menedersiniz ve Allah'a inanırsınız...

Al-i İmran 3: 110

O size, dinden Nuh'a tavsiye ettiğini, sana vahyettiğimizi, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya tavsiye ettiğimizi şeriat yaptı. Şöyle ki: Dini doğru tutun ve onda ayrılığa düşmeyin...

Şura 42: 13

Bundan dolayı sen (tevhid dini üzerinde anlaşmaya) davet et ve emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Onların keyiflerine uyma ve de ki: "Ben Allah'ın indirdiği her kitab'a inandım ve aranızda adalet yapmakla emrolundum. Allah bizim de Rabbimiz, sizin de Rabbinizdir. Bizim işlerimiz bize, sizin işleriniz size aittir. Bizimle sizin aranızda bir tartışma (sebebi) yoktur. Allah aramızı bulur. (Yahut Allah bizi biraraya toplar) dönüş de O'nadır.

Şura 42: 15

Her şeye kadir olan Allah doğru söyledi.

SÖZLÜK

Ef'ide:

(*fu'adın çoğulu*) Genellikle kelime ile dolaylı ilgisi olan ve anlamını sınırlayan 'kalb' olarak tercüme edilmektedir. "Akıl" (intellect) veya "insanın hayatî yeteneği" olarak tercüme edilebilir. Burada "akıl" (intellect) sadece fizikî anlamda değil, metafizik ve dinî düzeylerde anlama ve düşünme gücüne işaret eden orjinal felsefî anlamında alınmalıdır.

Din:

Kur'an'ın anahtar bir kavramını temsil eder. Genellikle "religion" olarak karşılık verilmiştir. Fakat bu, kelimenin esas anlamını tam olarak ifade etmez. Kur'an "din" kelimesini; Allah'ın hükümranlığını ve insanın ve bütün yaratıkların O'na (16:52) yeryüzü kanununa (12:76) şeriata ve Allah'ın hükümranlığı üzerine kurulu hayat yoluna (3:83) teslim olması fikrini ifade etmek için kullanır. Ayrıca insanın ilahî hidayete icabeti ışığında cezalandırılması ve mükâfatlandırılması (51:6) fikrini de ifade eder. Kısaca, "din" kelimesi içinde Allah'ın hükümranlığının kabul edildiği ve onun taleblerinin ve gereklerinin Rabb'ın huzurunda tam bir hesaba çekilme şuuru ile yerine getirildiği tam bir hayat düzenine işaret eder.

Fesad:

(*Tam olarak ahlakî çöküntü demektir.*) Kur'anî terminolojide, yeryüzünde Allah'ın yolunun dışında yolları izleyerek bozulmaya ve düzensizliğe sebep olma anlamına gelir. İslam, gerçek barışın ve mutluluğun, Allah'ın emirlerine uyularak ve yalnız O'nun kanunlarının hayatın her sahasında uygulandığını görmek için bilinçli bir çaba göstermek suretiyle

kazanılmasını temin eder. Fesad; insan, Allah'ın kanunlarına, sınırlarına tecavüz ettiğinde. O'na itaatsizlik ettiğinde meydana gelir.

Bundan dolayı fesad kısmî olduğu gibi bütün de olabilir. Bir kimsenin Allah'ın hükümranlığını kabul ettiği halde, O'nun kanununa hayatın bir sahasında uymaması, kısmi bir fesaddır. Eğer bir toplum Allah'ın inkâr edilmesi üzerine kurulu ise, bu toplum ahlakî çöküntüye ve sömürülmeye, sömürmeye mahkum bir toplum ve buna binaen de bütün bir fesat içindedir.

Hanif:

(*Sözlük olarak yatkın, eğilim sahibi kimse demektir*) Kur'an'da on yerde kullanılır, altısı İbrahim Peygamber'e atıf, geri kalanı da inancında sağlam ve samimi olan kimselere atıf içindir.

Samimiyet , istikamet (doğruluk) ve doğru fikirlilik gibi Allah'a veya O'na imana bir kimsenin bağlılığını, eğilimini ifade eden kavramlara da işaret eder.

Hüküm:

Sözlük olarak karar, yargı (6:57) demek olan bu kelime bazen hikmet, irfan, muhakeme, bilgelik ve eşyayı, doğru perspektiflerinden görme yeteneği (26:83) anlamını verir.

İslam:

Allah tarafından ihsan edilmiş, insan için hayat yoludur. Bir kimsenin Allah'a tam bir bağlılığını ve arzularını Allah'ın arzusu ile tam bir uyum haline getirmesini içerir. Kavram olarak teslimiyet ve barış anlamındadır. Teslimiyet pasif anlamda değil fakat bir kimsenin Allah ile barış içinde yaşamaya ve sevgisini, nefretini, davranış ve hareketlerini ilahî arzu ile uyum içine sokmaya bağlılığının olumlu bir hareketi olarak teslimiyet anlamındadır.

İ'tikaf:

Bir kimsenin kendisini Ramazanın son on gününde camiye kapatması ve sadece Allah'ı zikretmek ile meşgul olması, mescidi hayatî ihtiyaçların dışında terketmemesinden ibaret -tavsiye edilen- değerli bir ibadettir. İtikaf için minimum periyot yirmi dört saattir. İ'tikaf, eğer bir kimse oruç tutamıyorsa veya Ramazan ayı dışında yapılıyorsa geçerli değildir.

Cahiliyye:

(*Kavram olarak bilgisizliktir*) Hz. Muhammed peygamber olarak gelmeden önceki müşrik uygulamaların özlü, kısa bir ifadesidir. Bundan dolayı cahiliyye, İslami hayat fikrine karşı duran bütün pratiklere işaret eder. Tarih kitaplarındaki Eyyam'ül Cahiliyye veya "cahiliyye günleri" Arapların peygamberlerinin öğretilerini unuttukları ve aptalca işlere daldıkları, Hz. Muhammed (sav)'in peygamberliğinden önceki zamanı belirtir.

Mevlana Mevdudi'ye göre, cahiliyye terimi İslam'ın antitezidir. Cahiliyye kavramı, Allah'ın egemenliğini ve ilahî rehberlik otoritesini reddeden bütün dünya görüşleri, düşünce, inanç ve hareket sistemleri için kullanılabilir.

Cahiliyyenin birçok permutasyon ve kombinasyonları olabilir ve gerçekte olmuştur. İlk olarak, doğa üstü veya semavi sahayı tamamen redden müteşekkil saf cahiliyye vardır. Bundan başka çok geniş varyasyonları ile kısmî veya karışık cahiliyye vardır. Bunların içinde, yaratıcının varlığını kabul etmek diğer batıl inançlarla karışmıştır, bundan dolayı da ilahi rehberliğin bazı unsurları batıl unsurlarla bozulmuştur. Bu kısmî veya karışık cahiliyye zaman zaman dünyadan el etek çekmeye sebep olan aşırı bir ruhbanlığa ilham olmaktadır. Bazı zamanlarda da cahiliyye, insanın tanrıya olan derin bağlılığını tevhidî ve şirk yönlerine intikal ettiren aşırı bir mistik şekil alır.

Cihad:

(*C.H.D. kökünden*) mücadele ve gayret etmek demektir. Allah'ın ismini yüceltmek için yapılan her türlü zihinsel, ahlakî veya fizikî çaba ve gayrete işaret eder. Bir kimsenin kendi günahlarından vazgeçme mücadelesinden, İslam davası için savaşmaya kadar çok geniş aktivite ve hareketleri içerir. Kur'an'da sık sık kullanılan kıtal (savaş) cihadın en yüksek şeklidir.

Cunub:

(*Cenabet olan kişi*) Ruhanî ve manevi olarak temiz olmamak. Bir erkek, cinsel ilişkide bulunması veya uykuda iken veya diğer şekillerde meni çıkması durumunda cunup olur. Bir kadın da cinsel ilişkide bulunması ve adet ve doğumdan sonraki kanama durumlarında cunub olur. Bunlar hukuk kitaplarında hades-i ekber olarak belirtilen cenabetin genel sebepleridir. Cunub bir kimsenin tehareti (temizliği) veya saflığı sağlayacak tam bir boy abdesti alması gerekir. Boy abdetsiz bir erkek veya kadın Kur'an'a dokunamaz ve okuyamaz, camiye giremez ve namaz kılamaz. Suyun bulunamaması durumunda, temiz ve saf toprağa veya toprak içeren herhangi bir parçaya bir kimsenin el ayalarını sürmesi ve yüzüne ve ellerine sıvamasıyla yerine getirilen bir tür sembolik yıkanma olan teyemmüm almasına izin verilmektedir. Teyemmüm hem abdestin hem de guslün yerini tutar.

Halife:

(*Çoğulu hulefa, sözlük olarak temsilci*) Adem Peygamber'e (2:30) ve ona binaen bütün insanlığa verilen ve Allah'ın insanı, emirlerini yerine getirmesi için sınırlı bir otorite (yetki) ile donattığı yeryüzündeki temsilcisi yapması anlamına gelen bir ünvandır.

Allah'ın insanın kendisine verilen hürriyeti, iradeyi nasıl kullandığını veya kötüye kullandığını ve kendisini Allah'ın verdiği sınırlar içinde ne kadar tuttuğunu yargılaması için bir

tür imtihan olarak insana bu misyonun (görevin) verilmesi demektir.

Kur'an'da belli yerlerde, halife:

a) Yeryüzündeki bütün güçleri harekete geçirebilecek güce sahib insanlar (37:62)

b) Yeryüzüne varis olan ve birbirini izleyen mirasçılar ve silsileler anlamına da gelir.

İslam'ın siyasi tarihinde halife; Hz. Muhammed (sav)'in haleflerinin, özellikle Hulefa-i Raşidin olarak bilinen (11-35 hicri. 632-655 miladi) ilk dört halifenin ünvanı olmuştur. Ümeyye saltanatının ve hanedanlığının kurulması ile, halife müessesesi monarşiye dönüşmüştür. Bu monarşiye ait yöneticiler de kendilerini halife olarak adlandırmışlardır. Resmi olarak hilafet müessesesi, Kemal Atatürk Türkiye'de keyfi olarak kaldırılmasını ilan ettikten sonra 1924'de son bulmuştur.

Hul:

Kadının insiyatifi ile düzenlenen bir tür boşanmadır. Hul kadının hakkıdır, bundan dolayı kadın bu hakkını herhangi bir zamanda kullanabilir ve mihrini kocasına parça parça veya toptan geri vermek şartı ile ondan boşanabilir. Mihr gibi hul kelimesi de Kur'an'da geçmez. Kadınların bu haklarına 2:229 ayetinde atıfta bulunulur.

Mihr:

(*Genellikle "bir dula, kocasının mülkünden verilen pay" olarak anlaşılır.*) İslam'da evliliğin geçerliliği için temel şartlardan biridir. İslami hukukta mihr, kocası tarafından kadına evlilik sırasında (mu'accel) veya daha sonra (mu'eccel) olarak nakit veya başka şekillerde ödediği paradır. Cahiliyye dönemindeki uygulamaların zıddına mihr, kadına ait bir mülkiyettir ve kocası tarafından kendisine evliliğin temel şartı olarak sunulur. Mihr için belirlenmiş bir miktar yoktur. Damadın maddi durumuna ve aile geleneklerine göre belirlenir. Kur'an'da mihr kelimesinin yerine "ucur", tekili acr (mükâfat

ve ödül anlamında) (4:24) sadugat (tekili saduga) (4:4) ve farida (zorunlu olarak verilen çeyiz anlamında) (2:237) kelimeleri kullanılır. Bu kelimelerin dışındaki kullanılan bazı kelimeler mihrin anlamını daraltmaktadır, bundan dolayı belki "evlilik hissesi" olarak tercüme edilebilir.

Muttakî:

(*Takva isminden türetilmiştir.*) Kişiyi görevlerini yerine getirmeye sevkeden sorumluluk duygusu, muhasebe, vakfetme ve korkuyu içeren Allah'ın varlığının şuurunda olmayı belirtir. Takva bir müslümanın amellerinin Allah tarafından değerlendirildiği temel kriterdir. (49:13)

Ruşd:

(*Reşete fiilindendir*) Doğru yol anlamındadır (2:256) Düşünce ve harekette dürüstlük ve olgunluk anlamına da gelir. (21:51)

Sabır:

Değişik anlamlara sahip kapsamlı bir terimdir. Sabır kelimesi:

a) takva ve zuhd yolunda sabretme

b) gayenin sağlamlığı, dayanıklılığı ve devamlılığı,

c) yükümlülüklerinde inançla ve güvenle disiplinli, planlanmış çaba ve gayret,

d) bela ve musibetlerin hoş karşılanması ve başarı ve mutluklar için Allah'a şükretme gibi anlamları içerir.

Salih:

(*Düzene sokma, uyumlu hale getirme anlamındaki S-L-H kökünden.*) Doğru, adil, dürüst olan davranışı belirtir. Amel-i Salih, müstakim, doğru hareket, Kur'an'da sık sık iman ile birlikte kullanılır ve dünya ve ahirette başarı için bir önşart olarak geçer.

Teheccut:

Nafile bir gece ibadetidir. (namaz) Zorunlu olan ibadetlerin dışında, müslümanlar gecenin bir kısmında nafile namaz ve diğer ibadetler için de teşvik edilirler. Bu insanın kendi isteğine bağlıdır, fakat büyük mükâfatları sözkonusudur.

Tağut:

(*Teğa kökünden*) Aşırı giden veya haddi aşan, isyan eden demektir. El-tağut Kur'an'da (2:256-257) hem tekil hem de çoğul olarak kullanılır ve Allah ile insan arasına kasıtlı olarak giren ve insanı batıla sürükleyen sahte ilahlar ve liderler kastedilir. Allah'ın dışında tapınılan, itaat edilen herşeyi kapsar; bundan dolayı şeytan veya başka her türlü şey olabilir. Kur'an'da Firavun (20:24,43) kendini ilah olarak beyan eder ve bütün Allah'ın sınırlarını hiçe sayarak aşırı gider "innehû teğa" (muhakkak ki o azdı). Tağut ayrıca azgın ve zalim liderler, veya Allah'a kulluğu başka şeylerle değişen herhangi biri için de kullanılabilir.

Tekasur:

(*K-S-R kökünden*) Zenginlik ve bolluk anlamındadır. Kur'an'da (102:1) bu kelime, bir kimsenin sayıca, mal zenginliği, mevki-makam v.b. gibi -insanı bencil kılan ve Allah'ı unutturan- dünyada sahib olunan mallara ve iktidara sahib olması demektir.

Ümmet:

Topluluk veya millet, müslüman birliğine ve kardeşliğine verilen özel bir isimdir. Kur'an müslümanlara bütün insanlığın çıkarı ve faydası için çıkarılmış en iyi ümmet olarak işaret eder (3:110) Başka bir yerde, (2:143) ayet müslümanları "orta millet" (Ümmetün vasatün) olarak isimlendirir. Bu, İslam toplumunun, aşırı uçlar arasında dengeyi sağlaması, ortayolu (adaleti) yerleştirmesi ve ılımlı, orta yolu izlemesi için istenen, çok önemli bir karakteridir. Böyle bir İslam toplumu bütün dünyanın takib etmesi çin bir model olacaktır.

Zekat:

(*Gelişme ve temizlenme*) Belli bir miktarda zenginliğe sahib her müslüman tarafından zorunlu olarak ödenen bir mali yardımdır. Bu kaynakların zenginlerden fakirlere ve diğer toplumsal refah alanlarına aktarılmasını sağlar. Zekat İslam'ın üçüncü rüknüdür. Sadaka terimi de ayrıca Kur'an'da kullanılır ve zekatı kapsar (9:66) Sadaka veya hayırseverlik, iki türlüdür:

a) Sadaka-i tatavvu (isteğe bağlı yardım)

b) Sadaka-i mufruda (zorunlu olan yardım).

Fıkıh terminolojisinde, sadaka ve zekat arasında açık bir fark vardır. Sadaka genellikle Allah rızası için yapılan yardımlara atfen kullanılırken, zekat her iyi durumdaki müslümanın (sahib-ul nisab) ihtiyaç sahibi kişilere, ihtiyaç sahibi kişilerin yokluğu durumunda İslam devletine ödemekle yükümlü olduğu zorunlu bir yardımdır.

Zulm:

Bir şeyi olması gereken yere koymamak demektir. Kur'anî kullanımda, zalimce yanlış ve batıl işler yapmak için geçer. Üç türlü zulüm vardır:

a) İnsan ve Allah arasında

b) İnsan ve insan arasında

c) İnsan ve kendisi arasında.

ÇIKAN KİTAPLARIMIZ

Adım Şeyh Said .... İ. Aras

Hasan El-Benna Mektebi .. .. Y. Kardavi

Arap Dünyasında Köktencilik ...... R. H. Dökmeciyan

Kur'an'dan Hikayeler .... S. Zaid

İslam Dinamizmi ve Entellektüel Atalet .. K. Ahmed

Kur'an

"Temel İlkeler"

T.B.Irving - K. Ahmad - M.M. Ahsan

Kur'an mesajının insanlara iletilmesi, Allah Resulü'nün sorumluluğuna, ondan sonra da "hakka davet, iyiliği emretme ve kötülükten nehyetme" misyonu ile İslam ümmetine Allah tarafından verilmiş bir vazifedir. Konularına göre derlenmiş ayetlerden oluşan bu kitap da, Kur'an'ın mesajının insanlar tarafından -özellikle batı kültürü içinde yetişmiş insanlar tarafından- anlaşılması için Khurshid Ahmad, Dr. T.B. Irving ve Dr. M.M. Ahsan tarafından hazırlanmış ve orjinali İngilizce olan gayretin ürünüdür. Metod olarak belli konulara ait Kur'an ayetleri derlenmiş, Kur'an'ın insan hayatı ile ilgili temel görüşlerinin tanıtılması amaçlanmıştır. Bu yönü ile şüphesiz Kur'an'ın yerini tutacak bir kitap değildir. Bu anlamda Kur'an ayetlerinin taranması, Kur'an'a ait dünya görüşünün Kur'an'a ait üsluptan sapmadan ortaya çıkarılmasını sağlayacak yeni çalışmaların yapılması ve bir kitap haline getirilmesi düşüncesine önayak olabilir.

SALKIM OFSET 516 70 58 - 516 41 91